

Centraal Bureau voor de Statistiek

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Integrale Veiligheidsmonitor 2011

Proces- en onderzoeksdocumentatie

07 08 09
10 11

12

13 14

Centraal Bureau voor de Statistiek

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Samenvatting

In de proces- en onderzoeksrapportage zijn de belangrijkste achterliggende gegevens opgenomen van het uitvoeringsproces van de Integrale Veiligheidsmonitor. Daarbij wordt nader ingegaan op de voorbereiding, verzameling en verwerking van de vragenlijstgegevens van zowel de landelijke/regionale uitvoering als de (politie)regionale-/lokale uitvoering. Deze rapportage vormt dan ook een naslagwerk voor betrokken partijen en voor onderzoekers die meer inzicht wensen in de achtergronden van het onderzoek en in de totstandkoming van de analysebestanden.

De Integrale Veiligheidsmonitor is in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie (voorheen de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie) en het Centraal Bureau voor de Statistiek uitgevoerd in de periode van 15 augustus tot en met 30 november 2011.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	7
1.1 Leeswijzer	7
1.2 Andere documentatie	7
1.3 Vragen	7
2. De Integrale Veiligheidsmonitor	8
2.1 Historie	8
2.2 De IVM-een nieuwe monitor	9
2.3 Doel en achtergronden	9
2.4 Onderzoeksopzet	11
2.5 Organisatie	11
2.6 Kwaliteitsbewaking	12
3. Vragenlijst	13
3.1 Verantwoording	13
3.2 Inhoud	13
3.3 Structuur	15
3.4 Verschillen met VMR-vragenlijst	16
3.5 Routingcontrole	17
4. Steekproef	19
4.1 Doelpopulatie	19
4.2 Steekproefkader	19
4.3 Steekproefontwerp	19
4.3.1 IVM-landelijk	20
4.3.2 IVM-lokaal	21
4.3.3 IVM-totaal	22
5. Veldwerk	25
5.1 Opzet en uitvoering	25
5.1.1 IVM-landelijk	25
5.1.2 IVM-lokaal	28
5.2 Resultaten	29
6. Dataproces	31
6.1 Centrale dataopslag	31
6.2 Koppeling en selectie van registervariabelen	31
6.3 Bewerking enquêtedata	32
6.4 Afleiden van outputvariabelen, tabelleren en marges	35
6.5 Plausibiliteitsanalyse	35
6.6 Harmonisatie	37
6.7 Weging en ophoging	37
7. Eindproducten	44
7.1 Analysebestanden	44
7.2 Publicaties	46
Bijlagen	
1. Basisvragenlijst IVM 2011	47
2. Oversampling IVM 2011: overzicht (politie)regionale/lokale deelnemers	85
3. Overzicht van outputvariabelen IVM 2011	87
4. Overzicht van weegvariabelen IVM 2011	114
5. Methodebreukanalyse op basis van IVM en VMR 2008-2010	117

1. Inleiding

Bij de uitvoering van statistisch onderzoek is het doorgaans gebruikelijk dat zowel de methodologische als procesmatige werkwijze van het onderzoek worden vastgelegd door het opstellen van een proces- en onderzoeksdocumentatie. Het voorliggende document geeft een zo volledig mogelijke beschrijving van de uitvoering van de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) in 2011. Van dit onderzoek is reeds een onderzoeksdocumentatie in verkorte vorm opgenomen als bijlage in de Landelijke rapportage. Deze publicatie evenals het bijbehorende tabellenrapport kan gedownload worden via de website van het CBS

1.1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de achtergronden en globale opzet van het onderzoek geschetst. De daaropvolgende hoofdstukken beschrijven de gehanteerde onderzoeksinstrumenten en (delen van) onderzoeksprocessen meer in detail. Hoofdstuk 3 gaat over de vragenlijst, hoofdstuk 4 over de steekproeftrekking, hoofdstuk 5 over het veldwerk en hoofdstuk 6 over het dataproces. Afgesloten wordt met hoofdstuk 7 waarin de opgeleverde eindproducten worden beschreven. Verder zijn een zestal bijlagen opgenomen.

1.2 Andere documentatie

Naast dit document is ook informatie over de uitvoering van de Integrale Veiligheidsmonitor beschikbaar in het document “Handboek Veiligheidsmonitor 2011”. Dit beschrijft hoe het veldwerk van de IVM uitgevoerd dient te worden, en hoe de dataverwerking, het bestandsbeheer etc. zijn geregeld. Het handboek is vooral bedoeld om bij de lokale uitvoering van de IVM minimale eisen aan de kwaliteit van het veldwerk te formuleren en een uniforme werkwijze te bevorderen. Het document is te downloaden van de internetsite www.veiligheidsmonitor.nl.

1.3 Vragen

Voor vragen naar aanleiding van deze documentatie, kunt u contact opnemen met de heer G.J.H. Linden, algemeen projectleider van de Integrale Veiligheidsmonitor bij het CBS, telefoon: 045 5707486, email: glenn@cbs.nl.

2. De Integrale Veiligheidsmonitor

In dit hoofdstuk wordt de Integrale Veiligheidsmonitor globaal beschreven. Aan de orde komen onder andere de historie, doel en achtergrond van het onderzoek en de opzet en organisatie ervan.

2.1 Historie

Sinds de vorige eeuw zijn cijfers over de officieel geregistreerde criminaliteit bijgehouden in de vorm van rechtbankstrafzaken en veroordelingen. Vanaf 1948 is de 'criminele politiele' statistiek daaraan toegevoegd. Beide geven slechts een deel weer van de werkelijke criminaliteit. Het deel van de criminaliteit waarvan slachtoffers geen aangifte doen, vooral de minder ernstige vormen, blijft in de geregistreerde criminaliteit onzichtbaar ('dark number'). Slachtofferenquêtes vormen daarop een belangrijke aanvulling. Bovendien kan bij slachtoffers andere informatie worden verzameld die met criminaliteit samenhangt (zoals de subjectieve veiligheidsbeleving).

De Enquête Rechtsbescherming en Veiligheid (ERV)

De eerste reguliere slachtofferenquêtes in Nederland (vanaf 1974) zijn uitgevoerd door het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Justitie. Vanaf 1981 heeft het CBS reguliere slachtofferenquêtes uitgevoerd. De Enquête Slachtoffers Misdrijven (ESM, vanaf 1981) en de Enquête Rechtsbescherming en Veiligheid (ERV, 1992-1996) zijn de voorlopers van de latere POLS-modules 'Recht en Participatie' en 'Recht en Milieu' (1997-2004) wat betreft slachtofferschap van criminaliteit, beroep op rechtshulp, onveiligheidsgevoelens, preventie en politiehulp. De ESM werd in de periode 1981-1985 jaarlijks gehouden en vanaf 1985 in de oneven jaren, telkens over het voorgaande jaar. De ERV en het POLS waren continue enquêtes, d.w.z. dat de enquêtes gedurende het gehele jaar gehouden werden.

De Politiemonitor Bevolking (PMB)

De ontstaansgeschiedenis van de Politiemonitor Bevolking voert terug naar het begin van de jaren tachtig. In opdracht van de ministeries van BZK en Justitie is lange tijd gewerkt aan de ontwikkeling van de PMB. Naast het groeiende besef dat de eigen registratie van de politie geen adequaat beeld gaf van de onveiligheidsproblematiek vormde ook het ontbreken van inzicht in de behoefte aan veiligheidszorg van de lokale bevolking een belangrijke aanleiding. Na de ontwikkeling van de PMB als instrument is deze in 1990 op beperkte schaal in 25 Nederlandse gemeenten van uiteenlopende grootte, afgenomen.

Naar aanleiding van de ervaringen die tussen 1990 en 1993 met de PMB zijn opgedaan, is het meetinstrument op onderdelen aangescherpt. Vraagblokken die minder relevant bleken zijn verwijderd, andere vragen zijn toegevoegd of bijgesteld. Sinds 1993 wordt het instrument aangeduid als PMB.

In 1993 is de PMB voor het eerst op grote schaal toegepast; de laatste uitvoering vond plaats in 2006. De toenmalige ministeries van BZK en Justitie financierden de ondervraging van netto 1 000 respondenten per politieregio, wat overeenkomt met 25.000 respondenten per jaar. Daarnaast werd politieregio's de mogelijkheid geboden extra respondenten te laten ondervragen via de zogenaamde 'opstapmethode'. De animo voor de regionale opstap was over het algemeen aanzienlijk, maar varieerde ook sterk van jaar tot jaar: in 2005 zijn ongeveer 27 500 respondenten ondervraagd, maar bijvoorbeeld in 2003 bedroeg het aantal respondenten in de opstap 60 500. Voor de meting tot en met 2006 is, om vergelijkbaarheid te garanderen, nagenoeg dezelfde vragenlijst gebruikt als in de eerdere meetjaren.

De Enquête Leefbaarheid en Veiligheid (L&V)

De Enquête Leefbaarheid en Veiligheid is een standaard-vragenlijst die in het kader van het Grotestedenbeleid (gestart in 1996) is ontwikkeld en sinds 1998 wordt gebruikt voor het volgen van de voortgang van dit beleid. Veel van de vragen in de L&V zijn overgenomen of afgeleid uit de PMB en/of ERV. De L&V wordt minimaal eenmaal in de twee jaar uitgevoerd door de G4- en G27-gemeenten. De gemeenten zijn vrij in het kiezen van de onderzoeksperiode. Vanwege de vergelijkbaarheid van de uitkomsten wordt deze onderzoeksperiode tussen de gemeenten steeds meer gecoördineerd. Ook gemeenten die niet aan het Grotestedenbeleid deelnemen, besluiten steeds vaker om (elementen uit) de L&V uit te (laten) uitvoeren.

De Veiligheidsmonitor Rijk (VMR)

De Veiligheidsmonitor Rijk is een integratie van drie eerder genoemde afzonderlijke reguliere onderzoeken; de module 'Recht' uit het Permanent Onderzoek Leefsituatie (POLS) van het CBS, de Politiemonitor Bevolking (PMB) van het ministerie van BZK en het ministerie van Justitie, en de rijksrelevante delen uit de Enquête Leefbaarheid en Veiligheid (L&V) van de G31-gemeenten.

De VMR is voor het eerst in het eerste kwartaal van 2005 door het CBS uitgevoerd, alleen op landelijk niveau. In de periode 2006-2008 is de VMR ook op het niveau van de 25 politieregio's uitgevoerd (met per politieregio netto ca. 750 respondenten). De uitvoeringen van de VMR vonden steeds plaats in samenwerking met de ministeries van BZK en Justitie als mede-opdrachtgevers.

2.2 De IVM: Een nieuwe monitor

In het najaar van 2008 is, voor het eerst de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) uitgevoerd. Dit onderzoek is de opvolger van de bovengenoemde Veiligheidsmonitor Rijk (VMR), die zoals gezegd eerdere reguliere veiligheidsonderzoeken integreerde. Na de tweede en derde uitvoering in het najaar van 2009 en 2010 heeft de vierde uitvoering van de IVM in het najaar van 2011 plaatsgevonden.

De Integrale Veiligheidsmonitor is een landelijk en jaarlijks bevolkingsonderzoek waarin zaken als beleving van de woonomgeving (buurt), onveiligheidsgevoelens, ervaringen met veel voorkomende criminaliteit, het oordeel van de bevolking over het optreden van de politie en preventiegedrag worden onderzocht.

Voor de IVM is een gecoördineerde vragenlijst ontwikkeld waarmee zowel op landelijk/regionaal niveau als (politie)regionaal/lokaal niveau gegevens over de veiligheid in Nederland verzameld kunnen worden. Deze vragenlijst, waarin verschillende landelijke en regionale/lokale belanghebbende partijen inspraak hebben, biedt de mogelijkheid om naast onderwerpen van landelijk belang ook lokale onderzoeksvragen op te nemen. Hierdoor wordt de IVM een bruikbaar meetinstrument voor meerdere bestuurlijke niveaus binnen de overheid. Bovendien komen door deze verdere samenwerking meer eenduidige cijfers beschikbaar, ontstaan meer mogelijkheden voor analyse en kan er efficiënter onderzoek worden uitgevoerd.

Met dit vernieuwde onderzoek wordt dan ook een verdere forse stap gezet in de integratie van uitkomsten van zowel de subjectieve als de objectieve veiligheid van de bevolking en van de relatie van burgers met politie en gemeenten.

2.3 Doel en achtergronden

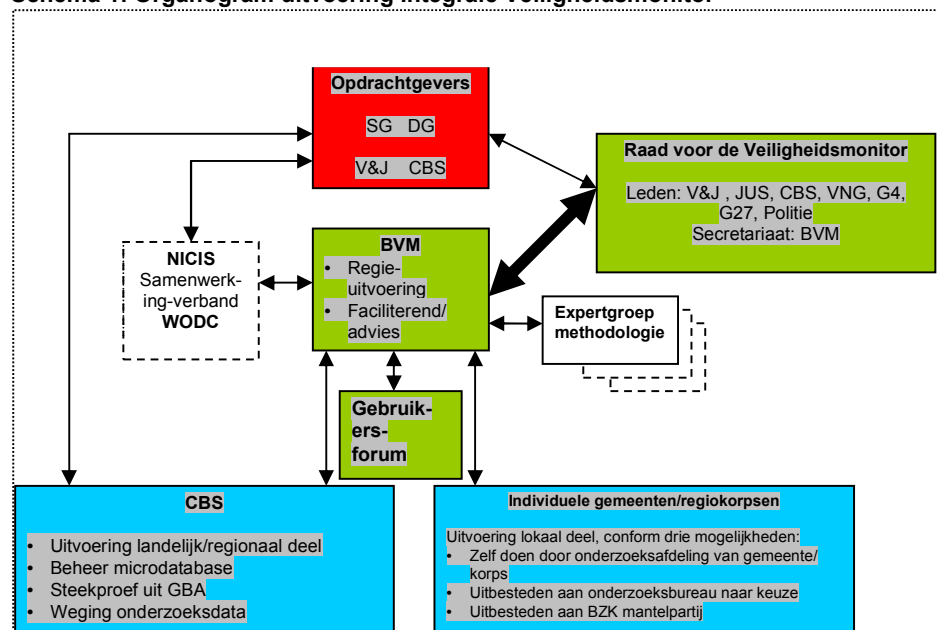
Hoofddoel van de IVM als geïntegreerd meetinstrument is te voorzien in de behoefte van landelijke, regionale en lokale overheden aan informatie over de ontwikkeling van de sociale veiligheid in Nederland. De inhoudelijke reikwijdte van de IVM omvat onder meer het monitoren van de subjectieve en objectieve veiligheid van de Nederlandse burger en het functioneren van de politie en gemeenten op het gebied van de veiligheid. Het onderzoek is gericht op alle in Nederland wonende personen van 15 jaar en ouder. Het ministerie van Veiligheid en Justitie en het CBS zijn mede-opdrachtgever.

Het thema veiligheid is onder de opeenvolgende kabinetten Balkenende een speerpunt van beleid. Om dit veiligheidsbeleid vorm te kunnen geven en de effectiviteit van het beleid eenduidig te kunnen meten is het hebben van één Veiligheidsmonitor binnen Nederland cruciaal. Het naast elkaar bestaan van een aantal qua doelstelling gelijke maar qua uitkomsten verschillende meetinstrumenten vormt immers een politiek afbreukrisico. Dit heeft geleid tot het formeren van de stuurgroep 'Stroomlijning veiligheidsmonitors', waarbij de ministeries van BZK en Justitie en het CBS de opdrachtgevers waren. Deze stuurgroep bestond uit vertegenwoordigers van de opdrachtgevers, aangevuld met vertegenwoordigers van de belanghebbenden (Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG), de 4 grote gemeenten (G4), de overige 27 grootstedelijke gemeenten (G27) en de Raad van Hoofddcommissarissen (RHC). Een eerste stap op weg naar meer 'stroomlijning' bestond uit de integratie van de eerder genoemde afzonderlijke onderzoeken uit POLS, PMB en L&V tot de VMR. Deze integratie werd onder verantwoordelijkheid van de genoemde stuurgroep uitgevoerd door de projectgroep 'Stroomlijning veiligheidsmonitors' onder leiding van drs. M.C.M. Schermer Voenst (BZK).

Met de introductie van de IVM in juni 2008 is door de betreffende stuur- en projectgroep een volgende stap gezet in het stroomlijnen van de cijfers over veiligheid in Nederland. Bij de uitvoering van de IVM wordt immers ook aan regionale of lokale partners de mogelijkheid geboden om op een uniforme manier gegevens over de subjectieve en objectieve veiligheid te verzamelen. Dit door middel van een gestandaardiseerde vragenlijst en een vastgestelde onderzoeksmethodologie. De verwachting is dat hierdoor landelijke/regionale (verder aangeduid als landelijke) en (politie)regionale/lokale (verder aangeduid als lokale) uitkomsten ten behoeve van het overheidsbeleid beter op elkaar kunnen worden afgestemd. Een dergelijke integratie van onderzoeksgegevens verlaagt de enquêtedruk en bevordert het efficiënt inzetten van overheidsmiddelen.

Voor de landelijke uitvoering van de IVM werken het ministerie van Veiligheid en Justitie (voorheen ministeries van BZK en Justitie) en CBS opnieuw samen op basis van een overeenkomst. Het CBS draagt zorg voor de landelijke uitvoering. Voor de uitvoering op lokaal niveau is door BZK en Justitie het bureau Veiligheidsmonitor (bVm) opgericht. Dit bureau is organisatorisch ondergebracht bij het NICIS Institute. De taken van dit bureau richten zich vooral op de facilitering en coördinatie van de lokale deelnemers aan de IVM. De wijze waarop bVm bij de uitvoering van de IVM is betrokken wordt verderop in deze proces- en onderzoeksrapportage beschreven (zie paragraaf 2.5 en hoofdstuk 5).

Schema 1: Organogram uitvoering Integrale Veiligheidsmonitor

In het voorjaar van 2008 is de organisatie van de landelijke en lokale uitvoering van de veiligheidsmonitor structureel gewijzigd. Deze organisatie is ook voor de IVM 2009, 2010 en 2011 gecontinueerd. Het bovenstaande organogram (schema 1) laat zien hoe de formele uitvoering van de IVM is geregeld. Net als bij de VMR zorgt het CBS voor de landelijk/regionale rapportage. Voor onderzoeksuitkomsten op lagere niveaus dan de politieregio is door bVm een aparte tool ontwikkeld. Hiermee kunnen de deelnemende lokale partijen gemakkelijk hun eigen uitkomsten opvragen, rapporteren en vergelijken met andere resultaten uit de IVM. Voor deze publicatietool zie de website van bVm <http://www.veiligheidsmonitor.nl/>

2.4 Onderzoekopzet

De eerder genoemde stuurgroep 'Stroomlijning Veiligheidsmonitors' - in het voorjaar van 2008 opgegaan in de 'Raad voor de Veiligheidsmonitor' - heeft besloten de waarneming op het terrein van sociale veiligheid en ondervonden criminaliteit te verschuiven van het eerste kwartaal in een kalenderjaar (januari-maart) naar het einde van dat kalenderjaar (15 september t/m 31 december). Daarbij is tegelijkertijd een nieuwe uniforme vragenlijst geïntroduceerd en is ook de waarnemingsmethode gewijzigd. Anders dan bij de VMR, waar werd gewerkt met twee waarnemingsmodi (telefonisch en face-to-face) wordt bij de IVM gebruik gemaakt van vier verschillende modi: waarneming via internet (CAWI ofwel Computer Assisted Web Interviewing), via papier (PAPI ofwel Paper And Pencil Interviewing), telefonisch (CATI ofwel Computer Assisted Telephone Interviewing) en face-to-face (Computer Assisted Personal Interviewing).

Een andere wijziging betreft de opstapmogelijkheid voor lokale instanties zoals (politie)regio's en gemeenten om voor eigen doeleinden en in eigen beheer extra steekproeven te (laten) uitvoeren. Het bureau Veiligheidsmonitor (bVm) is speciaal opgericht om deze lokale uitvoeringen en de landelijke uitvoering te coördineren. Voor het veldwerk konden deze instanties gebruik maken van een drietal geaccrediteerde veldwerkbureaus. Echter het werken met eigen gemeentelijke bureaus of andere onderzoeksbureaus is toegestaan.

De nieuwe uniforme vragenlijst van de IVM bestaat uit verplichte en facultatieve blokken. In de landelijke uitvoering worden alle blokken meegenomen; op lokaal niveau in ieder geval de verplichte blokken. Daarnaast bestaat voor lokale instanties de mogelijkheid om in hun lokale vragenlijst extra vragen op te nemen (zie voor meer informatie hoofdstuk 3).

Om het effect van de bovengenoemde wijzigingen op de belangrijkste uitkomsten te kunnen kwantificeren heeft de stuurgroep besloten om de reguliere waarneming van de VMR¹ onder handhaving van de bestaande VMR-vragenlijst en -waarnemingsmethode uit te breiden tot minimaal 6 000 respondenten en te laten plaatsvinden tegelijk met de uitvoering van de nieuwe IVM, dus in de periode 15 september t/m 31 december. Deze parallelle uitvoering naast de IVM heeft in 2008, 2009 en 2010 plaatsgevonden. Aangezien de parallelle uitvoering gedurende deze drie jaren voldoende data heeft opgeleverd om de effecten van de wijziging te kunnen kwantificeren, is besloten deze in 2011 niet meer te laten plaatsvinden.

De landelijke uitvoering van de IVM - uit te voeren door het CBS - moest in 2011 resulteren in minimaal 18 750 respondenten (750 per politieregio). Voor de lokale uitvoering van de IVM 2011 (al dan niet in regionaal verband) hebben zich uiteindelijk 225 gemeenten bij het bVm aangemeld, met in totaal ruim 200 000 respondenten.

2.5 Organisatie

De (interne) organisatie van de IVM is opgeknipt in een landelijk en een lokaal deel.

Landelijk

¹ Naast de grootschalige uitvoering in het eerste kwartaal werd in de jaren 2006-2008 ook in de volgende kwartalen een aanvullende beperkte VMR op landelijk niveau uitgevoerd (netto 1 000 respondenten). Deze kwartaalmeting had als doel om de ontwikkelingen binnen het jaar te meten.

Voor de uitvoering van het landelijk deel van de IVM is binnen het CBS onder de verantwoordelijkheid van de interne stuurgroep 'Shared Services' een interne projectgroep gevormd onder leiding van G.J.H. Linden. Voor de belangrijkste onderdelen zijn afzonderlijke deelprojecten gestart. In het kader van voorbereiding, uitvoering en publicaties zijn de belangrijkste:

- Project IVM 2011'; voorbereiding vragenlijst en veldwerk alsmede samenstellen dummy-producten, ten behoeve van de beoogde output;
- Project 'harmonisatie en weging landelijke en lokale gegevens IVM 2011'
- Project 'IVM 2011 – Implementatie en oplevering van het volledige uitgevoerde onderzoek (G.J.H. Linden, algemene projectleiding).

Lokaal

Voor de faciliteiten en contacten op regionaal en lokaal niveau is het bureau Veiligheidsmonitor (bVm) verantwoordelijk. Zo heeft bVm in het kader van de voorbereiding het eerder in paragraaf 1.2 genoemde Handboek Veiligheidsmonitor samengesteld. Dit handboek geeft de belangrijkste voorwaarden en richtlijnen aan waarmee de deelnemende gemeenten en de uitvoerende veldwerkbureaus bij de uitvoering rekening moeten houden. Ook heeft bVm een belangrijke rol in de contacten naar de gemeenten, bijvoorbeeld met betrekking tot contracten, onderzoeksexpertise, contacten met veldwerkbureaus. CBS en bVm werken nauw samen voor een zo goed mogelijke afstemming tussen de landelijke en lokale uitvoering van de Veiligheidsmonitor.

2.6 Kwaliteitsbewaking

Ook in de bewaking van de kwaliteit van het uitvoeringsproces is een landelijke en lokale knip gemaakt.

Landelijk

Het CBS sluit voor het borgen van de statistische processen aan op het Veiligheidsbeleid Informatievoorziening Rijksoverheid (VIR). Daarnaast kennen de verschillende sectoren voor specifieke processen nog eigen veiligheids- en kwaliteitsvoorzieningen.

De eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderzoeksdesign onder personen en huishoudens berust bij de taakgroep Leefsituatie, Inkomen en Samenhang (LIS) van de Sector Statistische Analyse Heerlen (SAH). Daarbij wordt intensief samengewerkt met experts van de sector Onderzoek en Ontwikkeling (SOO) en van de Divisie DataVerzameling (DDV). Deze drie sectoren vallen onder de divisie Sociale en Ruimtelijke Statistiek (SRS). Voor methodologische ondersteuning wordt daarbij nog een beroep gedaan op de expertise van de divisie Methodologie en Kwaliteit (DMK). De kwaliteit van onderzoeksdesign, steekproefontwerp en -trekking wordt geborgd door regelmatige collegiale reviews. Nieuwe methodologische ontwikkelingen worden verspreid via artikelen op het CBS-intranet en via seminars en lezingen.

De kwaliteitsbewaking van het veldwerk rust op een aantal pijlers, zoals het monitoren van de voortgang en de respons, call-back van respondenten en non-respondenten, en statistische vergelijking van de resultaten van interviewers met vergelijkbare andere interviewers.

De kwaliteit van de verwerking is gebaseerd op de informatie en technieken van de sectoren SOO en DMK, aangevuld met de ervaringen bij de taakgroep Verwerking van de sector SAH. Voor de kwaliteitsbewaking van dit onderdeel wordt verwezen naar paragraaf 6.1, waarin onder andere de processtappen worden beschreven.

Lokaal

Het onderzoeksdesign voor de lokale uitvoering staat beschreven in de door bVm opgestelde Handleiding Veiligheidsmonitor. Deelnemende gemeenten konden het lokale onderzoek zelf uitvoeren of laten uitvoeren door veldwerkbureaus die door bVm zijn geselecteerd op grond van de kwaliteit van veldwerk. Afspraken over de uitvoering van het onderzoek volgens het handboek zijn contractueel tussen bVm en de lokale partners vastgelegd.

Enkele kwaliteitsonderdelen van het onderzoek worden centraal door het CBS uitgevoerd. Dit is onder meer het geval voor de steekproeftrekking en voor de harmonisatie en weging van de onderzoeksgegevens. Mede daarom is ook de dataopslag centraal bij het CBS ondergebracht. In de latere hoofdstukken/paragrafen wordt hier nog nader op ingegaan.

3. De vragenlijst

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de keuzes die gemaakt zijn bij het ontwikkelen van de vragenlijst voor de IVM. Na een algemene toelichting worden eerst de inhoudelijke onderwerpen en de structuur van de vragenlijst besproken, alsmede de verantwoording hiervan. Hierna wordt ingegaan op de verschillen met de vragenlijst van de VMR.

3.1 Verantwoording

Vanuit de stuurgroep 'Stroomlijning Veiligheidsmonitor' is een projectgroep geformeerd die als opdracht had om een vragenlijst voor de IVM te ontwikkelen. Een groot aantal belanghebbende partijen, waaronder BZK, Justitie, CBS, Politie, G4- en G27-gemeenten en de VNG, heeft een inbreng gehad bij het tot stand komen van de nieuwe vragenlijst. Uitgangspunt voor deze projectgroep was de informatiebehoefte van alle betrokken partners zoals deze eerder in de stuurgroep is vastgesteld.

De vragenlijst van de IVM in zijn huidige vorm is eind 2007 door de stuurgroep goedgekeurd. Bij het opstellen van zowel de elektronische als de schriftelijke versie van de vragenlijst waren alle uitvoerders gebonden aan deze gestandaardiseerde basisvragenlijst van de IVM. De basisvragenlijst IVM 2011 is opgenomen in bijlage 1.

Bij het ontwikkelen van de vragenlijst heeft men geprobeerd om - binnen de doelstelling van de IVM, te weten het monitoren van de subjectieve en objectieve veiligheid van de Nederlandse bevolking en het functioneren van de politie en gemeenten op het gebied van veiligheid - zoveel mogelijk rekening te houden met de informatiebehoefte van alle partners. Dit heeft geresulteerd in een vragenlijstmodel waarbij de inhoudelijke thema's zijn verdeeld over verplichte en facultatieve blokken.

In de landelijke uitvoering worden alle blokken meegenomen. Daarbij worden alle vier waarnemingsmethoden (CAWI, PAPI, CATI, CAPI) gehanteerd.

Op lokaal niveau zijn de deelnemende gemeenten gebonden aan vaste vraagstellingen. De verplichte blokken worden in ieder geval afgenomen; facultatieve blokken kunnen – in een voorgeschreven volgorde - worden gesteld. Daarnaast bestaat lokaal de mogelijkheid om eigen vragen op te nemen, (de zogenaamde vrije ruimte). Alle gewenste 'vrije' vragen worden methodologisch afgestemd met bVm. Lokale deelnemers maken in ieder geval gebruik van waarneming via internet, papieren vragenlijsten en telefonische interviews. Het gebruik van face-to-face interviews is voor lokale deelnemers niet verplicht.

De inhoud van de vragenlijst(-blokken) komt in de volgende paragraaf aan de orde; de structuur van de vragenlijst(-blokken) wordt in paragraaf 3.3 nader toegelicht.

3.2 Inhoud

Inhoudelijk staan in de IVM-vragenlijst de volgende hoofdthema's centraal:

- Subjectieve veiligheid;
- Objectieve veiligheid;
- Functioneren politie;
- Leefbaarheid, buurtproblemen en functioneren van gemeenten.

Aanvullend worden ook vragen gesteld over achtergrondkenmerken van de respondent.

De thema's worden hieronder kort toegelicht.

Subjectieve veiligheid

Voor het in kaart brengen van de subjectieve veiligheid zijn onder meer vragen opgenomen over de onveiligheidsgevoelens in het algemeen, maar ook in de eigen buurt. Ook wordt gevraagd naar de mate waarin men zelf denkt slachtoffer te worden van bepaalde delicten. Gevoelens van (on)veiligheid komen verder ook tot uiting in het mijden van plekken of situaties die men onveilig vindt. Ook het gedrag van anderen kan van invloed zijn op het onveiligheidsgevoel. Uiteraard kunnen mensen ook zelf maatregelen nemen om hun (gevoel van) veiligheid te vergroten, bijvoorbeeld door veiligheidssloten, buitenverlichting en dergelijke. Over al deze aspecten zijn vraagblokken opgenomen in de nieuwe vragenlijst.

Objectieve veiligheid

Bij het meten van de objectieve veiligheid gaat het vooral om het vaststellen hoeveel inwoners slachtoffer worden van criminaliteit. Deze vragen vormen de kern van de Integrale Veiligheidsmonitor. Eerder onderzoek laat zien dat veel meer mensen met criminaliteit te maken hebben dan door de politie wordt geregistreerd. Kortom: lang niet alle criminaliteit wordt gemeld. Het is daarom van groot belang om vragen op te nemen, waarmee zowel de aard (welke soorten) als de omvang (aantal delicten) van slachtofferschap kan worden vastgesteld. In de nieuwe vragenlijst zijn hierover vragen voor 14 verschillende delicten opgenomen. Deze delicten hebben betrekking op geweld, vermogen en vandalisme. Aan slachtoffers wordt gevraagd hoe vaak men slachtoffer is geweest, wanneer en waar het betreffende delict heeft plaatsgevonden, en of men de dader(s) kende. Daarnaast wordt van het delict dat het meest recent heeft plaatsgevonden ook gevraagd of dit delict wel of niet is aangemeld bij de politie, en hoe het contact met de politie tot stand is gekomen.

Functioneren politie

Vragen over het functioneren van de politie zijn voor de politie van belang om zich een beeld te kunnen vormen van wat de burger van de politie verwacht en van de mate waarin de politie aan die verwachting voldoet. Kortom: hoe zijn burgers over de politie te spreken? Hiervoor zijn vragen opgenomen over de reden van het laatste politiecontact en het optreden van de politie hierbij. Daarnaast wordt van alle burgers een algemeen oordeel over de politie gevraagd en hun mening over het functioneren en de beschikbaarheid van de politie in de buurt.

Leefbaarheid, buurtproblemen en het functioneren van gemeenten

De vragen over de beleving van leefbaarheid en buurtproblemen zijn van belang voor het veiligheidsbeleid van het kabinet (o.a. Veiligheid begint bij Voorkomen). Hiermee kan worden vastgesteld welke vormen van overlast en verloedering en criminaliteit in de ogen van de burgers voorkomen in hun eigen woonomgeving. Over diverse aspecten van de leefbaarheid in de buurt zijn stellingen opgenomen waarvan burgers kunnen aangeven in hoeverre zij het hiermee eens of oneens zijn. Ook gemeenten willen graag weten hoe burgers denken over de wijze waarop de gemeente de leefbaarheid van buurten aanpakt. Hierover zijn eveneens enkele vragen in de vorm van stellingen opgenomen.

Achtergrondkenmerken

De vragenlijst eindigt met een aantal vragen over kenmerken van de persoon zelf of diens huishouden. Deze vragen zijn nodig voor het onderscheiden van specifieke groepen en het onderzoeken van relaties met de inhoudelijke onderwerpen. Naast algemene kenmerken als geslacht, leeftijd, herkomst en omvang van het huishouden van de persoon gaat het over het hoogst behaalde opleidingsniveau, betaald werk en de soort en eigendomsverhouding van de woning. Voor het landelijke onderzoek haalt het CBS een aantal van deze kenmerken via koppeling uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) en het eigen Sociaal Statistisch bestand (SSB). Lokale deelnemers hebben er voor gekozen om deze achtergrondkenmerken direct aan de respondent te vragen, mede omdat registers niet altijd actueel zijn.

3.3 Structuur

Voor het uitvoeren van de Integrale Veiligheidsmonitor is een vragenlijst ontwikkeld waarmee zowel op landelijk niveau als regionaal/lokaal niveau gegevens over de veiligheid in Nederland verzameld kunnen worden. In de vragenlijst komen een aantal verschillende thema's aan de orde. De voornaamste zijn leefbaarheid en beleving van de (woon)buurt, onveiligheidsgevoelens vermijdingsgedrag en respectloos gedrag van burgers, persoonlijk slachtofferschap, contacten met de politie, het functioneren van de politie, en preventie. Met deze geharmoniseerde vragenlijst wordt een forse stap gezet in het 'vergelijkbaar' meten van zowel de subjectieve als objectieve veiligheid en de relatie van burgers met politie en gemeenten in Nederland.

In 2010 zijn voor het eerst bij de IVM ook enkele vragen opgenomen over cybercrime. Deze vragen hebben het karakter van pilotvragen en zijn daarom alleen voorgelegd aan de steekproefpersonen die door het CBS voor de landelijke waarneming zijn benaderd. Gezien het pilotkarakter van de vragen worden de onderzoeksresultaten niet opgenomen in de Landelijke rapportage en het Tabellenrapport van de IVM 2011, maar worden deze in een afzonderlijke onderzoeksnotitie weergegeven.

Schema 2: Structuur vragenlijst IVM 2011

De gestandaardiseerde vragenlijst is modulair opgebouwd uit standaard-vragenblokken, die kunnen worden onderscheiden in verplichte en facultatieve vragenblokken. Daarnaast be-

staat in de zogenaamde vrije ruimte voor regionale/lokale partijen de mogelijkheid om eigen vragen op te nemen.

Op landelijk niveau worden (door het CBS) alle vragenblokken afgenomen, behalve de vragen in de vrije ruimte. Sommige van de in paragraaf 3.2 genoemde hoofdthema's (bijvoorbeeld subjectieve veiligheid en objectieve veiligheid) omvatten meer dan één blok.

Op lokaal niveau zijn vijf standaardblokken verplicht. Dit zijn de blokken 1 t/m 4 en blok 13. Daarnaast kunnen lokale opdrachtgevers, zoals gemeenten, elk voor zich kiezen welke van de overige blokken zij opnemen in de vragenlijst, uitgezonderd cybercrime. Het is niet de bedoeling dat gedeelten van facultatieve blokken worden opgenomen. Met andere woorden: een facultatief blok wordt of helemaal of helemaal niet opgenomen. Tevens kunnen gemeenten zelf vragen formuleren (vrije ruimte). Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat wordt afgeweken van de standaard volgorde waarin de blokken en vragen worden afgenomen.

De nummering van de blokken in de vragenlijst en het verplichte of facultatieve karakter ervan wordt weergegeven in schema 3.

Schema 3: Nummering en status van de vragenblokken in de IVM 2011

Blok nr.	Thema	Landelijk	Lokaal
1.	Leefbaarheid woonbuurt	verplicht	verplicht
2.	Beleving buurtproblemen	verplicht	verplicht
3.	Onveiligheidsbeleving	verplicht	verplicht
4.	Slachtofferschap	verplicht	verplicht
5.	Aangiftegedrag	verplicht	facultatief
6.	Tevredenheid laatste politiecontact	verplicht	facultatief
7a.	Oordeel functioneren politie in de buurt I	verplicht	facultatief
7b.	Oordeel functioneren politie algemeen II	verplicht	facultatief
8.	Oordeel functioneren gemeente	verplicht	facultatief
9a.	Preventie I; maatregelen	verplicht	facultatief
9b.	Preventie II; gedrag/gevoel	verplicht	facultatief
10.	Onveilige plekken	verplicht	facultatief
11.	Respectloos gedrag	verplicht	facultatief
12.	Cybercrime	verplicht	nvt
	Vrije ruimte	facultatief	facultatief
13.	Achtergrondkenmerken	Verplicht[register]	verplicht

Wijzigingen in de vragenlijst:

Voor de IVM 2011 zijn er geen veranderingen in de vragenlijst doorgevoerd. Wel zijn ook voor deze meting weer de pilotvragen over cybercrime in de vragenlijst opgenomen. Deze vragen zijn uitsluitend afgenomen in het landelijk deel van de IVM dat door het CBS wordt uitgevoerd.

3.4 Verschillen met VMR-vragenlijst

De vragenlijst van de IVM komt op een aantal punten overeen met de vragenlijst van de VMR, maar er zijn ook punten van verschil. Schema 4 geeft een globale indruk van de belangrijkste inhoudelijke overeenkomsten en verschillen. Uitgangspunt hierbij is de indeling van de IVM, waarbij per vragenlijstblok is aangegeven op welke punten de IVM verschilt van de VMR.

Schema 4: Vragenlijstverschillen IVM-VMR

Vragenlijstblok	Inhoud	Verskil met VMR
1	Leefbaarheid woonbuurt	Fysieke leefbaarheid (nieuw),

Vragenlijstblok	Inhoud	Verskil met VMR
		Sociale cohesie (zie vragenblok buurtproblemen bij VMR)
2	Buurtproblemen	Meer vragen over buurtproblemen opgenomen; nieuwe vragen (zie blok buurtproblemen bij VMR)
3	Onveiligheidsgevoelens	Nieuw: onveiligheidsgevoelens in eigen buurt en kans op slachtofferschap (zie blok onveiligheidsgevoelens bij VMR)
4	Slachtofferschap criminaliteit	Soorten slachtofferschap idem als bij VMR. Volgorde vraagstelling per soort is anders dan bij VMR (Zie blok slachtofferschap bij VMR)
5	Melding en aangifte	Melding en aangifte alleen van het meest recente delict. Hierdoor minder vragen, andere routing (zie blok slachtofferschap bij VMR)
6	Politiecontacten	Minder vragen (zie blok politiecontacten bij VMR)
7a	Oordeel functioneren politie in de buurt	Deels nieuwe vragen (zie blok politiefunctioneren bij VMR)
7b	Oordeel functioneren politie algemeen	Deels nieuwe vragen (zie blok politiefunctioneren bij VMR)
8	Oordeel functioneren gemeente	Nieuwe vragen
9a	Preventie – I (techno- en sociopreventie)	Deels nieuwe vragen; deels verplaatst (zie blok preventie bij VMR)
9b	Preventie – II (vermijdingsgedrag)	Vragen verplaatst (zie blok onveiligheidsgevoelens bij VMR)
10	Onveilige plekken	Vragen verplaatst (zie blok onveiligheidsgevoelens bij VMR)
11	Respectloos gedrag	Nieuwe vragen
12	Cybercrime	Nieuwe vragen
12	Achtergrondkenmerken	Niet direct gebruikt in rapportage
Vrije ruimte	Vragen lokale participanten	N.v.t.

Een meer gedetailleerd overzicht van de vragenlijstverschillen is beschikbaar als Excel-bestand. Verder zijn beide vragenlijsten digitaal beschikbaar via de website van het CBS.

[http://www.cbs.nl/nl-](http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/_unique/_search/default.htm?cx=018020871965988641477:rvmzjpho2wq&cof=FORID:11&q=veiligheidsmonitor+vragenlijst#979)

[NL/menu/_unique/_search/default.htm?cx=018020871965988641477:rvmzjpho2wq&cof=FORID:11&q=veiligheidsmonitor+vragenlijst#979](http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/_unique/_search/default.htm?cx=018020871965988641477:rvmzjpho2wq&cof=FORID:11&q=veiligheidsmonitor+vragenlijst#979)

3.5. Routing en -controle

De vragenlijst van de IVM is zodanig ontworpen dat respondenten alleen de vragen krijgen die voor hen relevant zijn. Respondenten krijgen dus niet alle vragen uit het onderzoek voorgelegd. Bijvoorbeeld; niet elke respondent krijgt de gedetailleerde vragen over slachtofferschap indien de respondent heeft aangegeven in de referentieperiode geen slachtoffer van een misdrijf te zijn geweest. Waar mogelijk wordt de respondent ook om vragen heen geleid omdat zijn antwoord al uit eerdere antwoorden op bepaalde vragen kan worden afgeleid. Dit wordt bepaald door zogeheten de routing in de vragenlijst. In alle modes is dezelfde routing aangehouden met de uitgewerkte routing voor de schriftelijke vragenlijst als basis.

De in de gehanteerde vragenlijst opgenomen (en voor elektronische vragenlijsten geprogrammeerde) routing kan soms complex zijn. Daarom is het van belang de routing goed te controleren omdat anders tijdens de analysefase kan blijken dat essentiële vragen ten onrechte niet zijn gesteld. Binnen het CBS wordt een gestandaardiseerde testmethode toegepast waarmee kan worden nagegaan of de vastgelegde routing op een juiste wijze is verwerkt in de elektronische vragenlijst. Een applicatie van de elektronische vragenlijst van de IVM is ook ter beschikking gesteld aan bVm, zodat ook veldwerkbureaus hun onderzoeksvragenlijst hierop konden afstemmen. Ook in de schriftelijke vragenlijst worden respondenten

via routing langs de juiste vragen geleid. Behalve een visuele controle en een duidelijke layout vooraf is routingcontrole alleen in de nabewerking mogelijk. Nadeel hierbij is dat eventuele fouten dan niet meer te herstellen zijn.

De testprocedure van de elektronische vragenlijst verloopt in grote lijnen als volgt. Op basis van de te testen vragenlijst wordt een testdesign opgesteld. In dit testdesign is aangegeven welke vragenblokken op welke manier getest gaan worden, wie dat gaat doen en wanneer. Vervolgens worden voor de verschillende vragenblokken testprotocollen ontwikkeld. Deze testprotocollen worden na accordering door de vragenlijstontwikkelaars uitgezet bij de testers. Na de instructie van de testers gaan deze aan de slag met de testprotocollen en rapporteren via een elektronisch standaardformulier hun bevindingen. Het testen is een iteratief proces, dat meestal na 3 iteraties kan worden afgesloten. Alle geconstateerde bevindingen zijn dan óf hersteld óf door de vragenlijstontwikkelaars geaccepteerd als bekende, maar niet relevante fout.

Bij een vragenlijst waarvoor in het dataproces al een geautomatiseerd verwerkingssysteem beschikbaar is zullen de ingevulde testdata een veldwerk-simulatiesysteem doorlopen en voor de laatste test worden aangeboden aan de taakgroep Verwerking binnen sector SAL. In deze laatste test worden de data onder productieomstandigheden verwerkt om te controleren of de ingevoerde data ook inderdaad beschikbaar komen in de analysebestanden.

4. Steekproef

Het specificeren, trekken en bewerken van steekproeven bij personen en huishoudens is binnen het CBS gealloceerd bij de sector onderzoek en ontwikkeling (SOO). Voor enquêtes bij personen en huishoudens gebruikt het CBS tweetrapssteekproeven. In de eerste trap worden primaire eenheden (meestal gemeenten) geselecteerd en voor elke geselecteerde primaire eenheid wordt het aantal te trekken secundaire eenheden (adressen of personen) vastgesteld. In de tweede trap worden binnen de gekozen primaire eenheden daadwerkelijk adressen- of personensteekproeven getrokken met omvangen zoals vastgesteld in de eerste trap.

Steekproeven voor de Veiligheidsmonitor komen op dezelfde wijze tot stand als steekproeven voor andere steekproefonderzoeken. Eerst wordt de populatie vastgesteld, daarna het steekproefkader waaruit de steekproef getrokken wordt en vervolgens het steekproefontwerp.

In de volgende paragrafen worden de doelpopulatie (paragraaf 4.1), het steekproefkader (paragraaf 4.2) en het steekproefontwerp (paragraaf 4.3) achtereenvolgens beschreven.

4.1 Doelpopulatie

De doelpopulatie van de IVM en de VMR-extra bestaat uit alle personen van 15 jaar of ouder die in Nederland wonen en deel uitmaken van particuliere huishoudens. De institutionele bevolking, dat zijn personen in inrichtingen, instellingen of tehuizen, wordt niet in de steekproef getrokken en dus ook niet geënuquëteerd. Dit geldt zowel voor de landelijke als de lokale uitvoering

4.2 Steekproefkader

Bij het trekken van steekproeven uit de bevolking gebruikt het CBS steekproefkaders van personen en van adressen. Deze steekproefkaders worden opgebouwd op basis van persoons- en adresgegevens uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA), waarin de gemeentelijke bevolkingsadministratie is opgenomen. Jaarlijks worden nieuwe steekproefkaders aangemaakt, die geen overlap hebben met de steekproefkaders uit voorafgaande jaren. De steekproefkaders worden voortdurend geactualiseerd op basis van geboorte-, verhuis- en overlijdensberichten van de GBA.

Of een steekproefonderzoek onder de bevolking als een personensteekproef of een adressteekproef wordt getrokken hangt af van verschillende zaken. Belangrijke punten zijn de kosten, de nauwkeurigheid, de enquêtebelasting en wat de eenheid is waarover gerapporteerd gaat worden. Bij omvangrijke vragenlijsten die specifiek op de persoon gericht zijn, wordt doorgaans voor een personensteekproef gekozen. Bij onderzoek met kortere vragenlijsten is het vaak efficiënt van een adressensteekproef uit te gaan.

Bij de IVM is zowel voor de landelijke uitvoering als bij de lokale waarnemingen gebruik gemaakt van personensteekproeven.

4.3 Steekproefontwerp

De steekproef voor de IVM bestaat uit twee delen: de steekproef voor de landelijke waarneming (uitgevoerd door het CBS) en de steekproeven voor de lokale waarnemingen (in opdracht van politieregio's en gemeenten uitgevoerd door commerciële veldwerkbureaus of statistische afdelingen van gemeenten). Zowel de landelijke als de lokale steekproeven zijn door het CBS getrokken uit steekproefkaders die zijn afgeleid uit de GBA.

Hieronder wordt achtereenvolgens het steekproefontwerp van het landelijke deel (4.3.1), het lokale deel (4.3.2) en de IVM in totaliteit (4.3.3) beschreven.

4.3.1 Landelijk

Voor de Veiligheidsmonitor 2011 is in tegenstelling tot 2010 slechts één benaderingsstrategie uitgevoerd, namelijk de 'cawi/papi-cati/capi-strategie', zie [1]. Steekproefpersonen zijn per brief verzocht om via internet (cawi) aan het onderzoek deel te nemen, met de mogelijkheid een schriftelijke vragenlijst (papi) op te vragen. Nonrespondenten zijn herbenaderd via cati als het telefoonnummer bij CBS bekend is en anders via capi. **In 2011 is voor het eerst de 'cati/capi-strategie' niet meer uitgevoerd naast de 'cawi/papi-cati/capi-strategie'.** Een ander belangrijk verschil ten opzichte van voorgaande jaren, is dat de waarneming iets vroeger in het jaar was. De waarneming vond plaats tussen 11 augustus en 30 november 2011.

De doelpopulatie van de Veiligheidsmonitor bestaat uit alle in Nederland woonachtige personen van 15 jaar of ouder die deel uitmaken van particuliere huishoudens. De institutionele bevolking, dat zijn personen in inrichtingen, instellingen of tehuizen, wordt niet geënquêteerd.

Maandelijks is voor elk van de varianten een gestratificeerde tweetrapssteekproef van personen getrokken uit een steekproefkader van personen dat is afgeleid uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Hierbij is gestratificeerd naar politieregio × interviewregio. In de eerste trap zijn deelgemeenten geselecteerd. In stedelijke gebieden is een deelgemeente ongeveer gelijk aan een wijk, terwijl in landelijke gebieden een deelgemeente vaak overeenkomt met de gemeente zoals die bestond vóór de gemeentelijke fusies in 1998. De deelgemeenten zijn via een systematisch steekproefontwerp getrokken met kansen evenredig aan het aantal inwoners van 15 jaar of ouder. In de tweede trap is een enkelvoudig aselechte steekproef van personen van 15 jaar of ouder getrokken uit de deelgemeenten die in de eerste trap zijn geselecteerd. De clusteromvang is één persoon per deelgemeente. Hierdoor ontstaat een optimale landelijke spreiding van de steekproef.

De doelpopulatie is opgesplitst in 25 politieregio's waarbij in elke politieregio een steekproef is getrokken. De steekproefomvang is per regio zo gekozen, dat het verwachte aantal respondenten in elke politieregio 780 is. Hiermee is een reserve van 30 responsen per politieregio ingebouwd. Binnen elke politieregio heeft elke persoon die tot de doelpopulatie behoort dezelfde kans om in de steekproef terecht te komen.

Bij het vaststellen van de steekproefomvang per politieregio is rekening gehouden met de kans op telefoonbezit en de responskansen per mode in de betreffende politieregio. Deze kansen zijn gebaseerd op realisatiecijfers bij de steekproef voor de Veiligheidsmonitor in september tot en met december in 2008, 2009 en 2010.

In totaal zijn 33.406 steekproefpersonen in augustus of september 2011 benaderd met het verzoek de vragenlijst via internet in te vullen, zie tabel 2. Er zijn twee porties uitgezet, één van 22.300 en één van 11.106 personen. De eerste portie is dus twee keer zo groot als de tweede, net als in de voorgaande jaren.

Tabel 2. Via cawi uitgezette steekproefaantallen naar maand en telefoonbezit

	aug	sep	totaal
uitgezet cawi	22.300	11.106	33.406
w.v. met telnr	14.797	7.514	22.311
zonder telnr	7.503	3.592	11.095

Net als in voorgaande jaren is steeds na afronding van de cawi-waarneming en de telefonische herbenadering van de eerste cawi-steekproef, een nieuwe schatting gemaakt van het verwachte aantal respondenten per politieregio. Op basis van deze schattingen werden in voorgaande jaren de steekproeven voor de telefonische en face-to-face herbenadering van de tweede cawi-steekproef uitgedund zodanig dat het verwachte aantal respondenten per politieregio uiteindelijk gelijk was aan 760. Omdat in 2011 het responsverloop tegenviel, is in 2011 niet uitgedund. Er zijn 13.962 personen via cati herbenaderd en 7.577 via capi, zie tabel 3. De face-to-face herbenadering van portie 1 vond plaats in oktober en die van portie 2 in november. De telefonische herbenadering van portie 1 vond plaats tussen 12 september en 7 oktober. Dit is bij benadering tweederde van alle telefonische herbenaderingen, zie tabel 3. De telefonisch herbenaderbare steekproef uit portie 2 is in tweeën gesplitst, zodanig

dat het tweede deel twee keer zo groot is als het eerste deel. Het eerste deel werd herbenaderd tussen 10 oktober en 4 november. Dit is bij benadering eennegende van alle telefonische herbenaderingen. Het tweede deel werd herbenaderd tussen 31 oktober en 28 november. Dit is bij benadering tweenegende van alle telefonische herbenaderingen. De herbenaderbare cati-steekproef uit portie 2 bevatte 4.552 elementen, waarvan er 1.525 tussen 10 oktober en 4 november werden benaderd en 3.027 tussen 31 oktober en 28 november.

Tabel 3. Uitgezette en uitgedunde steekproefaantallen naar mode en maand

	aug	sep	totaal
uitgezet cawi	22.300	11.106	33.406
w.v. respons cawi	5.369	2.836	8.205
aanvraag papi	1.975	1.056	3.031
uitval	423	208	631
herbenaderbaar cati	9.410	4.552	13.962
herbenaderbaar capi	5.123	2.454	7.577
uitgedund herbenaderbaar cati	0	0	0
uitgedund herbenaderbaar capi	0	0	0
uitgezet cati	9.410	4.552	13.962
uitgezet capi	5.123	2.454	7.577

Bij de responsmonitoring in november werd geconstateerd dat in bijna alle politieregio's de responstarget van 750 personen in gevaar kwam. Daarom is een extra steekproef uitgezet om voor het verwachte responstekort te compenseren. Deze steekproef had een omvang van 4.233 personen. Steekproefpersonen werden per brief verzocht om via internet aan het onderzoek deel te nemen, met de mogelijkheid een schriftelijke vragenlijst op te vragen. Nonrespondenten werden telefonisch herbenaderd als het telefoonnummer bij CBS bekend was. Wanneer het telefoonnummer niet bekend was, werd niet herbenaderd. Via internet werden 768 responsen behaald, 1 papieren vragenlijst werd aangevraagd, 20 personen gaven door aan Contact Centre Inbound niet mee te willen of kunnen werken aan het onderzoek en 1.736 personen werden telefonisch herbenaderd.

4.3.2 Lokaal

In 2011 zijn in totaal 30 aanvragen gedaan voor een lokale steekproef. Iedere aanvraag heeft betrekking op één of meer gemeenten. In totaal is er van 225 gemeenten een aanvraag voor een lokale steekproef binnengekomen. In onderstaand overzicht zijn alle aanvragen voor 2011 opgenomen:

Politieregio Amsterdam-Amstelland (dit betreft Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn)

Haarlem en Omstreken (dit betreft Haarlem Heemskerk, Heemstede, Bloemendaal, Uitgeest, Zandvoort)

Zwolle

Dordrecht

Groningen (dit betreft Bedum, Ten Boer, Eemmond, Haren, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Vlagtwedde)

Zoetermeer

Pijnacker-Nootdorp

Brabant (dit betreft Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Etten-Leur, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Rucphen, Waalwijk, Zundert, Uden, Boxmeer, Cranendonck, Heeze-Leende, Boxtel, Schijndel, Vught, Cuijk, Veldhoven, Oirschot, Aalburg, Werkendam, Woudrichem, Loon op Zand, Breda, Gilze Rijen, Landerd, St Anthonis, Grave, Boekel, Mill en St Hubert, Veghel, Bernheze, Maasdonk, Oss, Geldrop-Mierlo, Helmond, Laarbeek, 's-Hertogenbosch, Heusden, Haaren, Sint-Michielsgestel, Sint-Oedenrode, Tilburg, Valkenswaard, Asten, Dongen, Drimmelen, Geertruidenberg, Someren, Deurne, Best, Eindhoven, Waalre)

Venlo

Twente (dit betreft Haaksbergen, Rijssen-Holten, Enschede, Hengelo, Borne, Wierden, Dinkelland, Tubbergen, Oldenzaal, Losser, Hof van Twente, Hellendoorn, Almelo)

Hollands-Midden (dit betreft Alphen aan den Rijn, Bergambacht, Boskoop, Gouda, Hillegom, Kaag en Braassem, Leiderdorp, Lisse, Nederlek, Nieuwkoop, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Ouderkerk, Rijnwoude, Teylingen, Vlist, Voorschoten, Zoeterwoude, Bodegraven-Reeuwijk, Katwijk, Leiden, Schoonhoven, Zuidplas, Waddinxveen)

Edam-Volendam

Nijmegen

Rotterdam

Leidschendam-Voorburg

Harderwijk

Arnhem

Friesland (dit betreft Achtkarspelen, Het Bildt, Dongeradeel, Franekeradeel, Ferwerderadiel, Leeuwarderadiel, Menaldumadiel, Tytsjerksteradiel, Weststellingwerf, Leeuwarden)

Tiel

Kampen

Zaanstad

Ede

Noord-Holland-Noord (dit betreft Alkmaar, Anna Pauwloona, Bergen (NH), Castricum, Drechterland, Enkhuizen, Graft-de Rijp, Harenkarspel, Heerhugowaard, Heiloo, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Niedorp, Opmeer, Schagen, Schermer, Stede Broec, Texel, Wieringen, Wieringermeer, Zijpe, Den Helder)

Utrecht en Gooi en Vechtstreken (dit betreft Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, Bussum, Eemnes, Hilversum, Houten, Huizen, IJsselstein, Laren, Leusden, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Weesp, Wijk bij Duurstede, Woudenberg, Vianen, Blaricum, de Bilt, Rhenen, Dronten, Zeist, Lopik, Veenendaal, de Ronde Venen, Woerden)

Noordoostpolder

Politieregio Haaglanden (dit betreft Den Haag, Delft, Rijswijk, Wassenaar, Zoetermeer, Westland, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg en Pijnacker-Nootdorp)

Den Haag

Rotterdam-Rijnmond (dit betreft Albrandswaard, Brielle, Capelle aan den IJssel, Dirksland, Goedereede, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Middelharnis, Maas-

sluis, Oostflakkee, Ridderkerk, Vlaardingen, Westvoorne, Schiedam, Bernisse, Barendrecht, Spijkenisse)

Almere

Goes

Alle gemeenten uit bovenstaande aanvragen kunnen verder worden onderverdeeld in primaire eenheden. Deze primaire eenheden zijn gebaseerd op wijken, buurten of postcodes. Doorgaans betreft dit een gebied waarover de gemeente uitspraken wil doen over de veiligheid. Niet alle gemeenten zijn verder onderverdeeld: sommige gemeenten vormen op zichzelf een primaire eenheid. Binnen iedere primaire eenheid is een enkelvoudig aselechte steekproef getrokken van personen van 15 jaar of ouder. De trekkingskansen waarmee de personen zijn getrokken zijn voor verschillende primaire eenheden zeer verschillend. Binnen een primaire eenheid zijn de trekkingskansen voor alle personen van 15 jaar of ouder in de meeste gevallen gelijk.

Vanwege een verwacht afwijkend responsgedrag van personen van verschillende herkomst, zijn de trekkingskansen voor bepaalde herkomstgroepen bij een drietal aanvragen aangepast. Dit betreft de steekproeven voor Amsterdam-Amstelland, Rotterdam en Almere. Hier zijn de primaire eenheden verder opgesplitst naar herkomst, en zijn de trekkingskansen voor deze primaire eenheden aangepast. Voor de overige steekproeven is bij de trekking geen rekening gehouden met de herkomst.

De gemeente Den Haag komt in twee aanvragen voor: de aanvraag vanuit de gemeente en de aanvraag vanuit de politieregio Haaglanden. Dit is lastig bij het maken van primaire eenheden, omdat de verschillende indelingen elkaar kruisen. Daarom is bij Den Haag een indeling in primaire eenheden gemaakt, die als het ware de doorsnede van beide indelingen vormt. Zo kunnen de primaire eenheden uit zowel de aanvraag van de gemeente Den Haag als die van de politieregio worden opgebouwd uit één of meerdere primaire eenheden zoals die voor de trekking zijn gebruikt. Bij de uitlevering aan de gemeenten is de primaire eenheid zoals hij in de aanvraag voorkwam in het bestand opgenomen. De gemeenten Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg en Pijnacker-Nootdorp komen ook in twee aanvragen door. Ook hier betreft het de aanvraag vanuit de politieregio Haaglanden en een aanvraag vanuit de gemeente. Voor deze gemeenten gebruikt de politieregio de gehele gemeente als primaire eenheid. Bij het trekken van de steekproef is de indeling in primaire eenheden die door de gemeenten is aangeleverd gebruikt. In de steekproef voor de politieregio is in alle primaire eenheden van deze gemeente met dezelfde fractie getrokken.

In de politieregio Amsterdam-Amstelland is in 2011 een doorlopend onderzoek gehouden. Het deel van het onderzoek dat betrekking heeft op de maanden september tot en met november maakt deel uit van de integrale Veiligheidsmonitor. De gemeente Rotterdam heeft in 2011 twee keer een steekproef getrokken: een voorjaarsmeting en een najaarsmeting. Alleen de najaarsmeting maakt deel uit van de integrale Veiligheidsmonitor.

De omvang van de uit te zetten steekproef wordt voor alle primaire eenheden bepaald door de gewenste respons en het verwachte percentage nonrespons. Het nonresponspercentage varieert voor verschillende primaire eenheden van 12% tot 77%. De steekproef fractie van de uit te zetten steekproef is ook heel verschillend voor de verschillende primaire eenheden dit kan variëren van minder dan een procent tot meer dan 60%.

Om een uit te zetten steekproef van een bepaalde omvang uit te komen, moet er een grotere steekproef worden getrokken om te compenseren voor technische uitval. De grootste uitval wordt veroorzaakt door de eis dat een persoon op een adres waar al eerder iemand voor de Veiligheidsmonitor is getrokken wordt uitgesloten. Deze uitval wordt groter naarmate de steekproef fracties toenemen. In Hengelo is het in 4 primaire eenheden niet gelukt om de gewenste steekproef aantallen te leveren. Hier is een kleinere steekproef geleverd. Verder is er voor de gemeenten in Brabant een noodsample van 10% geleverd. Wanneer de steekproef fractie voor de steekproef en de noodsample samen boven de 10% uitkwam, is de noodsample verkleind. Tenslotte moet nog worden opgemerkt dat de bevolking van instituten en tehuizen buiten de trekking is gehouden.

Referenties

[1] Björn Janssen, Kees van Berkel, Onderzoeksdesign dataverzameling iVM 2011, versie 1.0, interne CBS-nota, 1 augustus 2011.

4.3.3 IVM totaal

Van de 225 gemeenten die voor de uitvoering van de Integrale Veiligheidsmonitor een steekproef hebben ontvangen zijn ook de veldwerkgegevens ontvangen. In totaal werden door de 225 in het onderzoek voor oversampling opgenomen gemeenten meer dan 480 duizend personen benaderd om aan het onderzoek mee te doen. Hierdoor was in zeven politieregio's sprake van een volledige oversampling en in zestien politieregio's van een gedeeltelijke oversampling. In twee politieregio's was er geen oversampling en hebben de uitkomsten uitsluitend betrekking op personen uit de CBS steekproef (zie ook tabel 5). De oversampling in 2011 was veel omvangrijker dan in 2010 (21 gemeenten) en lijkt hierdoor weer meer op die van 2009 (239 gemeenten). In 2008, het eerste jaar van de IVM, deden 78 gemeenten aan dit onderzoek mee.

Tabel 4. Overzicht van uitgezette steekproefpersonen naar politieregio, IVM 2011

Nr	Naam Polreg Polreg	Uitgezette steekproefpersonen		
		CBS	Lokaal	Totaal
1	Groningen**	1452	4500	5952
2	Friesland**	1484	10595	12079
3	Drenthe	1482	0	1482
4	IJsselland**	1459	3220	4679
5	Twente**	1469	48177	49646
6	Gelderland - Noord - Oost**	1354	6075	7429
7	Gelderland - Midden**	1664	20132	21796
8	Gelderland - Zuid**	1271	12184	13455
9	Utrecht*	1542	30931	32473
10	Noord - Holland - Noord*	1467	23043	24510
11	Zaanstreek - Waterland**	1676	10555	12231
12	Kennemerland**	1557	9502	11059
13	Amsterdam - Amstelland*	2086	20076	22162
14	Gooi- en Vechtstreek**	1457	4437	5894
15	Haaglanden *	1568	52347	53915
16	Hollands Midden*	1425	33296	34721
17	Rotterdam - Rijnmond*	1653	52538	54191
18	Zuid - Holland - Zuid**	1374	5017	6391
19	Zeeland**	1566	723	2289
20	Brabant-Midden- en West**	1456	52100	53556
21	Brabant - Noord*	1374	34479	35853
22	Brabant - Zuid - Oost **	1434	23069	24503
23	Limburg - Noord**	1297	10011	11308
24	Limburg - Zuid	1453	0	1453
25	Flevoland**	1619	13475	15094
	Totaal	37639	480482	518121

* = Volledige oversampling (alle gemeenten in de betreffende regio)

** = Gedeeltelijke oversampling

In totaal werden voor de IVM in de periode van 15 augustus tot en met 30 november 2011 meer dan een half miljoen personen van 15 jaar en ouder benaderd voor het onderzoek. Alle steekproefpersonen werden door het CBS getrokken ten behoeve van de landelijk en lokale

uitvoering van de IVM 2011. Het CBS zelf benaderde in dezelfde periode bijna 38 000 respondenten voor de landelijk/regionale meting.

5. Veldwerk

Voor het landelijke en het lokale veldwerk is, zoals eerder aangegeven, gebruik gemaakt van vier verschillende waarnemingsmethodieken, zowel zonder interviewers - via internet (CAWI) en schriftelijk (PAPI) - als via interviewers - telefonisch (CATI) of persoonlijk (CAPI). In de volgende paragrafen worden de opzet en organisatie van het veldwerk (5.1) en de resultaten ervan beschreven.

5.1 Opzet en uitvoering

Nadat de CBS-steekproeven zijn getrokken en gescreend op personen die niet behoren tot de doelpopulatie (personen die recent in andere CBS-steekproeven werden getrokken en de geïnstitutioneerde bevolking) en personen die wonen in gebieden die het CBS niet waarneemt (de postcodes 1102, 1103 en 1104 in Amsterdam-Zuid-Oost en de Waddeneilanden met uitzondering van Texel), worden de resterende adressen aangeboden aan het servicebureau Experian om telefoonnummers van vaste telefoonverbindingen geautomatiseerd en handmatig bij te zoeken. Ongeveer 65 tot 70 procent van de onderzoekspersonen heeft een geregistreerde vaste telefoonverbinding.

Ook de lokale steekproeven zijn uiteraard gescreend op personen die niet behoren tot de doelpopulatie. Het bijzoeken van de telefoonnummers voor deze steekproeven is door de uitvoerende partijen zelf geregeld. De gerealiseerde telefonische dekkingsgraad bij de lokale steekproeven ligt lager dan bij de steekproef van het CBS. Veldwerkbureaus, verantwoordelijk voor de lokale uitvoering, maken meestal gebruik van andere bronnen voor het bijzoeken van telefoonnummers.

Het resterende deel van de CBS-steekproef waarvan geen telefoonnummer bekend is wordt zo efficiënt mogelijk over de beschikbare veldinterviewers verdeeld.

5.1.1 Landelijk

Het veldwerk voor de landelijke uitvoering van de IVM wordt uitgevoerd door de divisie Dataverzameling (DDV) van het CBS. Deze divisie is ook verantwoordelijk voor de kwaliteitsbewaking van de dataverzameling. Daarbij is de dataverzameling per waarnemingsmethode georganiseerd.

De veldwerkperiode voor de landelijke IVM liep van 15 augustus tot en met 30 november 2011. Daarbij is dezelfde benaderingsstrategie gevolgd als voor de IVM 2008, 2009 en 2010, die gebaseerd was op ervaringen bij eerder uitgevoerde experimenten door het CBS; zie Janssen (2007). In grote lijnen is de strategie dat de steekproefpersonen per brief worden verzocht om via internet (CAWI) aan het onderzoek deel te nemen; zij kunnen desgewenst een schriftelijke vragenlijst opvragen (hier komen dus geen interviewers aan te pas). De non-respondenten worden herbenaderd via CATI als het telefoonnummer bij het CBS bekend is en anders via CAPI.

Voor de (her)benaderingen per telefoon of via persoonlijk contact heeft het CBS interviewers in dienst die hiervoor speciaal zijn opgeleid. De CATI-interviewers werken vanuit de Heerlense vestiging en worden aangestuurd door teamleiders. Het 'veld' voor face-to-face interviews (CAPI) is verdeeld in dertien regio's, die elk worden aangestuurd door een decentraal opererende regiomanager. De regiomanagers worden aangestuurd door één landsdeelmanager. De voortgang en de kwaliteit van het veldwerk wordt gemonitord door de taakgroep Kwaliteit van SDV, die minimaal eenmaal per week een voortgangsoverzicht en minimaal eens per maand een uitgebreid maandverslag samenstelt voor alle belanghebbenden.

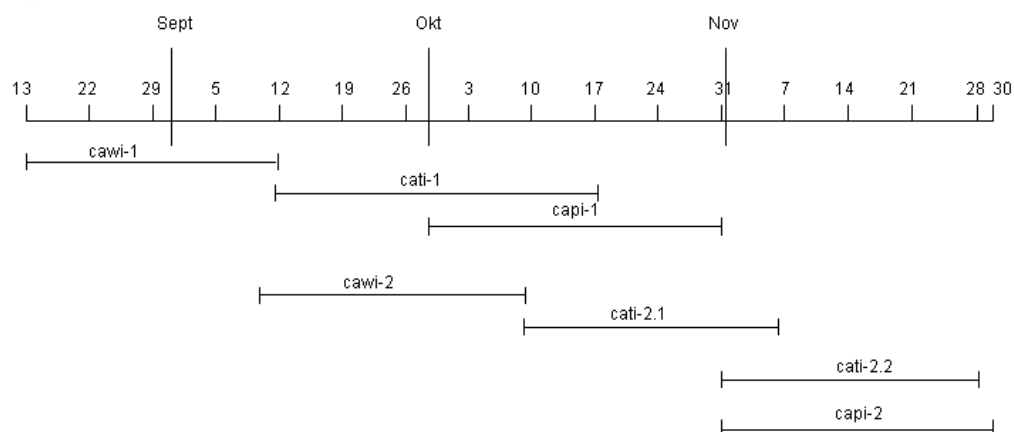
Voor de IVM 2011 moesten in elke politieregio minimaal 750 volledig ingevulde vragenlijsten worden gerealiseerd, ofwel 18 750 in totaal. Uiteraard verschilt de veldwerkstrategie per waarnemingsmethode. Hierop gaan we nu verder in.

Om de waarneming via de verschillende modes te spreiden over de waarneemperiode worden voor de IVM twee steekproeven getrokken. De waarneemperiode voor de eerste steekproef is 13 augustus tot en met 31 oktober, die voor de tweede steekproef 10 september tot en met 30 november (zie figuur 1). Aanvankelijk zou

de waarneming voor de eerste steekproef starten op 15 augustus. Er is voor gekozen respondenten in het weekend voor 15 augustus de gelegenheid te geven de vragenlijst via internet in te vullen. Uit figuur 1 is op te maken dat de telefonische benadering meteen na de internetbenadering start. Per belpartie bedraagt de waarneemperiode bedraagt vier weken. De telefonische waarneming voor de tweede steekproef wordt opgesplitst in twee belparties om de benodigde interviewer capaciteit te kunnen spreiden. De eerste belpartie bevat ongeveer een derde van de telefonisch her te benaderen steekproefpersonen, de tweede belpartie bevat de resterende twee derde.

Voor ieder steekproefelement worden drie contactpogingen gedaan, gespreid over de dagen van de waarneemperiode. Voor alle steekproefpersonen vindt de eerste contactpoging plaats in de eerste week van de waarneemperiode. Per contactpoging worden drie belpogingen gedaan, een in de ochtend, een in de middag en een in de avond.

Figuur 1: Waarneemperioden per mode de iVM

CAWI en PAPI

Er wordt een aanschrijfbrief verstuurd naar de steekproefpersonen, met het verzoek om via internet (CAWI) deel te nemen aan het onderzoek. In de brief staat het internetadres vermeld waarop de vragenlijst kan worden ingevuld, met een bijbehorend gebruikersnummer en toegangscode. Dit zijn unieke codes waarmee de ingevulde gegevens optimaal beveiligd zijn. Bij de aanschrijfbrief wordt een antwoordkaart meegestuurd waarmee een schriftelijke vragenlijst (PAPI) kan worden opgevraagd. Een week na de verzending van de aanschrijfbrief wordt een rappelbrief met antwoordkaart verstuurd naar degenen die op dat moment nog niet hebben gerepsondeerd. Weer een week later gebeurt hetzelfde. De - eventueel na rappel - via internet ontvangen gegevens kunnen rechtstreeks verder worden verwerkt.

Voor de ontvangen antwoordkaarten worden wekelijks op maandag de schriftelijke vragenlijsten verstuurd. Twee weken na het versturen van de schriftelijke vragenlijst worden respondenten die deze nog niet hebben teruggestuurd schriftelijk gerappelleerd. Het kan voorkomen dat een antwoordkaart van een respondent wordt ontvangen vlak voor- of nadat de telefonische benadering van de steekproef waartoe deze respondent behoort is begonnen, of terwijl de respondent al aan een face-to-face interviewer is toegewezen. Het verzoek om een schriftelijke vragenlijst wordt dan alsnog ingewilligd, en er gaat een signaal naar het organisatie-onderdeel dat zorgt voor de afmelding bij de telefonische of face-to-face waarneming. Verder wordt er van uitgegaan dat vijf weken na het versturen van de tweede rappelbrief geen antwoordkaarten meer worden ontvangen.

CATI en CAPI

Steekproefpersonen die drie weken na ontvangst van de aanschrijfbrief niet hebben gerepsondeerd (CAWI of PAPI) en niet hebben doorgegeven deelname aan het onderzoek te weigeren, worden herbenaderd via CATI of CAPI. Daarvoor worden geen nieuwe aanschrijfbrieven verstuurd, omdat de aankondiging van een eventuele herbenadering al is opgenomen in de eerste aanschrijfbrief. Internet-nonrespons van personen van wie het telefoon-

nummer bekend is, wordt telefonisch benaderd, internet-nonrespons van personen zonder telefoonnummer face-to-face. De telefonische benadering start meteen na de internetbenadering. Voor beide steekproeven geldt dat de steekproefpersonen die telefonisch worden benaderd willekeurig over twee belparties worden verdeeld met elk een waarneemperiode van twee weken. De face-to-face benadering start niet meteen na de internetbenadering. Dit komt doordat de toewijzing van adressen aan face-to-face interviewers maandelijks plaatsvindt. Ongeveer halverwege elke maand gebeurt dit voor de waarneming in de erop volgende maand. De face-to-face waarneming behorende bij de eerste steekproef vindt in november plaats, die van de tweede steekproef in december. Vanwege de beschikbare interviewer-capaciteit is de omvang van de eerste steekproef twee keer zo groot als die van de tweede steekproef.

De benaderingsstrategie voor de telefonische en face-to-face benadering zijn verder gelijk aan die van de eerdere VMR-onderzoeken. Hieronder wordt deze voor CATI respectievelijk CAPI toegelicht.

CATI

De betreffende adressen worden gebeld door interviewers van het Contact Centre Outbound (CoCO) van het CBS. Standaard worden drie contactpogingen gedaan, gespreid over de dagen van de waarneemperiode. Voor alle steekproefpersonen vindt de eerste contactpoging plaats in de eerste week van de waarneemperiode. Per contactpoging worden drie belpogingen gedaan, één in de ochtend, één in de middag en één in de avond.

De verdeling van de adressen over de interviewers gebeurt via het COTEL-managementsysteem, dat ook ervoor zorgt dat adressen gespreid over dagen en tijden aan interviewers worden aangeboden.

Evenals bij face-to-face dienen de telefonische interviewers tijdens het interview te allen tijde de vragen voor te lezen zoals ze zijn geformuleerd. Ze mogen dus niet een vraag simplificeren, afkorten of anders aanpassen. Dit impliceert dat de vragen ook niet in een andere taal mogen worden gesteld en dat geen gebruik mag worden gemaakt van de diensten van een tolk, noch van iemand uit het huishouden die eventueel zou kunnen vertalen. Dat betekent dat onderzoekspersonen in een aantal gevallen door taalproblemen niet kunnen worden geïnterviewd. Een dergelijk adres wordt dan afgeboekt als non-respons door taalbarrière.

CAPI

Ongeveer een week voor aanvang van de veldwerkperiode ontvangt de veldinterviewer de gecodeerde adressen van de komende maand via het modem op zijn of haar laptop. Tevens ontvangt de interviewer de adreslijsten per post. Vervolgens zoekt de interviewer contact met de respondent en refereert hierbij aan de eerder toegezonden aanschrijfbrief en eventuele rappels. Voor het benaderen van de respondenten volgt de interviewer de gangbare CBS-instructies. Ook bij de face-to-face interviews dienen de interviewers te allen tijde de vragen voor te lezen zoals ze zijn geformuleerd.

Zodra een adres is afgehandeld wordt dit gecodeerd naar het CBS verstuurd. Aan het einde van de veldwerkperiode worden interviewers en regiomanagers attent gemaakt op nog niet teruggezonden adressen. Daags na afloop van de veldwerkperiode wordt eventueel nog een aanmaning gestuurd. Regiomanagers rappelleren de interviewers die nog adressen open hebben staan.

Minimaal één maal per week, maar vaker indien nodig, ontvangen de regiomanagers een overzicht van de voortgang van het veldwerk. Ze zien van elke interviewer welk deel van het werk is afgesloten, met welk resultaat, en hoeveel afspraken er zijn gemaakt voor interviews op een later tijdstip. De landsdeelmanager ontvangt een dergelijk overzicht van de voortgang per regio. Indien de voortgang per interviewer niet voldoende is kan de regiomanager ingrijpen, bijvoorbeeld door de interviewer aan te sporen, of door werk bij de interviewer weg te halen en aan een andere interviewer toe te kennen. Ook is er additioneel, op verzoek van de CBS-projectmanager IVM, iedere week een overzicht van de resultaten per politieregio gemaakt. In dit overzicht wordt onderscheid gemaakt tussen target, uitzet, respons, weigering en adressen die nog in behandeling zijn. Dit overzicht wordt wekelijks door DDV besproken met de projectmanager IVM. Er wordt op regionaal niveau echter alleen gestuurd op de veldwerkregio van DDV.

Kwaliteitsbewaking CATI en CAPI

Voor de landelijk/regionale uitvoering met behulp van CATI en CAPI heeft het CBS interviewers in dienst. Deze interviewers zijn merendeels al langere tijd als interviewer werkzaam en hebben een goede staat van dienst. CBS interviewers worden grondig getraind en regelmatig bijgeschoold. De kwaliteit van het werk van de interviewers wordt voortdurend gecontroleerd. Bij de CATI-interviewers luisteren teamleiders steekproefsgewijs mee. CAPI-interviewers worden regelmatig begeleid door hun regiomanagers of door ervaren collega's. Dit kan vanwege de mobiliteit van deze face-to-face interviewers die veel op pad zijn uiteraard niet op even grote schaal als bij CATI. Daarom wordt bij het grootste CBS-onderzoek (de Enquête Beroepsbevolking) structureel vijf procent van het werk van de CAPI-interviewers nagebeld. Als resultaten daartoe aanleiding geven gebeurt dit ook bij andere onderzoeken van bepaalde interviewers of krijgen respondenten het verzoek een schriftelijke vragenlijst in te vullen. Hierbij wordt nagegaan of de interviewer de veldwerkregels correct heeft toegepast, het interview heeft afgenomen en wordt een aantal gegevens uit het afgenomen interview gecontroleerd. Interviewers waarbij grove nalatigheden worden geconstateerd worden uit het interviewercorps verwijderd. De statistische afdeling wordt hiervan op de hoogte gebracht, zodat hiermee bij de analyse rekening kan worden gehouden.

Een tweede instrument waarmee de kwaliteit van interviewers wordt gemeten is het vergelijken van interviewers met hun collega's uit de regio op een aantal indicatoren. Interviewers die afwijken worden aan een nader onderzoek onderworpen (onder meer op responsgegevens). Eventueel worden ook respondenten herbenaderd. Zowel in het veld als bij het telefonisch interviewen hebben in de IVM geen incidenten plaatsgevonden waardoor de kwaliteit in gevaar zou komen. Voor de IVM wordt de landelijke respons, de respons per interviewerregio en per politieregio gemeten en besproken met de projectleiding van de IVM. Het veldwerk voor de landelijk/regionale waarneming is voor de IVM 2011 zonder problemen verlopen, waarbij de target van minimaal 750 respondenten per politieregio is gerealiseerd.

5.1.2 Lokaal

Bij alle partijen staat het streven voorop om zowel de landelijke als lokale uitvoering van de IVM en dus ook het veldwerk zo veel mogelijk op identieke wijze te laten plaatsvinden. Daartoe zijn in het door bureau Veiligheidsmonitor (bVm) opgestelde Handboek Veiligheidsmonitor voorschriften voor o.a. de te hanteren veldwerkperiode en benaderingsmethodes vastgelegd.

De inzet van interviewers voor de lokale waarneming van de IVM is naast CAWI en PAPI vooral gericht op telefonische waarneming (CATI). Het duurdere face-to-face (CAPI) waarnemen is door de lokale deelnemers slechts op beperkte schaal toegepast en dan vooral in de grote steden zoals Amsterdam en Rotterdam. De uitvoering van het lokale veldwerk van de IVM is volgens planning uitgevoerd. De door het CBS getrokken steekproeven zijn tijdig beschikbaar gesteld waardoor ook tijdig met het veldwerk kon worden gestart.

Van de 225 gemeenten die voor de uitvoering van de Integrale Veiligheidsmonitor een steekproef hebben ontvangen zijn ook de veldwerkgegevens ontvangen. In totaal werden door de 225 in het onderzoek voor oversampling opgenomen gemeenten meer dan 480 duizend personen benaderd om aan het onderzoek mee te doen. Hierdoor was in zeven politieregio's sprake van een volledige oversampling en in zestien politieregio's van een gedeeltelijke oversampling. In twee politieregio's was er geen oversampling en hebben de uitkomsten uitsluitend betrekking op personen uit de CBS steekproef (zie ook tabel 5). De oversampling in 2011 was veel omvangrijker dan in 2010 (21 gemeenten) en lijkt hierdoor weer meer op die van 2009 (239 gemeenten). In 2008, het eerste jaar van de IVM, deden 78 gemeenten aan dit onderzoek mee.

Bij deelname wordt door lokale partners een overeenkomst gesloten met bureau Veiligheidsmonitor en wordt ook vastgelegd wie de uitvoering van de IVM gaat verrichten. Behalve van een drietal geselecteerde veldwerkbureaus kunnen gemeenten ook gebruik maken van hun eigen onderzoeksafdeling of -bureau. De lokale uitvoering door de geaccrediteerde bureaus is gebaseerd op de voorschriften zoals vastgelegd in het Handboek Veiligheidsmo-

nitor. De details van dit lokale veldwerk vallen buiten het kader van deze verantwoording. Bij de lokale uitvoering van de IVM 2011 zijn betrokken:

- Intomart GFK
- TNS Nipo
- Companen
- Dimensus
- Mediad
- O+S Amsterdam
- CMO Groningen
- I&O Research.

5.2 Resultaten

In tabel 6 zijn de responsresultaten van de landelijke en de lokale uitvoering van de IVM 2011 naar politieregio opgenomen. Daarnaast bevat de tabel een uitsplitsing van de respons naar de vier verschillende waarnememodes.

Tabel 5. Respons en methode van dataverzameling naar politieregio, IVM 2011

Nr	Naam	Respondenten			Respons			Respons naar mode			
		CBS	Lokaal	Totaal	CBS	Lokaal	Totaal	CAWI	PAPI	CATI	CAPI
Polreg	Polreg										
		abs			%			% (totale respons = 100)			
1	Groningen	791	1962	2753	54,5	43,6	46,3	72,7	12,6	10,1	4,6
2	Friesland	816	4757	5573	55,0	44,9	46,1	60,8	14,8	22,3	2,0
3	Drenthe	809	0	809	54,6		54,6	42,9	9,8	35,7	11,6
4	IJsselland	843	1538	2381	57,8	47,8	50,9	58,8	10,6	26,6	3,9
5	Twente	808	23128	23936	55,0	48,0	48,2	74,6	13,6	11,4	0,5
6	Gelderland - Noord - Oost	800	3061	3861	59,1	50,4	52,0	70,4	13,5	13,6	2,5
7	Gelderland - Midden	876	8849	9725	52,6	44,0	44,6	70,6	12,3	15,9	1,2
8	Gelderland - Zuid	770	5531	6301	60,6	45,4	46,8	72,4	13,4	12,6	1,6
9	Utrecht	839	14576	15415	54,4	47,1	47,5	73,5	9,5	16,3	0,8
10	Noord - Holland - Noord	802	12143	12945	54,7	52,7	52,8	74,8	13,5	11,1	0,7
11	Zaanstreek - Waterland	835	4444	5279	49,8	42,1	43,2	65,9	13,4	17,9	2,8
12	Kennemerland	822	4596	5418	52,8	48,4	49,0	72,5	13,6	12,1	1,8
13	Amsterdam - Amstelland	819	4635	5454	39,3	23,1	24,6	70,7	8,3	15,0	6,1
14	Gooi- en Vechtstreek	812	2132	2944	55,7	48,1	49,9	67,6	12,3	16,5	3,6
15	Haaglanden	788	18768	19556	50,3	35,9	36,3	78,7	11,6	9,1	0,6
16	Hollands Midden	822	15258	16080	57,7	45,8	46,3	76,9	11,9	10,7	0,6
17	Rotterdam - Rijnmond	797	18306	19103	48,2	34,8	35,3	67,6	12,8	18,8	0,8
18	Zuid - Holland - Zuid	813	1819	2632	59,2	36,3	41,2	58,1	11,8	25,0	5,1
19	Zeeland	807	355	1162	51,5	49,1	50,8	54,5	14,2	22,7	8,6
20	Brabant-Midden- en West	795	20644	21439	54,6	39,6	40,0	75,9	11,7	11,9	0,6
21	Brabant - Noord	792	16051	16843	57,6	46,6	47,0	79,0	9,8	10,7	0,6
22	Brabant - Zuid - Oost	806	10735	11541	56,2	46,5	47,1	79,6	11,1	8,4	0,9
23	Limburg - Noord	801	4755	5556	61,8	47,5	49,1	73,0	13,9	11,5	1,5
24	Limburg - Zuid	840	0	840	57,8		57,8	41,9	16,4	29,6	12,0
25	Flevoland	822	5578	6400	50,8	41,4	42,4	69,5	9,2	19,3	2,0
	Totaal	20325	203621	223946	54,0	42,4	43,2	73,2	12,0	13,5	1,3

Uiteindelijk zijn in totaal (landelijk en lokaal) van 223 946 personen de onderzoeksgegevens verkregen en verwerkt. Hiermee werd een overall respons van 43,2 procent gerealiseerd. De respons is hiermee enkele procentpunten hoger dan in 2010. Bij de landelijk/regionale uitvoering van de IVM 2011 werd een respons van 54,0 procent behaald; 7,6 procentpunten minder dan in 2010. Het CBS heeft nog een aanvullende steekproef getrokken van 4.233 personen om de target van minimaal 750 respondenten per politieregio te realiseren. Omdat deze aanvullenden trekking later in de veldwerkperiode is uitgezet konden deze personen niet meer volledig via de gebruikelijke benaderingsstrategieën benaderd worden. Hierdoor daalde het totale responspercentage van het landelijke deel. Het responspercentage van de oorspronkelijk steekproef (zie ook paragraaf 4) bedroeg 57 procent.

Zoals reeds gezegd is bij de uitvoering van de IVM 2011 gebruik gemaakt van vier verschillende waarnemingsmethoden. Gestart wordt met de waarneming via internet (CAWI) waarbij

de respondent ook de mogelijkheid is geboden om een papieren vragenlijst aan te vragen (PAPI). Indien beide modes geen resultaat opleverden zijn de betreffende steekproefpersonen telefonisch (CATI; indien telefoonnummer beschikbaar) of face-to-face (CAPI; geen telefoonnummer beschikbaar) benaderd. Bij de lokale uitvoering is CAPI alleen in Amsterdam-Amstelland toegepast. In tabel 5 zijn de responsresultaten van de landelijke/regionale uitvoering en de lokale uitvoering opgenomen. De in totaal behaalde responsen zijn daarnaast uitgesplitst naar de verschillende modes.

Bij de waarneming van de IVM 2011 is net als in de voorafgaande jaren opnieuw gebruik gemaakt van waarneming via internet (CAWI). Uiteindelijk bleek dat van de binnengehaalde responsen bijna een kwart is verkregen via deze methode van waarnemen. Dit aandeel ligt veel hoger dan in 2010, toen had maar iets meer dan 60 procent van de respondenten via internet hun vragenlijst ingevuld. Doordat veel gemeenten in de oneven jaren aan de IVM meedoen en veel minder in de even jaren, laat ook dit aandeel jaarlijks grotere schommelingen zien. Het aandeel CAWI responsen varieert daarnaast ook sterk per politieregio. In de politieregio's Brabant-Zuid-Oost, Brabant-Noord en Haaglanden bedraagt dit responsaandeel bijna 80 procent, terwijl in de politieregio Limburg-Zuid nauwelijks 42 procent respondeerde via internet. In de regio's waar alleen het CBS heeft waargenomen, zoals Drenthe en Limburg-Zuid, is echter meer gebruik gemaakt van CAPI, waardoor het aandeel CAWI binnen de behaalde responsen lager uitvalt.

Van de mogelijkheid om een papieren vragenlijst in te vullen werd door ongeveer één op de acht respondenten (12 procent) gebruik gemaakt. Dit is hetzelfde als in 2010. Ook hier bestaan verschillen tussen de afzonderlijke politieregio's; het aandeel PAPI schommelt tussen de 9 en 17 procent.

Het hogere aandeel CAWI-responsen ging gepaard met een afname van het aandeel CATI-interviews. Van alle respondenten in 2011 werd 13,5 procent telefonisch ondervraagd. In 2010 bedroeg dit aandeel nog 19,6 procent. Ook hier bestaan net als bij de overige modes grote verschillen tussen de afzonderlijke politieregio's. De percentages lopen uiteen van 36 procent in Drenthe tot net iets meer dan acht procent in Brabant-Zuid-Oost.

In de meeste oversampelde regio's is geen gebruik gemaakt van de duurdere face-to-face benadering. Van alle behaalde responsen werd slechts 1,3 procent via een interview thuis gerealiseerd. Hierbij moet opgemerkt worden dat het toepassen van face-to-face ondervraging niet verplicht is gesteld voor de lokale uitvoering van de IVM. Voor de landelijk/regionale waarneming die door het CBS is uitgevoerd is CAPI wel altijd toegepast. Ook hier bestaan verschillen tussen de politieregio's.

6. Dataproces

De term dataproces wordt hier gebruikt om de werkzaamheden samen te vatten die nodig zijn om van de antwoorden die respondenten geven op de vragen in de vragenlijst, één of meerdere analysebestanden te maken waaraan plausibele statistische informatie te ontleen is. Uitgangspunt daarbij is de beoogde output(tabel). Een nadere specificatie van de outputvariabelen is opgenomen in bijlage 3. De verwerking van de data is zoveel mogelijk geautomatiseerd. Het dataproces wordt uitgevoerd door de taakgroep Verwerking van sector SAH; de inhoudelijke verantwoordelijkheid van het proces ligt bij taakgroep Analyse en Output van dezelfde sector.

Het dataproces voor de IVM 2011 bestaat uit een aantal functioneel van elkaar te onderscheiden processtappen. Het gaat daarbij om:

1. centrale data-opslag en controle van landelijke en lokale onderzoeksgegevens,
2. koppeling en selectie van variabelen uit administratieve en andere registers,
3. bewerking van enquêtedata,
4. afleiden outputvariabelen, tabelleren en marges berekenen,
5. plausibiliteitsanalyse,
6. harmonisatie en weging,
7. aanmaak van analysebestanden.

In dit hoofdstuk worden de processtappen 1 tot en met 6 nader beschreven. De gebruikte programmatuur voor deze processtappen (meestal spss-setups) kunnen op aanvraag beschikbaar worden gesteld. Stap 7 wordt in hoofdstuk 7 toegelicht.

6.1 Centrale dataopslag en controle landelijke en lokale onderzoeksgegevens

Naast de centraal door het CBS uitgevoerde steekproeftrekking voor zowel de landelijke als lokale meting van de IVM is ook gekozen voor het centraal opslaan van de microdata in één bestand. Dit voor de later ook centraal uit te voeren weging. In verband met het centraal onderbrengen van alle onderzoeksgegevens binnen één databestand was het efficiënter om alle lokale onderzoeksgegevens aan te leveren volgens een vooraf vastgestelde record-indeling. Hiertoe is door het CBS in samenwerking met bVm een uniforme record-indeling en codeboek samengesteld waaraan alle partijen gehouden zijn. Door deze uniforme indeling van de variabelen kunnen de landelijke en lokale onderzoeksgegevens voor de verdere verwerking gemakkelijk op elkaar gestapeld worden tot één SPSS-microdatabestand. Voordat de onderzoeksgegevens worden samengevoegd wordt per afzonderlijk databestand gecontroleerd of de gehanteerde routing conform de gestandaardiseerde vragenlijstblokken is gevolgd. Ook range controles op alle uniforme variabelen worden toegepast zodat alle antwoordcategorieën op een zelfde wijze worden vastgelegd.

6.2 Selectie en koppeling van registervariabelen

Tijdens de steekproeftrekking wordt een aantal administratieve variabelen toegevoegd. Het gaat daarbij om persoonskenmerken zoals geslacht, leeftijd en herkomst maar ook om geografische kenmerken. Voor zover noodzakelijk wordt na het starten van de dataverwerking ook sociaal-economische informatie uit het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) en/of andere registers toegevoegd. Hierdoor worden de data verder verrijkt met regionale kenmerken en huishoudenkenmerken.

In 2011 zijn net zoals in 2010, 2009 en 2008 de demografische en sociaal-economische achtergrondkenmerken op lokaal niveau ook in het veld gevraagd. Van deze informatie is ook gebruik gemaakt gedurende de verdere bewerking en analyse van de lokale onderzoeksgegevens.

6.3 Bewerking enquêtedata

Voor een aantal gegevens uit de interviews zijn extra bewerkingen nodig om te komen tot zinvolle analysevariabelen. De belangrijkste bewerkingen van de IVM-enquêtedata zijn:

Dichotomiseren meerkeuzevragen

In de vragenlijst worden enkele vragen gesteld waarbij de respondent meer dan één antwoord mag kiezen (de zogenaamde meerkeuzevragen). Voor de statistische analyse zijn deze vragen lastig, omdat ze geen eenduidige codering hebben. Daarom worden de meerkeuzevragen per antwoordmogelijkheid omgezet naar dichotome variabelen (1 = ja, 0 = nee).

Typeren hoogst behaald onderwijs

Naar onderwijs is zowel op landelijk als lokaal niveau gevraagd door middel van een gesloten onderwijsvraagstelling. Bij de landelijke waarneming is dit alleen gedaan voor waarneming via internet en via de papieren vragenlijst. Voor het waarnemen per telefoon en bij persoonlijke interviews maakt het CBS gebruik van een gestandaardiseerde verkorte elektronisch gestuurde onderwijsmodule, waaruit de gewenste Standaard Onderwijs Indeling (SOI) wordt afgeleid. Bij 25 à 30 procent van de CATI- en CAPI-respondenten blijken de antwoorden echter niet automatisch te leiden tot de gewenste indeling. De verwerking hiervan gebeurt daarom in een apart proces, het zogenaamde typeerproces. Ervaren specialisten op het gebied van opleidingsclassificaties 'typeren', computerondersteund, de onderwijsgegevens van deze respondenten. Deze onderwijstyperingen worden met enige vertraging aangeleverd en opgenomen in het analysebestand. Achteraf worden de onderwijscoderingen en de gesloten onderwijsvraag in het bestand herleid tot één onderwijsvariabele met de hoogst behaalde opleiding.

Labels toevoegen

Op basis van de basisvragenlijst IVM worden de uniform aangeleverde variabele- en value labels in het bestand gecontroleerd en waar nodig aangevuld en gecorrigeerd. Deze labels vormen als het ware de beschrijving (meta) van de data.

Onvolledige en onbruikbare respons uitsluiten

Voor de verdere outputverwerking worden alleen complete interviews geselecteerd. Non-respondenten en afgebroken interviewrecords worden dus uitgesloten van verdere verwerking. Hierbij is een afweging gemaakt tussen de hoge kosten om ontbrekende gegevens consistent met de wél verstrekte gegevens te imputeren, en de variantiereductie die dit proces zou opleveren. Daarbij moet worden bedacht dat een interview dat al in een vroeg stadium is afgebroken vaak te weinig informatie bevat om tot een consistente imputatie te komen.

Bewerking van enquêtedata naar persoonsgegevens (incl. de toevoeging van de geselecteerde secundaire data)

Tijdens deze fase van het dataproces worden alle verzamelde en gecontroleerde onderzoeksgegevens samengevoegd met de voorhanden steekproef en registergegevens tot één bruikbaar analysebestand.

Imputeren van enquêtedata bij incidenten

Vooraf voor het incidentenbestand (de data met gegevens over afzonderlijke voorvallen) is het imputeren van ontbrekende of onbekende datum van belang voor de afbakening van de referentieperiode (het gaat hierbij om het at random imputeren van de maand/dag waarin het incident plaatsvond). Deze referentieperiode is de afbakening van een periode van 12 maanden, gerekend vanaf de interviewdatum, waarbinnen gesommeerd wordt voor bijvoorbeeld slachtofferschappen.

Gelijktijdig met het aanpassen van de weging voor de IVM 2008 en -2009 is in de afleiding van het aantal ondervonden delicten, op basis waarvan ook het slachtofferschap wordt vastgesteld, een aantal verbeteringen doorgevoerd. Een korte beschrijving van deze aanpassing wordt hierna toegelicht:

Afleiding van slachtofferschap in de IVM

Welke/ hoeveel gerapporteerde delicten vonden plaats in de afgelopen 12 maanden?

Figuur 1 illustreert de vraagstelling over slachtofferschap in de IVM zoals deze in 2009 in de vragenlijst was opgenomen. Deze illustratie kan ook worden aangehouden voor de IVM 2011. De vraagstelling is voor alle delicten vergelijkbaar. Bij de analyse wordt op grond van de opgegeven datums (maand, jaar) in combinatie met de interviewdatum bepaald of een delict al dan niet in de afgelopen 12 maanden heeft plaatsgevonden. Delicten die 'nog dit jaar' plaatsvonden worden allemaal meegeteld. Als het delict 'vorig jaar'² plaatsvond, maar de maand is onbekend, wordt een willekeurige maand toegewezen, waarbij iedere maand een gelijke kans heeft. Omdat niet gevraagd wordt naar de exacte datum van het delict wordt ook de dag waarop het delict plaatsvond willekeurig bepaald. Wanneer de vraag naar welk jaar niet is ingevuld, wordt het betreffende delict niet gerekend als gebeurd in de afgelopen 12 maanden.

De vraag 'hoe vaak' wordt slechts in twee situaties geraadpleegd. Het antwoord op deze vraag is namelijk vaak inconsequent met de eerder gegeven antwoorden en/of wordt erg hoog ingevuld.

Als op grond van de voorgaande vragen 2 delicten hebben plaatsgevonden in afgelopen 12 maanden wordt gekeken naar het antwoord op de vraag 'hoe vaak'. Alleen als het antwoord op deze vraag méér dan 2 is, wordt het aantal ondervonden delicten van de betreffende delictsoort op '3' gezet. De analyse gaat er dus vanuit dat een respondent niet meer dan 3 delicten per delictsoort heeft ondervonden in de afgelopen 12 maanden.

Ook als de ingevulde tijdstippen gelijk zijn en beide delicten 'dit of vorig jaar' plaatsvonden wordt het antwoord op de vraag 'hoe vaak' geraadpleegd. Als dit 1 is, wordt het aantal delicten op 1 gezet. Als het antwoord niet gelijk aan '1' is wordt de normale procedure gevolgd.

Een aantal bijzonderheden

- Bij het aantal ondervonden inbraken (of poging daartoe) wordt het aantal delicten gedeeld door de huishoudomvang. Deze delicten treffen namelijk het hele huishouden.
- diefstal of beschadiging van/ uit de auto telt niet mee als de respondent geen hoofdgebruiker van de auto of jonger dan 18 was.
- delicten die in het buitenland plaatsvonden, tellen niet mee bij het gepubliceerde aantal ondervonden delicten, wel bij slachtofferschap.
- 'overige' niet specifiek omschreven delicten (zie laatste vraag slachtofferschap) tellen niet mee in het gepubliceerde totaalcijfer.

² Een aantal respondenten is na 31 december van het IVM-jaar geïnterviewd. Al zijn voor hen de antwoordcategorieën voor jaar delict niet consequent, ze zijn wel meegenomen bij de bepaling van slachtofferschap. Uit nadere analyse bleek dat door hen vaker naar de tekst 'dit jaar' en 'vorig jaar' wordt gekeken dan naar het feitelijke jaartal dat tussen haakjes staat in de vragenlijst. Er zullen echter ook respondenten zijn die bij de antwoorden naar het feitelijke jaartal hebben gekeken. Bij hen zal het aantal delicten iets zijn overschat.

Figuur 1. Vraagstelling slachtofferschap in de IVM

a Bent u afgelopen 5 jaar slachtoffer geweest van ...

☐ ja

☐ nee ga verder naar vraag ...a pagina

b Wanneer gebeurde dit de laatste keer?

☐ nog dit jaar (2009)

☐ vorig jaar (2008)

☐ eerder (2004, 2005, 2006, 2007)..... ga verder naar vraag ...a pagina

c En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ februari	☐ maart	☐ april	☐ mei
☐ juni	☐ juli	☐ augustus	☐ september	☐ oktober
☐ november	☐ december	☐ weet niet		

d Wanneer gebeurde dit de voorlaatste keer?

☐ nog dit jaar (2009)

☐ vorig jaar (2008)

☐ eerder (2004, 2005, 2006, 2007)..... ga verder naar vraag ...f pagina

☐ geen eerdere keer ga verder naar vraag ...f pagina

e En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ februari	☐ maart	☐ april	☐ mei
☐ juni	☐ juli	☐ augustus	☐ september	☐ oktober
☐ november	☐ december	☐ weet niet		

f Hoe vaak gebeurde dit in totaal (dus inclusief de laatste keer) in de afgelopen 12 maanden?

keer

De volgende vragen gaan alleen over de laatste keer dat dit gebeurde.

g Gebeurde dit de laatste keer in uw eigen buurt, elders in uw woongemeente, elders in Nederland of in het buitenland?

☐ in de eigen buurt	☐ elders in Nederland
☐ elders in de woongemeente	☐ in het buitenland

6.4 Afleiden van outputvariabelen, tabelleren en marges berekenen

Hieronder wordt kort ingegaan op het afleiden van de variabelen die nodig zijn voor de output, de wijze waarop gegevens in tabellen worden weergegeven en de berekening van de betrouwbaarheidsmarges van de onderzoeksuitkomsten.

Afleiding outputvariabelen

Nadat alle gegevens op de gewenste wijze verwerkt en bewerkt zijn worden outputvariabelen afgeleid volgens een vooraf vastgestelde lijst (zie bijlage 3). Het programmeren van deze outputvariabelen vindt plaats met behulp van SPSS. Dit wordt doorgaans opgedeeld in meerdere set-ups, die corresponderen met de verschillende inhoudelijke hoofdstukken of thema's. De verkregen outputresultaten worden vervolgens in overzichtelijke (Excel-)tabeloverzichten geplaatst, die gebruikt kunnen worden voor het beschrijven en illustreren van de uitkomsten.

Tabellering

Het CBS stelt voor de IVM uitsluitend uitkomsten samen op landelijk niveau en op het niveau van de politieregio's. Uitkomsten die zijn gebaseerd op minder dan 50 waarnemingen worden niet gepubliceerd. In de tabellen is dit aangegeven met een punt (gegevens ontbreken). Voor tabeluitkomsten op lokaal niveau is door bureau Veiligheidsmonitor een tool ontworpen waarmee deelnemende gemeenten hun eigen resultaten op een gebruikersvriendelijke wijze kunnen genereren. Daarmee is het ook mogelijk om resultaten van andere deelnemende gemeenten op te vragen en te vergelijken. Deze lokale resultaten zijn consistent met de door het CBS gepubliceerde gegevens.

Marges

In de CBS-rapportages staan ook de marges rond de uitkomsten vermeld. Deze marges zijn gebaseerd op de ongewogen steekproeffout (Standard Error); de marge bedraagt 1,96 maal deze steekproeffout. Bij de berekening is rekening gehouden met het steekproefontwerp. Binnen SPSS is hiervoor gebruik gemaakt van de 'complex samples'- procedures.

6.5 Plausibiliteitsanalyse

Met een plausibiliteitsanalyse in een vroeg stadium wordt niet alleen het verwerkingstraject getest, maar hebben ook de inhoudelijke analisten de gelegenheid om eventuele fouten of afwijkingen t.o.v. voorgaande jaren op het spoor te komen. Daartoe worden de reeksen van de belangrijkste variabelen opgenomen in een spreadsheet. Voor de data van de IVM is vergeleken met gegevens van de VMR uit voorgaande jaren, zoals gepubliceerd in het tabellenrapport van de VMR. Vooraf was duidelijk dat methodebreuken onvermijdelijk waren, waardoor plausibiliteitscontrole op basis van reeksen minder goed mogelijk was dan gebruikelijk. Door de gelijktijdig uitgevoerde VMR-extra kan echter wel iets gezegd worden over de omvang van de methodebreuken, zodat de uitkomsten op basis van IVM en VMR toch bruikbaar zijn voor het monitoren van ontwikkelingen. In bijlage 6 wordt verslag gedaan van de gevonden methodebreuken bij verschillende onderwerpen uit de vragenlijst.

Omvang slachtofferschap en ondervonden delicten

In de IVM is net als in zijn voorganger de VMR een deel van de vraagstelling onder meer gericht op het schatten van het percentage slachtofferschappen en het aantal ondervonden delicten. Bij de overgang van de VMR naar de IVM in 2008 was een verandering van deze vraagstelling noodzakelijk vanwege veranderingen in de wijze van dataverzameling. Hoewel elk nieuw instrument veranderingen tot gevolg heeft, zijn de gevonden verschillen tussen IVM en VMR in het geschatte aantal delicten soms opvallend groot. Vooral bij vermogensdelicten zoals autodiefstal en diefstal uit en/of vanaf de auto worden bij de IVM hogere aantallen delicten gemeten dan bij de vroegere VMR en sporen deze minder goed met de geregistreerde aantallen.

Uit nadere analyses van gegevens uit enquêtes en registraties is gebleken dat de niveau-schattingen op basis van de IVM over slachtofferschap en ondervonden delicten voor verbetering vatbaar zijn. Dit geldt met name voor vermogensdelicten als autodiefstal en diefstal uit

de auto. Daarom is de presentatie van de cijfers over autodelicten (autodiefstal, diefstal uit de auto, beschadiging en/of diefstal vanaf de auto) voor de volledige IVM-periode (2008-2011) aangepast en is aan alle IVM-cijfers over slachtofferschap en ondervonden delicten de status 'voorlopig' toegekend. Ook zijn de schattingen over absolute aantallen ondervonden delicten (voorlopig) vervallen.

Daarnaast wordt de vragenlijst herzien en wordt een benaderingsstrategie overwogen om vanaf de IVM-2012 een verantwoorde en stabiele(re) meting van de omvang van de ondervonden criminaliteit mogelijk te maken. Dit kan ertoe leiden dat eerdere niveauschattingen op dit terrein worden aangepast.

Ondanks het voorlopige karakter van de niveauschattingen over slachtofferschap en ondervonden delicten zijn *relatieve cijfers* wel bruikbaar voor onderlinge vergelijking, bijvoorbeeld in de tijd of tussen regio's. Het onderzoeksinstrument van de IVM is in de onderzochte periode immers niet veranderd.

Gegevens uit een enquête zullen echter, ook na het doorvoeren van verbeteringen aan de vragenlijst of het onderzoeksdesign, verschillen van registraties over misdaden. In veel gevallen worden delicten niet aangegeven of worden vanwege een andere doelstelling bij de registratie in een andere categorie vermeld. Een belangrijk doel van de Veiligheidsmonitor is juist om een beter beeld van de totale criminaliteit te geven, doordat ook de niet geregistreerde (verborgen) criminaliteit kan worden benoemd. Deze biedt echter bij gelijke uitvoering en vraagstelling door de jaren heen wel een goed beeld van de landelijke ontwikkelingen en de verschillen tussen regio's.

6.6 Harmonisatie

De IVM voorziet in metingen op landelijk, regionaal, gemeentelijk en wijk/buurt niveau. De landelijke / regionale metingen zijn door het CBS uitgevoerd. De metingen binnen regio's, op gemeentelijk en wijk/buurt niveau zijn uitgevoerd door de in paragraaf 5.1 genoemde onderzoeksbureaus. Het CBS publiceert de uitkomsten van analyses op landelijk / regionaal niveau, de (deelnemende) gemeentes en regio's publiceren hun eigen resultaten. Deze werkwijze brengt het gevaar met zich mee dat het CBS enerzijds en de regionaal samenwerkende gemeenten anderzijds van elkaar verschillende regionale cijfers gaan publiceren. Gegeven de eis dat het CBS, de politieregio's en de gemeenten in het kader van de integrale veiligheidsmonitor eensluidende cijfers dienen te publiceren op elk niveau, moeten de onderlinge uitkomsten op elkaar worden afgestemd. Hiertoe moeten de microdata op een uniforme manier worden gewogen, gecombineerd, of anderszins bewerkt teneinde eensluidende cijfers te kunnen garanderen.

Aangezien niet alle vier verschillende waarnemingsmethoden door alle deelnemers zijn ingezet (CAPI alleen landelijk door het CBS, lokaal alleen in Amsterdam) moet hiermee bij het afstemmen en onderling vergelijkbaar maken van de uitkomsten rekening worden gehouden.

Verder is door uitval en non-respons bij enquêteonderzoek sprake van selectiviteit bij de verkregen onderzoeksgegevens. Op basis van de beschikbare steekproefgegevens, waargenomen c.q. beschikbare achtergrondkenmerken en voorhanden respons- en onderzoeksgegevens kan hiervoor goed worden gecorrigeerd door de onderzochte gegevens te herwegen. De herweging van de IVM is integraal uitgevoerd, dat wil zeggen er is één weging beschikbaar voor zowel de landelijke als lokale onderzoeksgegevens. Bij de integrale weging wordt wel onderscheid gemaakt voor de verplichte vragenblokken en de facultatieve vragenblokken. Deze laatste worden niet door alle gemeenten afgenomen, waardoor er voor deze vraagblokken afzonderlijke gewichten worden berekend. Het principe van één weegfactor voor landelijke en lokale gegevens (voor zover waargenomen) blijft hierbij echter gehandhaafd. Een beschrijving van het weegmodel is opgenomen in de volgende paragraaf.

6.7 Weging en ophoging

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de toegepaste weging van de Integrale Veiligheidsmonitor. Bij de weging van de IVM 2011 zijn geen nieuwe aanpassingen gemaakt en is

de respons op precies dezelfde wijze gewogen als bij de voorafgaande IVM onderzoeken in de periode 2008-2010. Dit resulteert in sets van gewichten die wat verdeling betreft vergelijkbaar zijn met de gewichten van vorig jaar.

Weegmodel

In 2011 is in gelijke mate oversampeld als in 2009, veel minder dan in 2008 en 2010. Dit komt omdat Bureau Veiligheidsmonitor aanraadt om in de oneven jaren mee te doen met de IVM, indien men niet elk jaar deelneemt. Tabel 7 geeft een overzicht van de oversampling sinds 2008.

Tabel 6. Overzicht van de oversampling in de IVM 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
Aantal oversampelde gemeenten	77	239	21	225
Aantal oversamplingsgebieden[1]	178	1.012	145	1014
Responsaantal landelijke steekproef (CBS)	16.964	19.202	19.238	20.325
Responsaantal lokale steekproeven (externe bureaus)	45.839	182.012	19.982	203.621
Percentage van populatie in oversampeld gebied	29%	65%	16%	66%

[1] In de IVM context noemt men dit primaire eenheden. Dit zijn gemeenten of delen van gemeenten (wijken, buurten) waarbinnen is oversampled. In steekproefterminologie zijn dit strata.

Een aspect dat aandacht verdient is de samenstelling van de mix van responsmodes die respondenten hebben gebruikt. In 2009 is een maatregel ingevoerd om het effect van sterke schommelingen in deze samenstelling te dempen: er is bij de weging een nieuwe term opgenomen, die de modes met en modes zonder interviewer weegt naar vaste verhoudingen. Daarbij is gekozen voor een verhouding van 40% voor de modes met interviewer (CATI en CAPI) en 60% voor de modes zonder interviewer (CAWI en PAPI). Zie Buelens en Van den Brakel (2010) voor meer informatie hierover.

Tabel 8 bevat een overzicht van de verhouding van de responsmodes, voor zowel het landelijk CBS-deel als het integrale bestand, voor de jaren 2008 t/m 2011. Hieruit blijkt dat de in 2009 gemaakte keuze voor 40/60 ook in 2011 ongeveer wordt bereikt met de landelijke CBS-waarneming. Door de grotere oversampling in 2011 is de afwijking van het integrale bestand ten opzichte van het CBS-deel in 2011 groter dan in 2008 en 2010 en vergelijkbaar met 2009. Bijkomend wegen naar de vaste modeverdeling heeft in 2011 dus evenveel effect als in 2009.

Tabel 7 . Overzicht samenstelling responsmodes in de IVM 2008-2011, na wegen met standaard weegmodel zonder term met betrekking tot responsmode

		2008	2009	2010	2011
Landelijk deel (CBS)	CATI & CAPI	46,8%	37,4%	38,6%	44,6%
	CAWI & PAPI	53,2%	62,6%	61,4%	55,3%
Integrale IVM	CATI & CAPI	40,9%	25,6%	35,5%	25,8%
	CAWI & PAPI	59,1%	74,4%	64,5%	74,2%

Weging integraal bestand

Het integrale bestand bevat zowel de landelijke als lokaal verzamelde data. Eerst worden insluitkansen bepaald op basis van de verkregen respons. Voor respondenten i behorend tot primaire eenheden p zijn de insluitkansen:

$$\pi_{ip} = \frac{n_p}{N_p},$$

waarbij n_p het aantal respondenten is in primaire eenheid p , en N_p de populatieomvang.

Voor respondenten buiten de primaire eenheden zijn de insluitkansen:

$$\pi_{ir} = \frac{n_r}{N_r}$$

voor politieregio's r waarbinnen niet is oversampled, en:

$$\pi_{ir} = \left(n_r - \sum_{p \in r} n_p \right) \left(N_r - \sum_{p \in r} N_p \right)^{-1}$$

voor politieregio's r waarbinnen deels is oversampled. Hierbij is n_r het aantal respondenten in politieregio r , en N_r de populatieomvang.

De weging is uitgevoerd gebruikmakend van het volgende weegmodel:

$$\begin{aligned} & \text{Geslacht}(2) \times \text{Politieregio}(25) + & (1) \\ & \text{Leeftijd}(11) \times \text{Politieregio}(25) + & (2) \\ & \text{Geslacht}(2) \times \text{Leeftijd}(11) \times \text{PolitieregioOversampled}(2) + & (3) \\ & \text{Huishoudgrootte}(5) \times \text{PolitieregioOversampled}(2) + & (4) \\ & \text{Stedelijkheidsgraad}(5) \times \text{ProvinciePlus}(16) + & (5) \\ & \text{Herkomst}(2) \times \text{ProvinciePlus}(16) + & (6) \\ & \text{Herkomst}(5) \times \text{GroteSteden}(3) + & (7) \\ & \text{PrimaireEenheid}(146) + & (8) \\ & \text{GemeenteOsMin100}(22) \times \text{Geslacht}(2) + & (9) \\ & \text{GemeenteOsMin100}(22) \times \text{Leeftijd}(3) + & (10) \\ & \text{RespondMode}(2) \times \text{Politieregio}(25). & (11) \end{aligned}$$

Termen (1) tot (6) zijn precies hetzelfde als in 2009. Zie Buelens en Van den Brakel (2009) voor een overzicht van de categorieën van deze variabelen.

Bij term (7) is alleen gewogen naar alle steden van de G4 (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht). Net als in 2008 en 2009 hebben in 2011 alle 4 steden oversampled. De variabele GroteSteden bestaat daarom dit jaar weer uit 5 categorieën (de vier grote steden en één restcategorie). In 2010 deden Rotterdam en Utrecht niet mee en bestond deze variabele uit drie categorieën.

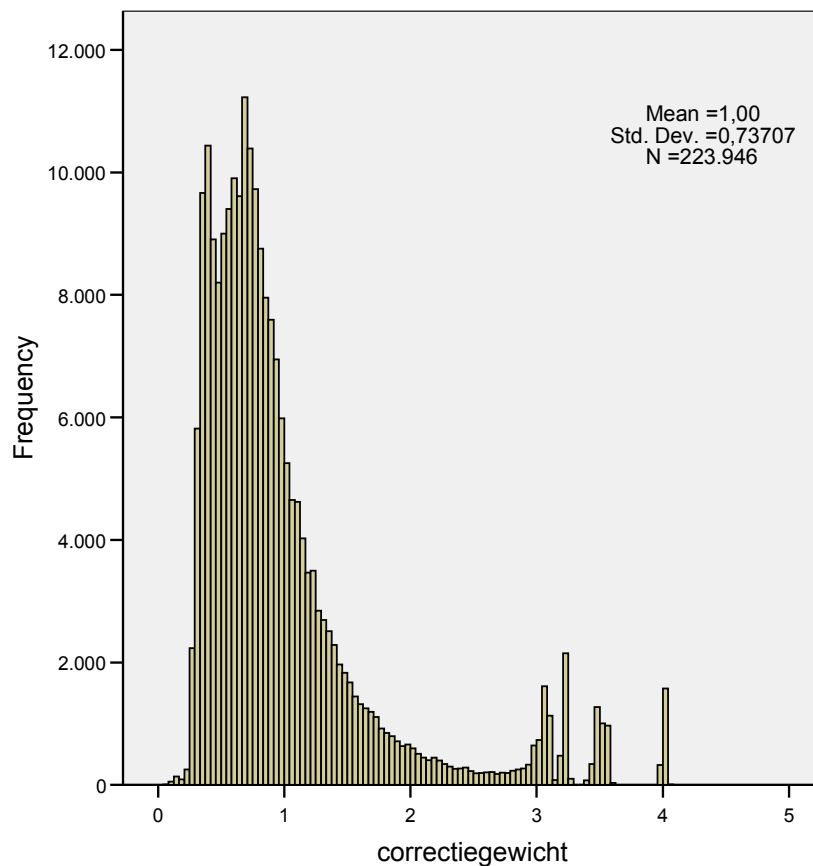
Term 8 bevat de primaire eenheden. Dat zijn er dit jaar 1014, plus één restcategorie.

De variabele *GemeenteOsMin100* in termen (9) en (10) bestaat uit alle gemeenten waarbinnen is oversampled en waar een respons van minstens 100 is behaald. Bij deze steekproefomvang is binnen een gemeente poststratificatie naar leeftijd en geslacht mogelijk zodat tabellen op lokaal niveau consistent zijn met de beschikbare achtergrondkenmerken. Dit jaar is dit minimum gehaald in bij 221 van de 225 gemeenten die hebben oversampled. Weer is er één restcategorie, waardoor de betreffende variabele uit 222 categorieën bestaat.

De laatste term (11) is nieuw sinds 2009 en is opnieuw opgenomen in het weegmodel. De gehanteerde populatieranden zijn opnieuw 40% voor de modes met interviewer (CATI en CAPI) en 60% voor de modes zonder interviewer (CAWI en PAPI).

Figuur 1 geeft de verdeling van de correctiegewichten van de integrale respons weer. Deze verdeling is meer gespreid dan in 2010, wat erop wijst dat de integrale respons dit jaar iets minder representatief is dan vorig jaar. Aangezien de verdeling vergelijkbaar is met die van 2009 zal het feit dat er, net als in 2009, meer is oversampled de verklaring zijn.

Figuur 1. Verdeling van de correctiegewichten na weging van het integrale bestand

Staat 1. Verdeling van de correctiegewichten na weging van het integrale bestand

minimum	0,0668
1 ^{ste} kwartiel	0,5475
mediaan	0,7767
gemiddelde	1,000
3 ^{de} kwartiel	1,1365
maximum	4,0511
standaarddeviatie	0,7371

Weging facultatieve vragenblokken

- Algemeen

De vragenlijst van de IVM bestaat uit vijf verplichte vragenblokken en negen facultatieve blokken. Bij de landelijke waarneming worden alle blokken afgenomen. Bij de lokale aanvullende steekproeven worden de verplichte blokken altijd afgenomen en de facultatieve blokken optioneel. Het gevolg is dat doelvariabelen uit de facultatieve blokken niet noodzakelijk zijn uitgevraagd bij alle respondenten in het integrale databestand. Bij de IVM 2008 was hier oorspronkelijk bewust geen rekening mee gehouden. Voor- en nadelen en bijhorende motivaties voor deze keuze zijn beschreven in Buelens et al. (2010).

Er is nu besloten om bij het schatten toch rekening te houden met deze kwestie. Daarom is bij de huidige IVM wederom de methodologisch te verkiezen domeinschatting toegepast. Dit is een complexere schatter die hieronder wordt beschreven.

- Domeinschatting

De integrale weging zoals hiervoor beschreven weegt het volledige responsbestand. De toegekende eindgewichten w_i worden op de gebruikelijke wijze aangewend om schattingen te maken, bijvoorbeeld van populatietotalen van een variabele Y uit een verplicht vragenblok:

$$\hat{Y} = \sum_{i=1}^n w_i y_i,$$

met n het aantal respondenten en y_i de geobserveerde waarden van Y . Voor een variabele Z uit een facultatief vragenblok ontbreken de observaties z_i in de primaire eenheden waar dit vragenblok niet is afgenomen. Deze respondenten dragen dan ook niet bij tot de schatting van bijvoorbeeld het totaal van Z . De gewichten van de respondenten waar Z wel is geobserveerd moeten aangepast worden om te compenseren voor het ontbreken van observaties.

Dit gebeurt door de toepassing van een zogenaamde domeinschatting (Hájek, 1971). Omdat er primaire eenheden zijn waarbinnen geen of weinig landelijke waarnemingen zijn, wordt de domeinschatting toegepast op gemeenteniveau:

$$\hat{Z}_G = \frac{\sum_{i \in G} w_i}{\sum_{i \in G_Z} w_i} \sum_{i \in G_Z} w_i z_i$$

waarbij G_Z de deelverzameling is van alle respondenten in gemeente G waarvoor Z is geobserveerd.

Deze schatter kan ook gezien worden als een aanpassing op de gewichten w_i verkregen uit de weging:

$$\hat{Z}_G = \sum_{i \in G} w'_i z_i$$

met

$$w'_i = \frac{\sum_{j \in G} w_j}{\sum_{j \in G_Z} w_j} w_i \quad \text{als } i \in G_Z,$$

$$w'_i = 0 \quad \text{als } i \notin G_Z.$$

De w'_i zijn de aangepaste gewichten. De factor $\frac{\sum_{j \in G} w_j}{\sum_{j \in G_Z} w_j}$ waarmee de gewichten worden

aangepast wordt bepaald per gemeente, en wordt berekend aan de hand van de gewichten uit de standaard weging. Op deze manier wordt een set aangepaste gewichten verkregen voor elk facultatief vragenblok. Bij het kruisen van variabelen uit twee verschillende facultatieve blokken is in het algemeen een gelijkaardige aanpassing noodzakelijk.

7. Eindproducten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de verschillende analysebestanden waarin de onderzoeksgegevens zijn opgeslagen en toegankelijk zijn (7.1) en de opgeleverde publicaties (7.2).

7.1 Analysebestanden

Het CBS stelt op basis van de verkregen onderzoeksgegevens een aantal analysebestanden van de IVM samen, zowel voor eigen gebruik als voor de lokale deelnemende partijen. Daarnaast wordt het microdatabestand beschikbaar gesteld voor wetenschappelijk onderzoek door derden. Hieronder worden de belangrijkste aspecten hiervan weergegeven.

CBS

Voor het samenstellen van onder meer de landelijke rapportage en het tabellenrapport maakt het CBS gebruik van alle verzamelde, verwerkte en bewerkte gegevens, die in een bestand worden vastgelegd³. Dit bestand bevat alle informatie die tijdens het verwerkingsproces uit de verschillende registers en uit het veld is verzameld. Aan dit bestand wordt ook de weegfactor toegevoegd. Dit volledige analysebestand is vanwege de beperkte beveiliging uitsluitend voor interne CBS-analyses bestemd.

bVm

Een afslag van dit interne analysebestand wordt volgens contract beschikbaar gesteld aan bVm. bVm gebruikt dit bestand vervolgens voor het genereren van een database waaruit alle deelnemende partijen de gewenste outputgegevens op overzichtelijke wijze kunnen opvragen. Hiertoe heeft bVm door ABF een tool laten ontwikkelen, die voor gebruikers met een password via internet toegankelijk is.

Lokale deelnemers

Voor de lokale deelnemers worden microdatabestanden beschikbaar gesteld met daarin de onderzoeksgegevens van de eigen regio/gemeente, aangevuld met de door het CBS verzamelde gegevens in die betreffende regio/gemeente en de eveneens door het CBS berekende weegfactor voor dit gebied. Lokale deelnemers wordt hierdoor de mogelijkheid geboden om hun eigen analyses zodanig uit te voeren dat de uitkomsten aansluiten bij de landelijke en politieregionale tabeloutput van het CBS. Microdata die door het CBS zijn verzameld worden voor levering getoetst op geheimhouding om onthulling van individuele gegevens van respondenten te voorkomen. Omdat de informatie soms op een zeer laag regionaal niveau (buurt of wijk) is verzameld kunnen in de lokale microdata geen achtergrondkenmerken voor CBS-waarnemingen worden opgenomen. Hierdoor kunnen sommige cijfers niet reproduceerbaar zijn voor lokale gebruikers. Als voorlopige oplossing kan het CBS in voorkomende gevallen de gewenste output als maatmerk leveren. Voor de toekomst wordt gezocht naar een meer structurele oplossing voor de teruglevering van lokale microdata.

Handleiding gebruik microdata

Conform de gebruikers overeenkomst worden de IVM eigen onderzoeksgegevens teruggeleverd aan de lokale deelnemers nadat deze zijn verrijkt met de bruikbare CBS gegevens uit de landelijke steekproef en de weeg- en ophoogfactoren. De verrijkte CBS gegevens hebben betrekking op de achtergrondkenmerken zoals opgenomen in de basisvragenlijst van de IVM. Uit oogpunt van beveiliging is overeengekomen met de gebruikers dat deze achtergrondkenmerken in een sterk geaggregeerde vorm (Klassen) beschikbaar worden gesteld. BVM krijgt de beschikking over het totale onderzoeksbestand van de IVM. Voor bVM en lokale deelnemers/gebruikers is een handleiding opgesteld waarin een toelichting wordt gegeven op het gebruik van de data. In deze handleiding is ook de documentatie opgenomen van:

- de variabelen in het microdata bestand;
- de spss syntax van de bewerkingen ten behoeve van het misdrijvenbestand en slachtofferschap/delicten en
- de spss syntax van de benodigde (output)variabelen.

³ Gemakshalve worden hierbij het personenbestand en het daaraan koppelbare incidentenbestand als één bestand beschouwd.

Wetenschappelijk onderzoek

Voor wetenschappelijk onderzoek stelt het CBS bestanden beschikbaar via het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB). Het analysebestand dat via CvB ter beschikking wordt gesteld bevat alle relevante onderzoeksgegevens en is geschikt voor alle mogelijke analyses ten behoeve van beleid en wetenschap. Voor het gebruik hiervan is dan ook speciale toestemming en machtiging vereist. Informatie hieromtrent is beschikbaar via de website van het CBS (www.cbs.nl) of rechtstreeks bij het CvB (tel. 070 3374792).

Meta-informatie

Alle onderzoeksbestanden worden beschikbaar gesteld als SPSS-SAV-files. SPSS is een gebruikelijke analyse-tool bij de meeste onderzoeksinstituten. Bovendien bieden SAV-files de mogelijkheid variabelen te documenteren in het bestand zelf. Alle beschikbare onderzoeksvariabelen zijn dan ook met een omschrijving en een omschrijving van de antwoordcategorieën in het bestand opgeslagen.

Werken met de analysebestanden

De IVM kent ondanks het verwerkings- en controleproces en de plausibiliteitscontroles mogelijke beperkingen die bij het gebruik van de microdata wellicht vergeten worden. Daarom wordt hier nog eens gewezen op mogelijk onjuist of onzorgvuldig gebruik van de gegevens. Dit kan onder andere te maken hebben met schijnnaauwkeurigheid, grote betrouwbaarheidsmarges, ongewogen cijfers, verkeerde weegfactoren of verkeerde analyse-eenheden. Het is de verantwoordelijkheid van de onderzoeker om te bepalen of de geplande analyses op een juiste en verantwoorde wijze worden uitgevoerd.

- Betrouwbaarheidsmarges

De respondentgegevens zijn afkomstig uit meerdere steekproeven die achteraf zijn gewogen en opgehoogd. De berekende en gepresenteerde aantallen blijven schattingen met betrouwbaarheidsmarges. De omvang van deze marge is onder meer afhankelijk van het aantal respondenten in de selectie waarover een uitspraak wordt gedaan. Weergave van aantallen tot op de eenheid nauwkeurig leidt dan ook gemakkelijk tot schijnnaauwkeurigheid.

In het microbestand zijn variabelen opgenomen op (soms laag) regionaal niveau. De gegevens kunnen worden geaggregeerd naar hogere schaalniveaus. Bij de presentaties dient rekening te worden gehouden met de marges waarbinnen (veelal met een betrouwbaarheid van 95 procent) een gevonden waarde valt. De gebruiker kan deze betrouwbaarheidsmarge zelf verlagen of verhogen. Vaak wordt daarbij gebruik gemaakt van de standaardformule voor enkelvoudige aselect getrokken steekproeven. In veel onderzoeken is echter een ingewikkelder steekproefdesign toegepast. Gebruik van de standaardformule levert dan soms forse afwijkingen van de berekende marges op. In het microbestand van de IVM worden deze marges niet zichtbaar gemaakt. Deze marges zijn wel opgenomen in het tabellenrapport van de Landelijke rapportage IVM 2011 en in de StatLine-tabellen.

- Ongewogen aantallen

In diverse analyses, simulaties en prognosemodellen worden ongewogen onderzoeksdata gebruikt. De non-respons is echter selectief en dat betekent dat de resulterende verdeling kan afwijken van de uitkomsten bij een representatieve en/of voor relevante kenmerken gewogen steekproef.

- Foutief gebruik van ophoogfactoren en analyse-eenheden

Bij de analyses op basis van de IVM-data dienen de juiste ophoogfactoren en selecties te worden gebruikt. Verkeerde weegvariabelen en selecties leiden tot onjuiste uitkomsten. Er is één weegfactor in het IVM-bestand opgenomen voor zowel personen als incidenten. Deze dient voor analyse op persoonsniveau, met een selectie naar personen. Voor analyse van incidenten (aantallen delicten) wordt dezelfde weegfactor gebruikt, met een selectie op delicten. Voor analyse van huishoudens kunnen weegfactoren worden verkregen door de weegfactor voor personen te delen door het aantal personen van 16 jaar en ouder, met een selectie naar personen (en eventueel naar delicten).

- Oneigenlijk gebruik van gegevens

Het onderzoek is opgezet vanuit een specifieke doelstelling: het dient gegevens te genereren die relevant zijn in het kader van de opgenomen thema's rond (onder meer) veiligheid, leef-

baarheid en politiefunctioneren. De uitkomsten van dit onderzoek hoeven niet te sporen met officiële uitkomsten uit andere bronnen. Onderzoekers die het bestand willen gebruiken voor andere onderwerpen moeten zich bewust zijn van de conceptuele en technische beperkingen.

7.2 Publicaties

De lijst van publicaties is gebaseerd op de eerder in deze documentatie genoemde uitvoeringsovereenkomst, gesloten tussen BZK, Justitie en CBS ten behoeve van de Veiligheidsmonitor en de afspraken met bVm. De navolgende publicaties komen hieruit voort.

- Een rapport of notitie over de weging van de landelijk, regionale en lokale uitkomsten.
- Een verkorte onderzoeksdocumentatie opgenomen als bijlage in de Landelijke rapportage, later gevolgd door een meer uitgebreide proces- en onderzoeksdocumentatie (uitsluitend elektronisch).
- Een landelijke rapportage met uitsluitend landelijk/regionale uitkomsten van de IVM, in elektronische vorm, gericht op de belangrijkste ontwikkelingen.
- Een gecombineerd tabellenboek met landelijk/regionale uitkomsten van de IVM in elektronische vorm.
- Aansluitend op de elektronische publicatie volgt 1 maand later de papieren publicatie van zowel de landelijke rapportage als het bijbehorende tabellenrapport. Het CBS draagt zorg voor het samenstellen, vormgeven en drukken van bovengenoemde publicaties.
- Factsheets per politieregio. De korpschefs worden 1 à 2 weken voorafgaand aan de publicatie van de landelijke en politieregionale uitkomsten onder embargo geïnformeerd over de belangrijkste resultaten van hun regio.
- Een gezamenlijk met het ministerie van Veiligheid en Justitie opgesteld persbericht over de eerste landelijke en politieregionale resultaten.
- Statlinetabellen met daarin opgenomen de belangrijkste landelijke/regionale onderzoeksresultaten van de vragenlijst-thema's in de IVM.

Naast deze reguliere publicaties, voortkomend uit de uitvoeringsovereenkomst, stelt het CBS nog aanvullende publicaties en/of (web)artikelen samen, gebaseerd op analyses van het beschikbare onderzoeksmateriaal.

Bijlage 1:

Basisvragenlijst IVM 2011

VEILIGHEIDSMONITOR

2011

IVM 2011

TOELICHTING INVULLING VRAGENLIJST

WIE VULT DE VRAGENLIJST IN?

Het is de bedoeling dat degene die via de brief is uitgenodigd de vragenlijst zelf invult.

INDELING VRAGENLIJST

Deze vragenlijst bevat vragen over verschillende onderwerpen op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. De vragenlijst is onderverdeeld in verschillende blokken. Boven aan elk blok staat duidelijk aangegeven over welk onderwerp het gaat.

HOEVEEL TIJD KOST HET?

Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 20 minuten. Staat u niet te lang stil bij de antwoordmogelijkheden, maar kiest u spontaan het voor u van toepassing zijnde antwoord.

BEANTWOORDING VAN DE VRAGEN

Het beantwoorden van de vragen doet u vanuit uw persoonlijke ervaring. U wordt verzocht per vraag één antwoord aan te kruisen of, als dat nodig is, uw antwoord in het invulblokje te noteren. Als meerdere antwoorden aangekruist mogen worden, dan wordt dat duidelijk vermeld. Als u per ongeluk een kruisje op de verkeerde plaats zet, maakt u dan het goede hokje helemaal zwart, dan weten wij dat dit het juiste antwoord is.

DOORVERWIJZINGEN

Soms kunt u vragen overslaan. Dit wordt aangegeven met een doorverwijzing.

TERUGZENDEN ENQUÊTE

Wij verzoeken u vriendelijk de enquête zo snel mogelijk in te vullen en liefst binnen één week in de bijgesloten antwoordenveloppe terug te sturen. U hoeft geen postzegel op de antwoordenveloppe te plakken.

ANONIMITEIT

De antwoorden op de vragen worden volstrekt anoniem verwerkt! De resultaten worden niet voor commerciële doeleinden gebruikt.

VEEL SUCCES MET HET INVULLEN EN HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING!

1 LEEFBAARHEID WOONBUURT

- 1 Allereerst volgt een aantal uitspraken over de buurt waarin u woont. Kunt u voor elke uitspraak aangeven in hoeverre u het hiermee eens of oneens bent? Als u het niet weet, kunt u dat natuurlijk ook aangeven.

	helemaal mee eens	mee eens	neutraal	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet / geen mening
1. In de buurt zijn de wegen, paden en pleintjes goed onderhouden.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. In de buurt zijn perken, plantsoenen en parken goed onderhouden.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. In de buurt is het buiten goed verlicht.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. In de buurt zijn goede speelplekken voor kinderen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. In de buurt zijn goede voorzieningen voor jongeren.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. De mensen kennen elkaar in de buurt nauwelijks.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. De mensen gaan in de buurt op een prettige manier met elkaar om.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. Ik woon in een gezellige buurt, waar veel saamhorigheid is.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. Ik voel me thuis bij de mensen die in de buurt wonen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. Ik heb veel contact met andere buurtbewoners.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. Ik ben tevreden over de bevolkingssamenstelling in de buurt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

- 2 Bent u het afgelopen jaar actief geweest om uw buurt te verbeteren?

☐ ja ☐ weet niet / geen mening
☐ nee

- 3 Vindt u dat de buurt waarin u woont het afgelopen jaar vooruit of achteruit is gegaan?

☐ vooruit ☐ gelijk gebleven
☐ achteruit ☐ weet niet / geen mening

- 4 Er is u een aantal vragen gesteld over de buurt waarin u woont. Kunt u voor een aantal zaken door middel van een rapportcijfer een beoordeling geven? Welk cijfer zou u geven van 1 tot en met 10 voor:

uw woonomgeving	
de leefbaarheid in uw buurt	
de veiligheid in uw buurt	

2 BELEVING BUURTPROBLEMEN

- 1 De volgende vraag gaat over een aantal vervelende voorvallen en misdrijven, die in uw buurt KUNNEN voorkomen. Kunt u voor elk voorval/misdrijf aangeven of dit naar uw eigen idee vaak, soms of (bijna) nooit voorkomt in uw buurt?

	komt vaak voor	komt soms voor	komt (bijna) nooit voor	weet niet / geen mening
1. fietsendiefstal	☐	☐	☐	☐
2. diefstal UIT auto's	☐	☐	☐	☐
3. beschadiging of vernieling aan auto's en diefstal vanaf auto's, bijvoorbeeld wielodoppen, etc.	☐	☐	☐	☐
4. bedreiging	☐	☐	☐	☐
5. bekladding van muren en/of gebouwen	☐	☐	☐	☐
6. overlast van groepen jongeren	☐	☐	☐	☐
7. dronken mensen op straat	☐	☐	☐	☐
8. mensen die op straat worden lastig gevallen	☐	☐	☐	☐
9. rommel op straat	☐	☐	☐	☐
10. hondenpoep	☐	☐	☐	☐
11. vernieling van telefooncellen, bus- of tramhokjes	☐	☐	☐	☐
12. Inbraak in woningen	☐	☐	☐	☐
13. geweldsdelicten	☐	☐	☐	☐
14. drugsoverlast	☐	☐	☐	☐
15. overlast door omwonenden	☐	☐	☐	☐
16. straatroof	☐	☐	☐	☐
17. agressief verkeersgedrag	☐	☐	☐	☐
18. geluidsoverlast door verkeer	☐	☐	☐	☐
19. andere vormen van geluidsoverlast	☐	☐	☐	☐
20. te hard rijden	☐	☐	☐	☐
21. parkeeroverlast	☐	☐	☐	☐
22. overlast van zwervers / daklozen	☐	☐	☐	☐
23. overlast door horecagelegenheden	☐	☐	☐	☐
24. vrouwen en meisjes die op straat worden nagefloten, nageroepen, of op een andere manier ongewenst aandacht krijgen	☐	☐	☐	☐
25. jeugdcriminaliteit	☐	☐	☐	☐

- 2 Wat zijn volgens u de TWEE belangrijkste problemen in uw buurt, waarvan u vindt dat die met voorrang moeten worden aangepakt? U kunt voor het beantwoorden van deze vraag kiezen uit de bij voorgaande vraag 1 genoemde voorvallen en misdrijven in uw buurt.

probleem 1 is nummer	
probleem 2 is nummer	
geen enkele	
weet niet / geen mening	

3 ONVEILIGHEIDSBELEVING

1 Voelt u zich wel eens onveilig?

- ☐ ja
☐ nee ga verder naar vraag 3 pagina 4
☐ weet niet ga verder naar vraag 3 pagina 4

2 Voelt u zich vaak, soms of zelden onveilig?

- ☐ vaak ☐ soms ☐ zelden ☐ weet niet

3 Voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt?

- ☐ ja
☐ nee ga verder naar vraag 5 pagina 4
☐ weet niet ga verder naar vraag 5 pagina 4

4 Voelt u zich vaak, soms of zelden onveilig in uw eigen buurt?

- ☐ vaak ☐ soms ☐ zelden ☐ weet niet

5 Hoe groot denkt u dat de kans is dat u het komende jaar zelf slachtoffer wordt van inbraak in uw woning?

☐ heel grote kans	☐ kleine kans
☐ grote kans	☐ heel kleine kans
☐ geen grote en geen kleine kans	☐ weet niet

6 Hoe groot denkt u dat de kans is dat u het komende jaar zelf slachtoffer wordt van mishandeling?

☐ heel grote kans	☐ kleine kans
☐ grote kans	☐ heel kleine kans
☐ geen grote en geen kleine kans	☐ weet niet

7 Hoe groot denkt u dat de kans is dat u het komende jaar zelf slachtoffer wordt van diefstal van uw portemonnee?

☐ heel grote kans	☐ kleine kans
☐ grote kans	☐ heel kleine kans
☐ geen grote en geen kleine kans	☐ weet niet

4 | SLACHTOFFERSCHAP

De volgende vragen gaan erover of u in de afgelopen 5 jaar slachtoffer bent geweest van bepaalde misdrijven.

- 1 a | Is er in de afgelopen 5 jaar wel eens een poging tot inbraak in uw woning gedaan ZONDER dat er iets gestolen is?
Als u meerdere woningen heeft, wordt de woning bedoeld waar uw huishouden het grootste deel van het jaar verbleef.

☐ ja
☐ nee ga verder naar vraag 2a pagina 6

- 1 b | Wanneer gebeurde dit de laatste keer?

☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009) ga verder naar vraag 2a pagina 6

- 1 c | En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

- 1 d | Wanneer gebeurde dit de voorlaatste keer?

☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009) ga verder naar vraag 1f pagina 5
☐ geen eerdere keer ga verder naar vraag 1f pagina 5

- 1 e | En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

- 1 f | Hoe vaak gebeurde dit in totaal (dus inclusief de laatste keer) in de afgelopen 12 maanden?

keer

4 | SLACHTOFFERSCHAP

2 a | Is er in de afgelopen 5 jaar wel eens iets gestolen uit uw woning?
Als u meerdere woningen heeft, wordt de woning bedoeld waar uw huishouden het grootste deel van het jaar verbleef.

- ☐ ja
☐ nee..... ga verder naar vraag 3a pagina 7

2 b | Wanneer gebeurde dit de laatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 3a pagina 7

2 c | En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

2 d | Wanneer gebeurde dit de voorlaatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 2f pagina 6
☐ geen eerdere keer..... ga verder naar vraag 2f pagina 6

2 e | En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

2 f | Hoe vaak gebeurde dit in totaal (dus inclusief de laatste keer) in de afgelopen 12 maanden?

keer

4 | SLACHTOFFERSCHAP

- 3 a** Is er in de afgelopen 5 jaar wel eens een fiets van u gestolen? Het gaat om fietsen waarvan u de hoofdgebruiker bent of was.
- ☐ ja
- ☐ nee..... ga verder naar vraag 4a pagina 8
- ☐ n.v.t., heb geen fiets (gehad)..... ga verder naar vraag 4a pagina 8
- 3 b** Wanneer gebeurde dit de laatste keer?
- ☐ nog dit jaar (2011)
- ☐ vorig jaar (2010)
- ☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 4a pagina 8
- 3 c** En in welke maand gebeurde dat?
☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	
- 3 d** Wanneer gebeurde dit de voorlaatste keer?
- ☐ nog dit jaar (2011)
- ☐ vorig jaar (2010)
- ☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 3f pagina 7
- ☐ geen eerdere keer..... ga verder naar vraag 3f pagina 7
- 3 e** En in welke maand gebeurde dat?
☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	
- 3 f** Hoe vaak gebeurde dit in totaal (dus inclusief de laatste keer) in de afgelopen 12 maanden?
- keer
- De volgende vraag gaat alleen over de laatste keer dat dit gebeurde.
- 3 g** Gebeurde dit de laatste keer in uw eigen buurt, elders in uw woongemeente, elders in Nederland of in het buitenland?
☐ in de eigen buurt	☐ elders in Nederland
☐ elders in de woongemeente	☐ in het buitenland

4 | SLACHTOFFERSCHAP

4 a | Is uw auto of een auto uit uw huishouden in de afgelopen 5 jaar wel eens gestolen?

- ☐ ja
☐ nee ga verder naar vraag 5a pagina 9
☐ n.v.t., geen auto (gehad) in huishouden ga verder naar vraag 7a pagina 11

4 b | Wanneer gebeurde dit de laatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009) ga verder naar vraag 5a pagina 9

4 c | En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

4 d | Wanneer gebeurde dit de voorlaatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009) ga verder naar vraag 4f pagina 8
☐ geen eerdere keer ga verder naar vraag 4f pagina 8

4 e | En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

4 f | Hoe vaak gebeurde dit in totaal (dus inclusief de laatste keer) in de afgelopen 12 maanden?

keer

De volgende vragen gaan alleen over de laatste keer dat dit gebeurde.

4 g | Ging het de laatste keer om uw eigen auto of die van iemand anders uit uw huishouden? (Een auto is van degene die de meeste kilometers in die auto aflegt.)

- ☐ eigen auto ☐ auto van iemand anders in huishouden

4 h | Gebeurde dit de laatste keer in uw eigen buurt, elders in uw woongemeente, elders in Nederland of in het buitenland?

☐ in de eigen buurt	☐ elders in Nederland
☐ elders in de woongemeente	☐ in het buitenland

4 | SLACHTOFFERSCHAP

5 a | Is er in de afgelopen 5 jaar wel eens iets UIT een auto van u of uit een auto van uw huishouden gestolen, bijvoorbeeld een autoradio, cd's, laptop, een jas, een tas, of andere waardevolle spullen van u of iemand anders?

- ☐ ja
☐ nee..... ga verder naar vraag 6a pagina 10

5 b | Wanneer gebeurde dit de laatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 6a pagina 10

5 c | En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

5 d | Wanneer gebeurde dit de voorlaatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 5f pagina 9
☐ geen eerdere keer..... ga verder naar vraag 5f pagina 9

5 e | En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

5 f | Hoe vaak gebeurde dit in totaal (dus inclusief de laatste keer) in de afgelopen 12 maanden?

keer

- De volgende vragen gaan alleen over de laatste keer dat dit gebeurde.

5 g | Ging het de laatste keer om uw eigen auto of die van iemand anders uit uw huishouden? (Een auto is van degene die de meeste kilometers in die auto aflegt.)

- ☐ eigen auto ☐ auto van iemand anders in huishouden

5 h | Gebeurde dit de laatste keer in uw eigen buurt, elders in uw woongemeente, elders in Nederland of in het buitenland?

☐ in eigen buurt	☐ elders in Nederland
☐ elders in de woongemeente	☐ in het buitenland

4 | SLACHTOFFERSCHAP

6 a Is er in de afgelopen 5 jaar, afgezien van diefstallen uit auto's, wel eens iets van de BUITENKANT van uw auto of van een auto uit uw huishouden gestolen of iets beschadigd? Denk aan spiegels, antennes, wielen, wielopoppen, ruitenwisselaars, bagage op het imperiaal en dergelijke.

- ☐ ja
☐ nee..... ga verder naar vraag 7a pagina 11

6 b Wanneer gebeurde dit de laatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 7a pagina 11

6 c En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

6 d Wanneer gebeurde dit de voorlaatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 6f pagina 10
☐ geen eerdere keer..... ga verder naar vraag 6f pagina 10

6 e En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

6 f Hoe vaak gebeurde dit in totaal (dus inclusief de laatste keer) in de afgelopen 12 maanden?

keer

De volgende vragen gaan alleen over de laatste keer dat dit gebeurde.

6 g Ging het de laatste keer om uw eigen auto of die van iemand anders uit uw huishouden? (Een auto is van degene die de meeste kilometers in die auto aflegt.)

- ☐ eigen auto ☐ auto van iemand anders in huishouden

6 h Gebeurde dit de laatste keer in uw eigen buurt, elders in uw woongemeente, elders in Nederland of in het buitenland?

☐ in eigen buurt	☐ elders in Nederland
☐ elders in de woongemeente	☐ in het buitenland

4 | SLACHTOFFERSCHAP

7 a Zijn uw portemonnee, portefeuille, mobiele telefoon of sieraden in de afgelopen 5 jaar wel eens uit uw tas, kleding of van uw lichaam gestolen, ZONDER dat er geweld werd gebruikt of er met geweld werd bedreigd? (Het gaat hierbij om persoonlijk slachtofferschap van zakkenrollen.)

- ☐ ja
☐ nee..... ga verder naar vraag 8a pagina 12

7 b Wanneer gebeurde dit de laatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 8a pagina 12

7 c En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

7 d Wanneer gebeurde dit de voorlaatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 7f pagina 11
☐ geen eerdere keer..... ga verder naar vraag 7f pagina 11

7 e En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

7 f Hoe vaak gebeurde dit in totaal (dus inclusief de laatste keer) in de afgelopen 12 maanden?

keer

De volgende vragen gaan alleen over de laatste keer dat dit gebeurde.

7 g Gebeurde dit de laatste keer in uw eigen buurt, elders in uw woongemeente, elders in Nederland of in het buitenland?

☐ in de eigen buurt	☐ elders in Nederland
☐ elders in de woongemeente	☐ in het buitenland

7 h Waar gebeurde het voorval precies?

☐ bij u thuis	☐ in trein, metro, bus, tram	☐ sportveld, sporthal, kleedruimte
☐ in andere woning	☐ in een auto	☐ park, parkeerterrein, strand
☐ in café, bar, disco, restaurant	☐ op werk	☐ elders
☐ op straat	☐ op school	
☐ op trein-, metrostation, bus-, tramhalte	☐ in winkel, warenhuis, winkelcentrum	

4 | SLACHTOFFERSCHAP

8 a Zijn uw portemonnee, portefeuille, mobiele telefoon of bijvoorbeeld sieraden in de afgelopen 5 jaar wel eens uit uw tas, kleding of van uw lichaam gestolen, terwijl de overval hierbij wel geweld gebruikte of dreigde met geweld? (Het gaat er hierbij om dat u persoonlijk slachtoffer was van straatroof.)

- ☐ ja
☐ nee..... ga verder naar vraag 9a pagina 14

8 b Wanneer gebeurde dit de laatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 9a pagina 14

8 c En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

8 d Wanneer gebeurde dit de voorlaatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 8f pagina 12
☐ geen eerdere keer..... ga verder naar vraag 8f pagina 12

8 e En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

8 f Hoe vaak gebeurde dit in totaal (dus inclusief de laatste keer) in de afgelopen 12 maanden?

keer

De volgende vragen gaan alleen over de laatste keer dat dit gebeurde.

8 g Gebeurde dit de laatste keer in uw eigen buurt, elders in uw woongemeente, elders in Nederland of in het buitenland?

☐ in de eigen buurt	☐ elders in Nederland
☐ elders in de woongemeente	☐ in het buitenland

8 h Waar gebeurde het voorval precies?

☐ bij u thuis	☐ in trein, metro, bus, tram	☐ sportveld, sporthal, kleedruimte
☐ in andere woning	☐ in een auto	☐ park, parkeerterrein, strand
☐ in café, bar, disco, restaurant	☐ op werk	☐ elders
☐ op straat	☐ op school	
☐ op trein-, metrostation, bus-, tramhalte	☐ in winkel, warenhuis, winkelcentrum	

4 | SLACHTOFFERSCHAP

8 i | Kende u de dader of een van de daders?

☐ ja

☐ nee..... ga verder naar vraag 9a pagina 14

8 j | Waar kende u de dader(s) van? (MEER DAN 1 ANTWOORD MOGELIJK)

☐ partner

☐ ex-partner

☐ familielid

☐ buurtgenoot

☐ iemand van het werk

☐ andere bekende

4 | SLACHTOFFERSCHAP

9 a Zijn er, afgezien van de tot nu toe genoemde diefstallen, in de afgelopen 5 jaar wel eens andere dingen van u gestolen? Denk aan planten uit de tuin, gereedschap uit een boot, kleding uit een kleedruimte of tent, enzovoorts.

- ☐ ja
☐ nee..... ga verder naar vraag 10a pagina 15

9 b Wanneer gebeurde dit de laatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 10a pagina 15

9 c En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

9 d Wanneer gebeurde dit de voorlaatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 9f pagina 14
☐ geen eerdere keer..... ga verder naar vraag 9f pagina 14

9 e En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

9 f Hoe vaak gebeurde dit in totaal (dus inclusief de laatste keer) in de afgelopen 12 maanden?

keer

De volgende vragen gaan alleen over de laatste keer dat dit gebeurde.

9 g Gebeurde dit de laatste keer in uw eigen buurt, elders in uw woongemeente, elders in Nederland of in het buitenland?

☐ in de eigen buurt	☐ elders in Nederland
☐ elders in de woongemeente	☐ in het buitenland

9 h Waar gebeurde het voorval precies?

☐ bij u thuis	☐ in trein, metro, bus, tram	☐ sportveld, sporthal, kleedruimte
☐ in andere woning	☐ in een auto	☐ park, parkeerterrein, strand
☐ in café, bar, disco, restaurant	☐ op werk	☐ elders
☐ op straat	☐ op school	
☐ op trein-, metrostation, bus-, tramhalte	☐ in winkel, warenhuis, winkelcentrum	

4 | SLACHTOFFERSCHAP

10 a Is er in de afgelopen 5 jaar wel eens iets van u moedwillig vernield of beschadigd, zonder dat daarbij iets is gestolen? Denk bijvoorbeeld aan vernielingen aan uw tuin, uw fiets of aan de buitenkant van uw huis. Hierbij bedoelen wij niet vernielingen aan uw auto.

- ☐ ja
☐ nee..... ga verder naar vraag 11a pagina 16

10 b Wanneer gebeurde dit de laatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 11a pagina 16

10 c En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

10 d Wanneer gebeurde dit de voorlaatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 10f pagina 15
☐ geen eerdere keer..... ga verder naar vraag 10f pagina 15

10 e En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

10 f Hoe vaak gebeurde dit in totaal (dus inclusief de laatste keer) in de afgelopen 12 maanden?

keer

De volgende vragen gaan alleen over de laatste keer dat dit gebeurde.

10 g Gebeurde dit de laatste keer in uw eigen buurt, elders in uw woongemeente, elders in Nederland of in het buitenland?

☐ in de eigen buurt	☐ elders in Nederland
☐ elders in de woongemeente	☐ in het buitenland

10 h Kende u de dader of een van de daders?

- ☐ ja
☐ nee..... ga verder naar vraag 11a pagina 16

10 i Waar kende u de dader(s) van? (MEER DAN 1 ANTWOORD MOGELIJK)

☐ partner	☐ buurgenoot
☐ ex-partner	☐ iemand van het werk
☐ familielid	☐ andere bekende

4 | SLACHTOFFERSCHAP

11 a Mensen raken soms iemand aan of pakken iemand vast met seksuele bedoelingen op een kwetsende manier. Dat kan overal plaatsvinden: bij iemand thuis, op het werk, op straat etc. Is u dat in de afgelopen 5 jaar wel eens overkomen?

- ☐ ja
☐ nee..... ga verder naar vraag 12a pagina 18

11 b Wanneer gebeurde dit de laatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 12a pagina 18

11 c En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

11 d Wanneer gebeurde dit de voorlaatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 11f pagina 16
☐ geen eerdere keer..... ga verder naar vraag 11f pagina 16

11 e En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

11 f Hoe vaak gebeurde dit in totaal (dus inclusief de laatste keer) in de afgelopen 12 maanden?

keer

De volgende vragen gaan alleen over de laatste keer dat dit gebeurde.

11 g Gebeurde dit de laatste keer in uw eigen buurt, elders in uw woongemeente, elders in Nederland of in het buitenland?

☐ in de eigen buurt	☐ elders in Nederland
☐ elders in de woongemeente	☐ in het buitenland

11 h Waar gebeurde het voorval precies?

☐ bij u thuis	☐ in trein, metro, bus, tram	☐ sportveld, sporthal, kleedruimte
☐ in andere woning	☐ in een auto	☐ park, parkeerterrein, strand
☐ in café, bar, disco, restaurant	☐ op werk	☐ elders
☐ op straat	☐ op school	
☐ op trein-, metrostation, bus-, tramhalte	☐ in winkel, warenhuis, winkelcentrum	

4 | SLACHTOFFERSCHAP

11 i | Kende u de dader of een van de daders?

☐ ja

☐ nee..... ga verder naar vraag 12a pagina 18

11 j | Waar kende u de dader(s) van? (MEER DAN 1 ANTWOORD MOGELIJK)

☐ partner

☐ ex-partner

☐ familielid

☐ buurtgenoot

☐ iemand van het werk

☐ andere bekende

4 | SLACHTOFFERSCHAP

12 a Heeft iemand u in de afgelopen 5 jaar wel eens bedreigd met slaan, schoppen, een pistool, een mes of iets dergelijks, zonder dat u werd aangevallen of mishandeld?

- ☐ ja
☐ nee..... ga verder naar vraag 13a pagina 20

12 b Wanneer gebeurde dit de laatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 13a pagina 20

12 c En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

12 d Wanneer gebeurde dit de voorlaatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 12f pagina 18
☐ geen eerdere keer..... ga verder naar vraag 12f pagina 18

12 e En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

12 f Hoe vaak gebeurde dit in totaal (dus inclusief de laatste keer) in de afgelopen 12 maanden?

keer

De volgende vragen gaan alleen over de laatste keer dat dit gebeurde.

12 g Gebeurde dit de laatste keer in uw eigen buurt, elders in uw woongemeente, elders in Nederland of in het buitenland?

☐ in de eigen buurt	☐ elders in Nederland
☐ elders in de woongemeente	☐ in het buitenland

12 h Waar gebeurde het voorval precies?

☐ bij u thuis	☐ in trein, metro, bus, tram	☐ sportveld, sporthal, kleedruimte
☐ in andere woning	☐ in een auto	☐ park, parkeerterrein, strand
☐ in café, bar, disco, restaurant	☐ op werk	☐ elders
☐ op straat	☐ op school	
☐ op trein-, metrostation, bus-, tramhalte	☐ in winkel, warenhuis, winkelcentrum	

4 | SLACHTOFFERSCHAP

12 i | Kende u de dader of een van de daders?

☐ ja

☐ nee ga verder naar vraag 13a pagina 20

12 j | Waar kende u de dader(s) van? (MEER DAN 1 ANTWOORD MOGELIJK)

☐ partner

☐ ex-partner

☐ familielid

☐ buurtgenoot

☐ iemand van het werk

☐ andere bekende

4 | SLACHTOFFERSCHAP

13 a Heeft iemand u in de afgelopen 5 jaar wel eens aangevallen of mishandeld door u te slaan of te schoppen, of door een pistool, een mes, een stuk hout, een schaar of iets anders tegen u te gebruiken?

- ☐ ja
☐ nee..... ga verder naar vraag 14a pagina 22

13 b Wanneer gebeurde dit de laatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 14a pagina 22

13 c En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

13 d Wanneer gebeurde dit de voorlaatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 13f pagina 20
☐ geen eerdere keer..... ga verder naar vraag 13f pagina 20

13 e En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

13 f Hoe vaak gebeurde dit in totaal (dus inclusief de laatste keer) in de afgelopen 12 maanden?

keer

De volgende vragen gaan alleen over de laatste keer dat dit gebeurde.

13 g Gebeurde dit de laatste keer in uw eigen buurt, elders in uw woongemeente, elders in Nederland of in het buitenland?

☐ in de eigen buurt	☐ elders in Nederland
☐ elders in de woongemeente	☐ in het buitenland

13 h Waar gebeurde het voorval precies?

☐ bij u thuis	☐ in trein, metro, bus, tram	☐ sportveld, sporthal, kleedruimte
☐ in andere woning	☐ in een auto	☐ park, parkeerterrein, strand
☐ in café, bar, disco, restaurant	☐ op werk	☐ elders
☐ op straat	☐ op school	
☐ op trein-, metrostation, bus-, tramhalte	☐ in winkel, warenhuis, winkelcentrum	

4 | SLACHTOFFERSCHAP

13 i | Kende u de dader of een van de daders?

☐ ja

☐ nee ga verder naar vraag 14a pagina 22

13 j | Waar kende u de dader(s) van? (MEER DAN 1 ANTWOORD MOGELIJK)

☐ partner

☐ ex-partner

☐ familielid

☐ buurtgenoot

☐ iemand van het werk

☐ andere bekende

4 | SLACHTOFFERSCHAP

1 4 a Bent u, afgezien van de tot nu toe behandelde voorvallen, in de afgelopen 5 jaar slachtoffer geweest van een ander misdrijf of een poging daartoe?

- ☐ ja
☐ nee..... ga verder naar blok 5 pagina 24

1 4 b Wanneer gebeurde dit de laatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar blok 5 pagina 24

1 4 c En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

1 4 d Wanneer gebeurde dit de voorlaatste keer?

- ☐ nog dit jaar (2011)
☐ vorig jaar (2010)
☐ eerder (2006, 2007, 2008, 2009)..... ga verder naar vraag 14f pagina 22
☐ geen eerdere keer..... ga verder naar vraag 14f pagina 22

1 4 e En in welke maand gebeurde dat?

☐ januari	☐ april	☐ juli	☐ oktober	☐ weet niet
☐ februari	☐ mei	☐ augustus	☐ november	
☐ maart	☐ juni	☐ september	☐ december	

1 4 f Hoe vaak gebeurde dit in totaal (dus inclusief de laatste keer) in de afgelopen 12 maanden?

keer

De volgende vragen gaan alleen over de laatste keer dat dit gebeurde.

1 4 g Gebeurde dit de laatste keer in uw eigen buurt, elders in uw woongemeente, elders in Nederland of in het buitenland?

☐ in de eigen buurt	☐ elders in Nederland
☐ elders in de woongemeente	☐ in het buitenland

1 4 h Waar gebeurde het voorval precies?

☐ bij u thuis	☐ in trein, metro, bus, tram	☐ sportveld, sporthal, kleedruimte
☐ in andere woning	☐ in een auto	☐ park, parkeerterrein, strand
☐ in café, bar, disco, restaurant	☐ op werk	☐ elders
☐ op straat	☐ op school	
☐ op trein-, metrostation, bus-, tramhalte	☐ in winkel, warenhuis, winkelcentrum	

4 | SLACHTOFFERSCHAP

1 4 i | Kende u de dader of een van de daders?

☐ ja

☐ nee..... ga verder naar blok 5 pagina 24

1 4 j | Waar kende u de dader(s) van? (MEER DAN 1 ANTWOORD MOGELIJK)

☐ partner

☐ ex-partner

☐ familielid

☐ buurtgenoot

☐ iemand van het werk

☐ andere bekende

5 AANGIFTEGEDRAG

De volgende vragen hebben betrekking op de afgelopen 12 maanden.

- 1 Er is u zojuist gevraagd of u slachtoffer bent geweest van een aantal misdrijven. Wilt u nu terug denken aan de misdrijven die in de laatste 12 maanden hebben plaatsgevonden. Welke van deze misdrijven vond het meest plaats?

Als u geen slachtoffer bent geweest in de afgelopen 12 maanden kunt u dat ook aangeven.

SLECHTS 1 ANTWOORD MOGELIJK

- ☐ geen enkel van de hier genoemde misdrijven ondervonden in de afgelopen 12 maanden..... ga verder naar blok 6 pagina 26
- ☐ poging tot inbraak in woning
- ☐ daadwerkelijke inbraak in woning
- ☐ diefstal auto
- ☐ iets gestolen uit auto
- ☐ iets gestolen of beschadigd dat aan de buitenkant van de auto zit
- ☐ diefstal fiets
- ☐ diefstal van portemonnee, portefeuille, mobiele telefoon of bijv. sieraden MET geweld
- ☐ diefstal van portemonnee, portefeuille, mobiele telefoon of bijv. sieraden ZONDER geweld
- ☐ diefstal van andere dingen dan hierboven genoemd
- ☐ vernielingen anders dan auto
- ☐ slachtoffer geworden van seksuele intimidatie of een seksueel misdrijf
- ☐ slachtoffer geworden van mishandeling
- ☐ bedreigd met lichamelijk geweld
- ☐ ander misdrijf dan hierboven genoemd

Bij het beantwoorden van de volgende vragen moet u uitgaan van het voorval dat u bij vraag 1 heeft aangegeven.

- 2 Is dit voorval gemeld bij de politie?

- ☐ Ja, gemeld bij politie..... ga verder naar vraag 5 pagina 25
- ☐ Nee, het is door de politie zelf ontdekt..... ga verder naar vraag 6 pagina 25
- ☐ Nee, het is niet bekend bij de politie
- ☐ Weet niet / wil niet zeggen..... ga verder naar blok 6 pagina 26

- 3 Wat was de belangrijkste reden om dit voorval niet te melden bij de politie?

SLECHTS 1 ANTWOORD MOGELIJK

- ☐ Het helpt toch niets
- ☐ Het was niet zo belangrijk
- ☐ Het is opgelost
- ☐ Dit is geen zaak voor de politie
- ☐ Dan volgen er misschien represailles
- ☐ Andere reden
- ☐ Weet niet / wil niet zeggen

5 | AANGIFTEGEDRAG

4 | Zou het voorval wel bij de politie zijn gemeld als dit anoniem had gekund?

- ☐ ja
- ☐ nee
- ☐ weet niet
- ☐ niet van toepassing

NA HET BEANTWOORDEN VAN DEZE VRAAG..... ga verder naar blok 6 pagina 26

5 | Hoe is toen contact opgenomen met de politie?

- ☐ telefonisch via alarmnummer (1-1-2)
- ☐ telefonisch via het algemene nummer van de politie (0900-8644)
- ☐ telefonisch via een ander telefoonnummer van de politie
- ☐ op het politiebureau
- ☐ bij een agent op straat
- ☐ via Internet..... ga verder naar vraag 7 pagina 26
- ☐ anders
- ☐ weet niet / wil niet zeggen

6 | Is toen een proces-verbaal of een ander document ondertekend?

- ☐ ja
- ☐ nee

7 | Wat was de belangrijkste reden om dit voorval te melden bij de politie?

SLECHTS 1 ANTWOORD MOGELIJK

- ☐ De dader moest gepakt worden
- ☐ Om de gestolen goederen terug te krijgen
- ☐ Ik vond het mijn plicht
- ☐ Ik vond dat de politie dit moest weten; het moet ophouden
- ☐ Om verzekeringsredenen
- ☐ Andere reden
- ☐ Weet niet / wil niet zeggen

6 TEVREDENHEID LAATSTE POLITIECONTACT

- 1 Heeft u de afgelopen 12 maanden wel eens contact gehad met de politie in uw GEMEENTE? Dit kan gaan om een voorval waarvan u slachtoffer bent geworden en dat eerder in de vragenlijst al aan bod is gekomen. Dit kan ook gaan om bijvoorbeeld een bekeuring of waarschuwing, een praatje met een agent, een vergunningaanvraag, etc.

- ☐ ja..... ga verder naar vraag 2 pagina 26
☐ nee..... ga verder naar blok 7 pagina 28
☐ weet niet (meer)..... ga verder naar blok 7 pagina 28

- 2 Wat was de reden van het laatste contact met de politie?
 SLECHTS 1 ANTWOORD MOGELIJK.

- ☐ bekeuring
☐ waarschuwing
☐ controle door politie
☐ verloren / gevonden voorwerpen (ook huisdier)
☐ aangifte via Internet
☐ aangifte waarbij een proces-verbaal of ander document is ondertekend
☐ melding gedaan van verdachte situatie / delict
☐ melden ongeval
☐ burgernet
☐ opgeroepen als getuige i.v.m. delict
☐ vragen om hulp, bijv. bij geluidsoverlast of burenruzie
☐ vergunning vragen of andere administratieve handeling
☐ vragen om informatie of advies
☐ sociaal contact / praatje
☐ melding van een feest
☐ voorlichting / open dag
☐ klacht over politieoptreden
☐ Anders, namelijk:

- ☐ weet niet

- 3 Welk oordeel heeft u over het optreden van de politie bij die gelegenheid?
 Bent u daarover dan:

- ☐ zeer tevreden
☐ tevreden
☐ niet tevreden / niet ontevreden
☐ ontevreden
☐ zeer ontevreden
☐ weet niet

- 4 Waren er bepaalde punten waarover u minder tevreden was?

- ☐ ja
☐ nee..... ga verder naar blok 7 pagina 28
☐ weet niet..... ga verder naar blok 7 pagina 28

6 | TEVREDENHEID LAATSTE POLITIECONTACT

5 | Over welke punten was u minder tevreden? MEER DAN 1 ANTWOORD MOGELIJK.

- ☐ Politie liet me te lang wachten of was te laat
- ☐ Politie kwam niet
- ☐ Politie deed niets of te weinig
- ☐ Men had onvoldoende tijd / aandacht
- ☐ Politie trad niet efficiënt op
- ☐ Politie kon niets doen
- ☐ Politie gaf onvoldoende informatie
- ☐ Politie was onverschillig
- ☐ Geen bericht over de afloop
- ☐ Problemen niet opgelost
- ☐ Anders, namelijk:

7 OORDEEL FUNCTIONEREN POLITIE IN DE BUURT

1 Welk oordeel heeft u over het totale functioneren van de politie in uw buurt? Bent u daarover:

☐ zeer tevreden	☐ ontevreden
☐ tevreden	☐ zeer ontevreden
☐ niet tevreden / niet ontevreden	☐ weet niet / wil niet zeggen

In het navolgende wordt u gevraagd om uw indruk te geven over het functioneren van de politie in uw buurt. Ook al heeft u geen directe contacten gehad met de politie, wilt u dan toch uw indruk geven door aan te geven of u het met de volgende uitspraken eens bent of niet.

2 Kunt u voor de volgende uitspraken over het functioneren van de politie in de buurt aangeven in hoeverre u het hiermee eens of oneens bent? Als u het niet weet of er geen mening over heeft kunt u dat natuurlijk ook weer aangeven.

	helemaal mee eens	mee eens	neutraal	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/geen mening
1. De politie biedt de burgers in deze buurt bescherming.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. De politie heeft hier contact met de bewoners uit de buurt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. De politie reageert op de problemen hier in de buurt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. De politie doet in deze buurt haar best.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. De politie pakt de zaken in deze buurt efficiënt aan.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. De politie bekeurt hier te weinig.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. De politie neemt je serieus.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3 Kunt u voor de volgende uitspraken over de beschikbaarheid van de politie in de buurt aangeven in hoeverre u het hiermee eens of oneens bent? Als u het niet weet of er geen mening over heeft kunt u dat natuurlijk ook weer aangeven.

	helemaal mee eens	mee eens	neutraal	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/geen mening
1. Je ziet de politie in de buurt te weinig.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. De politie komt hier te weinig uit de auto.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. De politie is hier te weinig aanspreekbaar.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. De politie heeft hier te weinig tijd voor allerlei zaken.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. De politie komt niet snel als je ze roept.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8 OORDEEL FUNCTIONEREN POLITIE ALGEMEEN

- 1 Kunt u voor de volgende uitspraken over het functioneren van de politie aangeven in hoeverre u het hiermee eens of oneens bent? Als u het niet weet of er geen mening over heeft kunt u dat natuurlijk ook weer aangeven.

	helemaal mee eens	mee eens	neutraal	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/geen mening
1. De politie weet hoe ze boeven moeten vangen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. De politie wil contact hebben met burgers.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. De politie houdt rekening met de wensen van de samenleving.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. De politie werkt goed samen met de bewoners.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Als het er echt om gaat, dan is de politie er voor je.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. De politie is benaderbaar.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. De politie informeert de burgers.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. De politie bestrijdt succesvol de criminaliteit.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. Als het er echt om gaat, zal de politie het uiterste doen om je te helpen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9 OORDEEL FUNCTIONEREN GEMEENTE

- 1 Kunt u voor de volgende uitspraken over het functioneren van uw gemeente waar het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid aangeven in hoeverre u het hiermee eens of oneens bent? Als u het niet weet of geen mening hebt, kunt u dat natuurlijk ook aangeven.

	helemaal mee eens	mee eens	neutraal	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/geen mening
1. De gemeente heeft aandacht voor het verbeteren van leefbaarheid en veiligheid in de buurt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. De gemeente informeert de buurt over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid in de buurt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. De gemeente betreft de buurt bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid in de buurt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. De gemeente is bereikbaar voor meldingen en klachten over de leefbaarheid en de overlast in de buurt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. De gemeente reageert op meldingen en klachten over de leefbaarheid en de overlast in de buurt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. De gemeente doet wat ze zegt bij het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in uw buurt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10 | PREVENTIE I

- 1 Kunt u voor elk van de volgende maatregelen aangeven hoe vaak u deze neemt om uw woning of uw bezittingen te beveiligen?

	(bijna) altijd	soms	(bijna) nooit	weet niet	niet van toepassing
1. Ik laat 's avonds wanneer er niemand thuis is, het licht branden.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ik zet indien mogelijk mijn fiets in een bewaakte fietsenstalling.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik neem waardevolle spullen mee uit de auto.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Ik laat als ik ergens naartoe ga waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving op straat te voorkomen.	☐	☐	☐	☐	☐

- 2 a Heeft uw woning extra veiligheidssloten of grendels op buitendeuren?

☐ ja
☐ nee ga verder naar vraag 3a pagina 31

- 2 b Kunt u aangeven hoe vaak hiervan gebruik wordt gemaakt?

☐ (bijna) altijd ☐ soms ☐ (bijna) nooit ☐ weet niet

- 3 a Heeft uw woning (rol)julken voor ramen en/of deuren?

☐ ja
☐ nee ga verder naar vraag 4a pagina 31

- 3 b Kunt u aangeven hoe vaak hiervan gebruik wordt gemaakt?

☐ (bijna) altijd ☐ soms ☐ (bijna) nooit ☐ weet niet

- 4 a Heeft uw woning buitenverlichting?

☐ ja
☐ nee ga verder naar vraag 5a pagina 31

- 4 b Kunt u aangeven hoe vaak hiervan gebruik wordt gemaakt?

☐ (bijna) altijd ☐ soms ☐ (bijna) nooit ☐ weet niet

- 5 a Heeft uw woning een alarminstallatie?

☐ ja
☐ nee ga verder naar blok 11 pagina 32

- 5 b Kunt u aangeven hoe vaak hiervan gebruik wordt gemaakt?

☐ (bijna) altijd ☐ soms ☐ (bijna) nooit ☐ weet niet

11 Preventie II

1 Komt het wel eens voor dat u:

	vaak	soms	zelden of nooit	weet niet / geen mening	niet van toepassing
1. 's avonds of 's nachts niet open doet, omdat u het niet veilig vindt?	☐	☐	☐	☐	☐
2. In uw eigen buurt omloopt of omrijdt om onveilige plekken te vermijden?	☐	☐	☐	☐	☐
3. uw kind(eren) niet toestaat ergens naartoe te gaan bij u in de buurt omdat u het niet veilig vindt?	☐	☐	☐	☐	☐
4. zich onveilig voelt als u 's avonds bij u in de buurt over straat loopt?	☐	☐	☐	☐	☐
5. zich niet op uw gemak voelt als u 's avonds alleen thuis bent?	☐	☐	☐	☐	☐

12 | ONVEILIGE PLEKKEN

1

Er volgt nu een aantal situaties/plaatsen in uw eigen gemeente. Kunt u van elk van deze situaties/plaatsen aangeven of u zich daar wel eens onveilig voelt?

Als u nooit komt op de genoemde plekken kunt u natuurlijk aangeven dat die vraag niet op u van toepassing is.

	vaak	soms	zelden of nooit	weet niet/geen mening	niet van toepassing
1. rondom uitgaansgelegenheden.	☐	☐	☐	☐	☐
2. plekken waar groepen jongeren rondhangen.	☐	☐	☐	☐	☐
3. In het centrum van mijn gemeente.	☐	☐	☐	☐	☐
4. winkelgebied / winkelcentrum in de eigen buurt.	☐	☐	☐	☐	☐
5. in het openbaar vervoer.	☐	☐	☐	☐	☐
6. bij het treinstation.	☐	☐	☐	☐	☐
7. in het eigen huis.	☐	☐	☐	☐	☐

13 | RESPECTLOOS GEDRAG

- 1 Respectloos gedrag is gedrag waarbij de grenzen van goed fatsoen worden overschreden. Kunt u aangeven of u persoonlijk door de hieronder genoemde personen/instaties wel eens respectloos wordt behandeld?

	komt vaak voor	komt soms voor	komt zelden voor	komt nooit voor	weet niet	niet van toepassing
1. door onbekenden op straat.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. door onbekenden in het openbaar vervoer.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. door personeel van winkels of bedrijven.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. door personeel van overheidsinstanties.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. door bekenden (partner, familie of vrienden).	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14 | ACHTERGRONDKENMERKEN

1 | Wat is uw geslacht?

- ☐ man
☐ vrouw

2 | Wat is uw leeftijd?

 jaar

3 | In welk land bent u geboren?

- ☐ Nederland
☐ Suriname
☐ Nederlandse Antillen of Aruba
☐ Turkije
☐ Marokko
☐ Europa (inclusief de voormalige Sovjet Republiek)
☐ Verenigde Staten, Canada, Australië, Nieuw Zeeland, overig Oceanië, Japan, Indonesië, Nederlands Indië
☐ In een ander land
☐ onbekend/wil niet zeggen

4 | In welk land is uw vader geboren?

- ☐ Nederland
☐ Suriname
☐ Nederlandse Antillen of Aruba
☐ Turkije
☐ Marokko
☐ Europa (inclusief de voormalige Sovjet Republiek)
☐ Verenigde Staten, Canada, Australië, Nieuw Zeeland, overig Oceanië, Japan, Indonesië, Nederlands Indië
☐ In een ander land
☐ onbekend/wil niet zeggen

5 | In welk land is uw moeder geboren?

- ☐ Nederland
☐ Suriname
☐ Nederlandse Antillen of Aruba
☐ Turkije
☐ Marokko
☐ Europa (inclusief de voormalige Sovjet Republiek)
☐ Verenigde Staten, Canada, Australië, Nieuw Zeeland, overig Oceanië, Japan, Indonesië, Nederlands Indië
☐ In een ander land
☐ onbekend/wil niet zeggen

6 | Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden, uzelf meegerekend?

 aantal

14 | ACHTERGRONDKENMERKEN

7 | Hoeveel personen daarvan zijn jonger dan vijftien jaar?

 aantal

8 | Wat is uw hoogst genoten schoolopleiding, die u met een diploma heeft afgerond?

☐ Geen opleiding	☐ HAVO/VWO (HBS, MULO-B, Lyceum)
☐ Basisonderwijs (lagere school)	☐ MBO (bv. MTS, MEAO, UTS)
☐ LBO (bv. LTS, LEAO, huishoudschool)	☐ HBO (bv. HTS, HEAO, Sociale Academie, Kweekschool, PABO, HAS)
☐ VMBO, MAVO (MULO)	☐ Wetenschappelijk onderwijs (universiteit)

9 | Verricht u betaalde werkzaamheden?

- ☐ ja
☐ nee ga verder naar vraag 11 pagina 36
☐ weet niet ga verder naar vraag 11 pagina 36

10 | Is dit voor meer dan 12 uur per week?

- ☐ ja
☐ nee
☐ weet niet

11 | In wat voor soort woning woont u?

☐ vrijstaande woning / bungalow	☐ flat, vijf of meer woonlagen
☐ twee-onder-een-kapwoning	☐ bovenwoning
☐ tussenwoning in een rij	☐ benedenwoning
☐ seniorenwoning / serviceflat / aanleunwoning	☐ op kamers
☐ verzorgingstehuis	☐ woonboot
☐ hoekwoning in een rij	☐ woonwagen
☐ flat, minder dan vijf woonlagen	☐ anders

12 | Woont u in een koopwoning of in een huurwoning?

- ☐ koopwoning ☐ huurwoning

13 | Op welke datum heeft u deze vragenlijst ingevuld (dd-mm-jjjj)?

Bijlage 2:

Oversampling IVM 2011

Overzicht van (politie)regionale/lokale deelnemers

In 2011 zijn in totaal 30 aanvragen gedaan voor een lokale steekproef. Iedere aanvraag heeft betrekking op één of meer gemeenten. In totaal is er van 225 gemeenten een aanvraag voor een lokale steekproef binnengekomen. In onderstaand overzicht zijn alle aanvragen voor 2011 opgenomen:

1. Politieregio Amsterdam-Amstelland (dit betreft Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn)
2. Haarlem en Omstreken (dit betreft Haarlem Heemskerk, Heemstede, Bloemendaal, Uitgeest, Zandvoort)
3. Zwolle
4. Dordrecht
5. Groningen (dit betreft Bedum, Ten Boer, Eemsmond, Haren, Oldambt, Pekela, Stads kanaal, Veendam, Vlagtwedde)
6. Zoetermeer
7. Pijnacker-Nootdorp
8. Brabant (dit betreft Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Etten-Leur, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Rucphen, Waalwijk, Zundert, Uden, Boxmeer, Cranendonck, Heeze-Leende, Boxtel, Schijndel, Vught, Cuijk, Veldhoven, Oirschot, Aalburg, Werkendam, Woudrichem, Loon op Zand, Breda, Gilze Rijen, Landerd, St Anthonis, Grave, Boekel, Mill en St Hubert, Veghel, Bernheze, Maasdonk, Oss, Geldrop-Mierlo, Helmond, Laarbeek, 's-Hertogenbosch, Heusden, Haaren, Sint-Michielsgestel, Sint-Oedenrode, Tilburg, Valkenswaard, Asten, Dongen, Drimmelen, Geertruidenberg, Someren, Deurne, Best, Eindhoven, Waalre)
9. Venlo
10. Twente (dit betreft Haaksbergen, Rijssen-Holten, Enschede, Hengelo, Borne, Wierden, Dinkelland, Tubbergen, Oldenzaal, Losser, Hof van Twente, Hellendoorn, Almelo)
11. Hollands-Midden (dit betreft Alphen aan den Rijn, Bergambacht, Boskoop, Gouda, Hillegom, Kaag en Braassem, Leiderdorp, Lisse, Nederlek, Nieuwkoop, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Ouderkerk, Rijnwoude, Teylingen, Vlist, Voorschoten, Zoeterwoude, Bodegraven-Reeuwijk, Katwijk, Leiden, Schoonhoven, Zuidplas, Waddinxveen)
12. Edam-Volendam
13. Nijmegen
14. Rotterdam
15. Leidschendam-Voorburg
16. Harderwijk
17. Arnhem
18. Friesland (dit betreft Achtkarspelen, Het Bildt, Dongeradeel, Franekeradeel, Ferwerderadiel, Leeuwarderadiel, Menaldumadiel, Tytsjerksteradiel, Weststellingwerf, Leeuwarden)
19. Tiel
20. Kampen
21. Zaanstad
22. Ede

23. Noord-Holland-Noord (dit betreft Alkmaar, Anna Pauwlon, Bergen (NH), Castricum, Drechterland, Enkhuizen, Graft-de Rijk, Harenkarspel, Heerhugowaard, Heiloo, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Niedorp, Opmeer, Schagen, Schermer, Stede Broec, Texel, Wieringen, Wieringermeer, Zijpe, Den Helder)
24. Utrecht en Gooi en Vechtstreken (dit betreft Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, Bussum, Eemnes, Hilversum, Houten, Huizen, IJsselstein, Laren, Leusden, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Weesp, Wijk bij Duurstede, Woudenberg, Vianen, Blaricum, de Bilt, Rhenen, Dronten, Zeist, Lopik, Veenendaal, de Ronde Venen, Woerden)
25. Noordoostpolder
26. Politieregio Haaglanden (dit betreft Den Haag, Delft, Rijswijk, Wassenaar, Zoetermeer, Westland, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg en Pijnacker-Nootdorp)
27. Den Haag
28. Rotterdam-Rijnmond (dit betreft Albrandswaard, Brielle, Capelle aan den IJssel, Dirksland, Goedereede, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Middelharnis, Maassluis, Oostflakkee, Ridderkerk, Vlaardingen, Westvoorne, Schiedam, Bernisse, Barendrecht, Spijkenisse)
29. Almere
30. Goes

Bijlage 3:

Overzicht van outputvariabelen IVM 2011

Integrale veiligheidsmonitor 2011 - outputvariabelen

Standaardafleidingen

De meeste publicatievariabelen in de IVM worden standaard gepresenteerd als een gewogen percentage van het aantal 'ja' – antwoorden of het aantal antwoorden in een bepaalde categorie voor de betreffende doelpopulatie, zoals het aantal personen van 15 jaar of ouder (standaard), het aantal huishoudens, slachtoffers of delicten. Andere aanduidingen dan '%' voor dergelijke percentages spreken voor zichzelf, bijvoorbeeld '% zelf actief geweest', '% genoemd'. Antwoorden als 'weet niet/geen mening' en 'niet van toepassing' worden dus standaard meegeteld in de centeringsbasis, tenzij anders vermeld. Categorieën als 'weet niet' en 'geen mening' worden meestal samengenomen.

Schaalscores en andere samengestelde indicatoren

Een aantal indicatoren is gebaseerd op samenvoegingen van specifieke antwoordcategorieën of is op een andere wijze afgeleid. Dergelijke indicatoren kunnen worden samengevat in samengestelde scores, zoals schaalscores. Sommige van deze scores bestaan uit een eenvoudige somming van antwoorden, bijvoorbeeld het aantal keren dat iets voorkomt. Dit geldt in de IVM onder meer voor preventiemaatregelen. Voor andere indicatoren levert een somming van de waarden van de afzonderlijke antwoorden niet altijd een duidelijke of gemakkelijk interpreteerbare score op. Zo worden bij het meten van meningen de antwoorden op verschillende samenhangende vragen vaak gecombineerd. Daarbij wordt een berekening uitgevoerd waarbij elk van de antwoorden een bepaalde waarde krijgt toegekend.

De vragen waarop dergelijke schaalscores zijn gebaseerd hebben een ordinaal meetniveau; dat wil zeggen dat de ene antwoordcategorie wel 'meer' is dan de andere (vergelijk 'komt vaak voor' met 'komt soms voor'), maar dat niet exact kan worden aangegeven hoeveel meer. Dit betekent dat ook de schaalscores als variabelen met een ordinaal meetniveau beschouwd moeten worden. We kunnen dus niet zeggen dat een twee keer zo hoge schaalscore voor bijvoorbeeld 'fysieke verloedering' twee keer zo erg is.

Het bereik van de schaalscores in de IVM is gestandaardiseerd: de waarde van al deze scores varieert tussen 0 en 10.

Schaalscores worden berekend voor de volgende groepen van samenhangende vragen:

- Sociale cohesie
- Fysieke verloedering
- Sociale overlast
- Dreiging
- Overlast van vermogensdelicten
- Verkeersoverlast
- Overige overlast
- Functioneren van de politie in de buurt
- Beschikbaarheid van de politie in de buurt
- Vertrouwen in de politie
- Politie als crimefighter
- Wederkerigheid politie - burgers
- Communicatie politie - burgers

Hierna wordt voor alle te publiceren IVM-gegevens weergegeven hoe deze worden afgeleid uit de antwoorden op de vragenlijst⁴. Voor schaalscores wordt bovendien aangegeven hoe het resultaat moet worden geïnterpreteerd. Uitgangspunt vormt de indeling in blokken volgens de papieren vragenlijst van de Veiligheidsmonitor 2011 (IVM 2011). De indeling van de publicatievariabelen binnen elk blok is - tenzij anders vermeld - gebaseerd op de volgorde in het tabellenrapport van de IVM-2011 (Integrale Veiligheidsmonitor 2011-Tabellenrapport). Per blok is hieronder aangegeven of het een verplicht dan wel facultatief blok betreft en op welke plek in het tabellenrapport de betreffende gegevens staan vermeld⁵.

⁴ Het gaat hier alleen om de IVM-doelvariabelen. Vragen over achtergrondkenmerken e.d. zijn hier buiten beschouwing gelaten.

⁵ In de landelijk/regionale uitvoering (door het CBS) worden alle vragen uit zowel de verplichte als de facultatieve blokken aan alle respondenten gesteld. In de regionale/lokale uitvoeringen worden ook alle verplichte blokken gesteld, maar de regionale en lokale deelnemers zijn vrij in het al dan niet opnemen van facultatieve blokken. Daarbij

In de reguliere rapportages worden de publicatievariabelen standaard gepresenteerd voor Nederland totaal en voor de afzonderlijke politieregio's.

Blok nr	naam	status	Cijfers in tabellenrapport hoofdstuk
1	Leefbaarheid woonbuurt	verplicht	2
2	Beleving buurtproblemen	verplicht	3
3	Onveiligheidsbeleving	verplicht	4
4	Slachtofferschap	verplicht	5
5	Aangiftegedrag	facultatief	6
6	Tevredenheid laatste politiecontact	facultatief	7
7	Oordeel functioneren politie in de buurt	facultatief	8
8	Oordeel functioneren politie algemeen	facultatief	8
9	Oordeel functioneren gemeente	facultatief	2
10	Preventie I	facultatief	9
11	Preventie II	facultatief	4
12	Onveilige plekken	facultatief	4
13	Respectloos gedrag	facultatief	4

geldt wel dat de volgorde van de gekozen blokken volgens de basisvragenlijst wordt aangehouden en dat alle vragen binnen elk blok worden afgenomen.
Experimentele blokken (zoals het blok 'cybercrime' in de landelijk/regionale uitvoering door het CBS van de IVM-2011) vallen buiten de standaard-vragenblokken en blijven hier buiten beschouwing.

Blok 1 Leefbaarheid woonbuurt

Fysieke leefbaarheid buurt

% (helemaal) eens

In de buurt is/zijn ...

wegen, paden en pleintjes goed onderhouden
perken, plantsoenen en parken goed onderhouden
het buiten goed verlicht
goede speelplekken voor kinderen
goede voorzieningen voor jongeren

Voor '% (helemaal) eens' worden de antwoorden 'helemaal mee eens' en 'mee eens' samengenomen en gepercenteerd op alle respondenten.

Sociale cohesie woonbuurt

% (helemaal) eens

De mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks
De mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om
Ik woon in een gezellige buurt, waar veel saamhorigheid is
Ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen
Ik heb veel contact met andere buurtbewoners
Ik ben tevreden over de bevolkingssamenstelling in deze buurt

Voor '% (helemaal) eens' worden de antwoorden 'helemaal mee eens' en 'mee eens' samengenomen en gepercenteerd op alle respondenten.

Sociale cohesie

schaalscore (0-10)

De schaa score voor sociale cohesie is gebaseerd op de mening van de respondenten over de volgende stellingen:

- de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks
- de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om
- ik woon in een gezellige buurt, waar veel saamhorigheid is
- ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen

Voor de schaa score worden de antwoorden op de eerste (negatief geformuleerde) stelling (de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks) 'omgekeerd' gehercodeerd: (helemaal mee eens = 0; mee eens = 1; neutraal = 2; niet mee eens = 3; helemaal niet eens = 4; weet niet, geen mening = missing).

De antwoorden op de drie andere stellingen worden 'gewoon' gehercodeerd: (helemaal mee eens = 4; mee eens = 3; neutraal = 2; niet mee eens = 1; helemaal niet eens = 0; weet niet, geen mening = missing).

De waarden worden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 10/16.

Hoe hoger de score op deze schaal, hoe meer de inwoners tevreden zijn over deze sociale aspecten van hun woonbuurt.

Eigen inzet voor woonbuurt

%

Actief geweest voor verbeteren buurt

Oordeel ontwikkeling woonbuurt

%

Is van mening dat de buurt in het afgelopen jaar
is vooruitgegaan

gelijk is gebleven
is achteruitgegaan

Geen mening

Verschil in aandeel 'buurt is vooruitgegaan'
en 'buurt is achteruitgegaan'

%

Dit verschil wordt per respondent bepaald.

Beoordeling woonbuurt

rapportcijfer

Woonomgeving
Leefbaarheid
Veiligheid

Beoordelingen worden uitgedrukt in een cijfer tussen 1 (laag) en 10 (hoog). De antwoorden 'weet niet/geen mening' worden hier niet meegerekend.

Blok 2 Beleving buurtproblemen

De antwoorden 'komt vaak voor' worden telkens gepercenteerd op alle respondenten in dit blok.

Verloedering

% 'komt vaak voor'

Bekladding van muren en/of gebouwen
Rommel op straat
Hondenpoep
Vernieling van telefooncellen, bus- of tramhokjes

Fysieke verloedering

schaalscore (0-10)

De schaa score voor 'fysieke verloedering' is gebaseerd op de vier hierboven vermelde vragen over de perceptie van de fysieke woonomgeving.

Afleiding: komt vaak voor = 2, komt soms voor = 1, komt (bijna) nooit voor = 0; weet niet/geen mening = missing. De waarden worden opgeteld en vermenigvuldigd met de factor 10/8.

Hoe hoger de score op deze schaal, hoe ernstiger de respondenten de verloedering ervaren.

Dreiging en sociale overlast

% 'komt vaak voor'

Overlast door groepen jongeren
Mensen die op straat worden lastiggevallen
Drugsoverlast
Dronken mensen op straat
Bedreiging
Gewelddelicten
Straatroof
Vrouwen en meisjes die op straat ongewenst aandacht krijgen
Jeugdcriminaliteit

Sociale overlast

schaalscore (0-10)

Deze schaa score is gebaseerd op vier vragen naar buurtproblemen die te maken hebben met vormen van gedrag die als 'ernstig overlast gevend' kunnen worden aangemerkt. Het gaat om de vragen over de volgende items:

- dronken mensen op straat
- mensen die op straat worden lastiggevallen
- drugsoverlast
- overlast van groepen jongeren

(komt vaak voor = 2, komt soms voor = 1, komt (bijna) nooit voor = 0; weet niet/geen mening = missing). Ook hier worden de waarden opgeteld en vermenigvuldigd met de factor 10/8.

Hoe hoger de score op deze schaal, hoe meer dergelijke overlast men ervaart van deze vormen van gedrag.

Dreiging

schaalscore (0-10)

De schaa score 'dreiging' is gebaseerd op acht vragen naar vormen van gedrag die als 'dreigend' kunnen worden ervaren. Drie van deze vragen zijn ook opgenomen in de schaa score voor sociale overlast. Het gaat om de antwoorden op de vragen over de volgende items:

- overlast van groepen jongeren
- mensen die op straat worden lastig gevallen
- drugsoverlast
- bedreiging
- gewelddelicten
- straatroof
- vrouwen en meisjes die op straat ongewenst aandacht krijgen

- jeugdcriminaliteit
(komt vaak voor = 2, komt soms voor = 1, komt (bijna) nooit voor = 0; weet niet/geen mening = missing). De waarden worden opgeteld en vermenigvuldigd met de factor 10/16.
Hoe hoger de score op deze schaal, hoe ernstiger men dergelijke overlast ervaart

Overlast van vermogensdelicten

% 'komt vaak voor'

Fietsendiefstal
Diefstal uit auto's
Beschadiging of vernieling aan auto's en diefstal vanaf auto's
Inbraak in woningen

Overlast van vermogensdelicten

schaalscore (0-10)

Deze schaalscore is gebaseerd op de antwoorden op de vier hiervoor genoemde vragen over het vóórkomen van vermogensdelicten in de woonbuurt.
(komt vaak voor = 2, komt soms voor = 1, komt (bijna) nooit voor = 0; weet niet/geen mening = missing). De waarden worden opgeteld en vermenigvuldigd met de factor 10/8.
Hoe hoger de score op deze schaal, hoe meer overlast men ervaart van vermogensdelicten in de buurt.

Verkeersoverlast

% 'komt vaak voor'

Agressief verkeersgedrag
Geluidsoverlast door verkeer
Te hard rijden
Parkeeroverlast

Verkeersoverlast

schaalscore (0-10)

De schaalscore voor 'verkeersoverlast' is een samengestelde score van de antwoorden op bovenstaande vragen over in welke mate mensen vinden dat ze in hun woonbuurt last hebben van het verkeer. (komt vaak voor = 2, komt soms voor = 1, komt (bijna) nooit voor = 0; weet niet/geen mening = missing). De waarden worden opgeteld en vervolgens vermenigvuldigd met de factor 10/8.
Hoe hoger de score op deze schaal, hoe meer overlast men ervaart

Overige overlast

% 'komt vaak voor'

Overlast door omwonenden
Andere vormen van geluidsoverlast
Overlast van zwervers/daklozen
Overlast door horecagelegenheden

Overige overlast

schaalscore (0-10)

De schaalscore 'overige overlast' is gebaseerd op vijf vragen over overige overlast in de woonbuurt. De indicator bestaat uit de vragen naar:

- overlast door omwonenden
- andere vormen van geluidsoverlast
- dronken mensen op straat
- overlast van zwervers/daklozen
- overlast door horecagelegenheden

(komt vaak voor = 2, komt soms voor = 1, komt (bijna) nooit voor = 0; weet niet/geen mening = missing). De waarden worden opgeteld en vervolgens vermenigvuldigd met de factor 10/10.

Hoe hoger de score op deze schaal, hoe meer overlast men ervaart

Belangrijkste problemen in de buurt**% genoemd**

Fietsendiefstal
Diefstal uit auto's
Beschadiging of vernieling aan auto's en diefstal vanaf auto's
Bedreiging
Bekladding van muren en/of gebouwen
Overlast van groepen jongeren
Dronken mensen op straat
Mensen die op straat worden lastig gevallen
Rommel op straat
Hondenpoep
Vernieling van telefooncellen, bus- of tramhokjes
Inbraak in woningen
Gewelddelicten
Drugsoverlast
Overlast door omwonenden
Straatroof
Agressief verkeersgedrag
Geluidsoverlast door verkeer
Andere vormen van geluidsoverlast
Te hard rijden
Parkeeroverlast
Overlast van zwervers/daklozen
Overlast door horecagelegenheden
Vrouwen en meisjes die op straat ongewenst aandacht krijgen
Jeugdcriminaliteit
Geen probleem genoemd

Het aantal respondenten dat het betreffende voorval bij 'probleem 1' of bij 'probleem 2' heeft vermeld wordt gepercenteerd op het totale aantal respondenten (dus inclusief antwoorden 'weet niet/geen mening'). 'Geen probleem genoemd' wordt als zodanig geteld als dit antwoord bij 'probleem 1' wordt gegeven en geen van de 25 problemen bij 'probleem 2' zijn genoemd, of als dit antwoord bij 'probleem 2' wordt gegeven en geen van de 25 problemen bij 'probleem 1' zijn genoemd.

Blok 3 Onveiligheidsbeleving

Onveiligheidsgevoelens

%

Voelt zich wel eens onveilig
Voelt zich vaak onveilig
Voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt
Voelt zich vaak onveilig in eigen buurt

Bij 'Voelt zich vaak onveilig' en 'Voelt zich vaak onveilig in eigen buurt' wordt het antwoord 'vaak' gepercenteerd op alle respondenten.

Gepercipieerde slachtofferkans

% '(heel) groot'

Kans op slachtofferschap van...
 woninginbraak
 mishandeling
 temonneediefstal

por-

Voor % '(heel) groot' worden de antwoorden 'heel grote kans' en 'grote kans' samengenomen en gepercenteerd op alle respondenten.

Blok 4 Slachtofferschap

Slachtofferschap

Het gaat hierbij om slachtofferschap van één of meer delicten of groepen van delicten binnen een periode van 12 maanden.

De afleiding hiervan is per soort delict gebaseerd op de datum (jaar en maand) waarop dat de laatste keer en eventueel de voorlaatste keer volgens de respondent gebeurde. In combinatie met de interviewdatum wordt vastgesteld of deze voorvallen in de afgelopen 12 maanden hebben plaatsgevonden. Dit is het geval voor alle voorvallen die 'nog dit jaar' plaatsvonden. Als het voorval 'vorig jaar' gebeurde maar de maand is onbekend, wordt een willekeurige maand toegewezen, waarbij iedere maand een gelijke kans heeft. Omdat niet gevraagd wordt naar de exacte datum van het voorval wordt daarbij ook de dag waarop dit plaatsvond willekeurig bepaald. Voorvallen in 'vorig jaar' waarbij de (al dan niet willekeurig bepaalde) maand en/of de dag van het voorval recenter is dan de interviewdatum (in dit jaar) tellen mee. Als het jaar niet bekend is, wordt het betreffende voorval niet gerekend als gebeurd in de afgelopen 12 maanden. Bij autodelicten (autodiefstal, diefstal uit auto en beschadiging/diefstal vanaf auto) wordt iemand alleen als slachtoffer geteld als het bij het laatste voorval gaat om diens eigen auto (zie vraag g per autodelict) en als hij/zij 18 jaar of ouder is.

Per soort delict wordt iemand als slachtoffer geteld als ten minste één van deze beide voorvallen volgens deze afleiding binnen de afgelopen 12 maanden plaatsvond. Voor delictsgroepen wordt iemand als slachtoffer geteld wanneer hij/zij als slachtoffer is geteld voor één of meer afzonderlijke delictsoorten binnen die delictsgroep.

Voor alle soorten en groepen van delicten wordt gepercentageerd op het totale aantal respondenten van 15 jaar en ouder.

delictsomschrijving volgens vragenlijst	
<i>Persoonlijk slachtofferschap</i> ⁶	%
Slachtofferschap totaal	(alle delictsoorten behalve overige delicten)
gewelddelicten	(seksuele delicten, mishandeling, bedreiging)
seksuele delicten	op een kwetsende manier aanraken of vastpakken met seksuele bedoelingen
mishandeling	aanvallen of mishandelen door te slaan of te schoppen, of door een pistool, een mes, een stuk hout, een schaar of iets anders tegen iemand te gebruiken
bedreiging	bedreigen met slaan, schoppen, een pistool, mes of iets anders, zonder te zijn aangevallen of mishandeld
vermogensdelicten	(poging tot inbraak, inbraak, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit auto, zakkenrollerij zonder geweld, zakkenrollerij met geweld, overige diefstal)
(poging tot) inbraak	(poging tot inbraak, inbraak)
poging tot inbraak	poging tot inbraak in iemands woning zonder
poging tot inbraak	poging tot inbraak in iemands woning zonder dat iets gestolen is
inbraak	diefstal uit woning
fietsdiefstal	diefstal van fiets (zelf hoofdgebruiker)
diefstal van en uit de auto (18+) ⁷	diefstal van auto (eigen auto; 18+); diefstal uit auto (bijv. autoradio, laptop, jas, tas of andere waardevolle spullen)(eigen auto; 18+)

⁶ Gegevens over slachtofferschap hebben vanaf augustus 2011 de status 'voorlopig' (zie hoofdstuk 1).

⁷ 'Autodiefstal' en 'diefstal vanaf auto' zijn vanaf augustus 2011 gecombineerd tot 'diefstal van en uit de auto' (zie hoofdstuk 1).

zakkenrollerij	<i>(zakkenrollerij zonder geweld, zakkenrollerij met geweld)</i>
zonder geweld	diefstal van portemonnee, portefeuille, mobiele telefoon of sieraden uit tas, kleding of van het lichaam zonder dat geweld werd gebruikt of met geweld werd bedreigd
met geweld	diefstal van portemonnee, portefeuille, mobiele telefoon of sieraden uit tas, kleding of van het lichaam waarbij overvaller geweld gebruikte of dreigde met geweld
overige diefstal	diefstal van andere, nog niet genoemde, dingen, zoals planten uit de tuin, gereedschap uit een boot, kleding uit kleedruimte of tent, enz.)
vandalismedelicten ⁸	diefstal of beschadiging van buitenkant van auto, bijv. spiegels, antennes, wielen, wieldoppen, ruitenwissers, bagage op imperiaal e.d. (<i>eigen auto; 18+</i>); moedwillige vernieling of beschadiging, zonder dat daarbij iets is gestolen, bijv. vernielingen aan tuin, fiets, buitenkant huis (niet: vernielingen aan auto) (<i>eigen auto; 18+</i>)
overige delicten	ander misdrijf of poging daartoe, afgezien van reeds behandelde voorvallen

Objectgebonden slachtofferschap⁹

in % van betreffende groep

Huishoudens
(poging tot) inbraak
poging tot inbraak
inbraak

Voertuigbezitters
Fietsdiefstal (fietsbezitters)

Bij (poging tot) inbraak, poging tot inbraak en inbraak wordt gewogen naar het aantal huishoudens waartoe de respondenten behoren. Bij fietsdiefstal wordt het aantal personen dat zegt geen fiets te hebben (gehad) niet meegeteld (zie vraag 4.3.a).

Ondervonden delicten¹⁰

Hierbij gaat het om het geschatte aantal in Nederland ondervonden delictsvoorvallen binnen een periode van 12 maanden.

Daarbij wordt op dezelfde manier als voor slachtofferschap per soort delict eerst vastgesteld of het laatste en eventueel het voorlaatste voorval in de afgelopen 12 maanden plaatsvond. Als één van beide voorvallen daaraan voldoet, dan is het aantal ondervonden voorvallen 1 (standaard bedraagt dit aantal 0). Vallen beide voorvallen binnen die periode, dan wordt dit aantal 2. Alleen dan wordt ook gekeken naar het antwoord op de vraag 'hoe vaak'. Als dit gelijk is aan 1 en de datums van beide voorvallen zijn gelijk, dan wordt het aantal weer op 1 teruggezet. Als het antwoord op 'hoe vaak' méér dan 2 is en het afgeleide aantal voorvallen binnen 12 maanden bedraagt 2, dan wordt het aantal ondervonden voorvallen voor deze delictsoort op 3 gezet.

⁸ Diefstal vanaf/beschadiging auto' en 'overige vernielingen' zijn vanaf augustus 2011 als afzonderlijke vandalismedelicten vervallen (zie hoofdstuk 1).

⁹ Zie voetnoot 3.

¹⁰ Gegevens over ondervonden delicten hebben vanaf augustus 2011 de status 'voorlopig' (zie hoofdstuk 1).

Vond het meest recente voorval in het buitenland plaats (dit is van eerdere voorvallen niet bekend), dan wordt het aantal, ongeacht de eerdere waarde, op 0 gezet. Bij meer voorvallen binnen de referentieperiode wordt verondersteld dat ook de voorgaande voorvallen op dezelfde plaats (al dan niet in het buitenland) plaatsvonden. Bij poging tot inbraak en inbraak wordt aangenomen dat dit in Nederland plaatsvond.

Autodelicten (autodiefstal, diefstal uit auto en beschadiging/diefstal vanaf auto) worden alleen meegeteld als het bij het laatste voorval gaat om de eigen auto van de respondent (zie vraag g per autodelict) en als hij/zij 18 jaar of ouder is.

Per soort delict kan het aantal in Nederland ondervonden voorvallen in de afgelopen 12 maanden per persoon dus variëren van 0 tot maximaal 3. Omdat inbraken (of pogingen daartoe) betrekking hebben op het huishouden wordt het aantal delicten per persoon hiervoor gecorrigeerd door dit te delen door het aantal personen van 15 jaar en ouder in het huishouden. Voor groepen van delicten wordt het aantal voorvallen van alle afzonderlijke delictsoorten binnen die delictsgroep bij elkaar opgeteld.

Het aantal in Nederland ondervonden delicten kan worden uitgedrukt in relatieve cijfers (delicten per 100 inwoners)¹¹. Hiervoor wordt telkens het gewogen gemiddelde per persoon genomen, vermenigvuldigd met 100.

Voor deze schattingen wordt het persoonsgewicht gebruikt.

Door bevolking in Nederland ondervonden delicten

per 100 inwoners

Voor de standaardindeling in delicten en delictsgroepen zie onder 'slachtofferschap'.

Bekendheid met daders

Vragen over de bekendheid met daders zijn alleen gesteld bij seksuele delicten, mishandeling, bedreiging, zakkenrollerij met geweld, overige vernielingen¹², overige delicten.

De antwoorden zijn per delictsoort telkens gebaseerd op het meest recente ondervonden voorval binnen 12 maanden. Voor groepen van delicten is dit gebaseerd op alle meest recente voorvallen voor elk van de betreffende delictsoorten samen.

(in % van ondervonden delicten)

Dader bekend
(kende u de dader of een van de daders = ja)
(ex-)partner, familielid
(= partner of ex-partner of familielid)
partner
ex-partner
familielid
buurtgenoot
iemand van het werk
anders (incl. onbekend)
(= andere bekende, weet niet, weigert)

Plaats voorval

Vragen over de geografische locatie zijn niet gesteld bij poging tot inbraak en inbraak; vragen over de pleegplek zijn alleen gesteld bij seksuele delicten, mishandeling, bedreiging, zakkenrollerij met geweld, zakkenrollerij zonder geweld, overige diefstal, overige delicten.

De antwoorden zijn per delictsoort telkens gebaseerd op het meest recente ondervonden voorval binnen 12 maanden. Voor groepen van delicten is dit gebaseerd op alle meest recente voorvallen voor elk van de betreffende delictsoorten samen.

¹¹ Gegevens over absolute aantallen ondervonden delicten zijn vanaf maart 2012 vervallen (zie hoofdstuk 1).

¹² 'Overige vernielingen' is vanaf augustus 2011 als afzonderlijk vandalismedelict vervallen (zie hoofdstuk 1).

(in % van ondervonden delicten)

Geografische locatie

- eigen buurt
- elders in woongemeente
- elders in Nederland
- in buitenland
- onbekend

Pleegplek

- thuis
- andere woning
- café/bar/disco/restaurant
- op straat
- in tram/bus/trein
- op station/bij bushalte
- in een auto
- op werk/school
- (= op werk en/of school)
 - op werk
 - op school
- in winkel/warenhuis
- sportveld/sporthal/kleedruimte
- park/parkeerterrein/strand
- elders
- (= elders, weet niet, weigert)

Blok 5 Aangiftegedrag

De afleiding van het soort delict voor dit onderwerp is per slachtoffer gebaseerd op het meest recente voorval binnen de afgelopen 12 maanden van alle ondervonden delicten samen¹³. Bij meer soorten delicten moet het slachtoffer zelf aangeven op welk soort delict het meest recente voorval betrekking heeft. Deze informatie wordt vergeleken met de afgeleide gegevens over slachtofferschap in 12 maanden (zie blok 4). Als het soort delict volgens het blok 'aangiftegedrag' niet voorkomt in de afgeleide soorten slachtofferschap binnen de voorgaande 12 maanden, wordt de overige informatie binnen dit blok buiten beschouwing gelaten. Bij papieren vragenlijsten is het in incidentele gevallen mogelijk dat in dit blok twee of meer soorten delicten zijn aangekruist. In dat geval wordt de informatie over melding en aangifte in principe toegerekend aan het soort delict dat als laatste is aangekruist (en waarvan de respondent slachtoffer is geweest).

De gegevens worden gepercenteerd op de delictsoorten of -groepen die hieraan voldoen. Voor de indeling van delictsoorten en delictsgroepen zie onder 'slachtofferschap'. Voor 'delicten totaal' worden 'overige delicten' niet meegenomen.

Bij politie bekende en gemelde delicten

	% van ondervonden delicten
Bij politie bekende delicten	
(= 'ja, gemeld bij politie'	
of 'nee, het is door de politie zelf ontdekt')	
bij de politie gemeld	
door politie ontdekt	

Gemelde delicten naar wijze van melden

	% van gemelde delicten
Op een politiebureau	
Telefonisch	
(= via alarmnummer (112),	
via algemene nummer (0900-8844)	
of via ander nummer van de politie)	
via alarmnummer (112)	
via algemene nummer politie (0900-8844)	
via ander telefoonnummer politie	
Via internet	
Bij agent op straat	
Anders	
(incl. weet niet/wil niet zeggen)	

De gegevens worden gepercenteerd op voorvallen die bij de politie zijn gemeld.

Niet gemelde delicten naar reden van niet melden

	% van niet gemelde delicten
Helpt toch niet	
Het was niet belangrijk	
Het is opgelost	
Dit is geen zaak voor de politie	
Dan volgen represailles	
Anders (incl. onbekend)	
(= andere reden; weet niet/wil niet zeggen)	

¹³ Voor iemand die in deze periode bijvoorbeeld (volgens blok 4) een inbraak, twee fietsdiefstallen en drie bedreigingen heeft meegemaakt (dus zes voorvallen in totaal), en de tweede fietsdiefstal is hiervan het meest recente voorval, hebben de vragen over aangiftegedrag betrekking op deze laatste fietsdiefstal.

De gegevens worden gepercenteerd op voorvallen die niet bij de politie bekend zijn.

Mogelijk anoniem melden van niet gemelde delicten

Zou wel anoniem gemeld zijn

% van niet gemelde delicten

De gegevens worden gepercenteerd op voorvallen die niet bij de politie bekend zijn.

Bij de politie aangegeven delicten

Aangegeven delicten

% van ondervonden delicten

(= 'via internet' (vraag 5)
of 'heeft document of proces-verbaal ondertekend' (vraag 6))

Aangegeven delicten naar wijze van aangifte

via internet

% van ondervonden delicten

(= 'via internet' (vraag 5))
delicten waarbij document is ondertekend

Aangegeven delicten naar reden van melden

De dader moet gepakt worden

% van aangegeven delicten

Om gestolene terug te krijgen
Ik vond het mijn plicht
Ik vond dat politie dit moest weten
Vanwege verzekering
Anders
(= andere reden; weet niet/wil niet zeggen)

De gegevens worden gepercenteerd op voorvallen die via internet bij de politie zijn gemeld of waarbij een document is ondertekend.

Blok 6 Tevredenheid laatste politiecontact

Contact tussen burgers en politie

% contact gehad

Contact gehad met politie in eigen gemeente

Contact gehad vanwege

in % van laatste contact

Handhaving

(= bekeuring, waarschuwing, controle)

bekeuring

waarschuwing

controle

(=controle door politie)

Aangifte/melding

*(= aangifte via internet, aangifte met ondertekend
pv/document; melding verdachte situatie/delict;
melding ongeval; opgeroepen als getuige ivm delict)*

aangifte via internet

aangifte met ondertekend pv/document

melding verdachte situatie/delict

melding ongeval

opgeroepen als getuige ivm delict

Andere contacten

*(= verloren/gevonden voorwerpen (incl. huisdieren);
burgernet; hulpvraag; vergunningaanvraag of andere
administratieve handeling; informatie en advies;
sociaal contact/praatje; melding feest;
voorlichting/open dag; klacht over politietoedredn;
anders)*

hulpvraag

(= vragen om hulp, bijv. bij

geluidsoverlast of burenrudie)··

vergunningaanvraag of andere

administratieve handeling

informatie en advies

(= vragen om informatie of advies)

voorlichting/open dag

overige contacten

*(=melding feest; verloren/gevonden voorwerpen (incl. huisdieren);
burgernet; sociaal contact/praatje; klacht over politietoedredn; anders)*

melding feest

verloren/gevonden voorwerpen

(incl. huisdieren)

burgernet

sociaal contact/praatje

klacht over politietoedredn

anders

(= incl. weet niet)

De percentering geeft de verdeling weer van de antwoorden op vraag 6.2 volgens bovenstaande indeling.

Tevredenheid over optreden politie bij laatste contact

% (zeer) tevreden
% (zeer) ontevreden

De antwoorden 'zeer tevreden' en 'tevreden', resp. 'zeer ontevreden' en 'ontevreden' (vraag 6.3) worden samengenomen.

De percentering van deze indicatoren is in 2011 en met terugwerkende kracht voor de eerdere IVM-jaren in overeenstemming gebracht met de standaardafleiding, waarbij de categorieën 'weet niet' en 'weigert/geen antwoord' worden meegenomen in de percenteringsbasis. In eerdere publicaties werden deze categorieën daarbij buiten beschouwing gelaten.

Voor de indeling van de aard van de contacten zie hierboven.

Redenen voor ontevredenheid over politieoptreden bij laatste contact

% genoemd

Politie liet mij te lang wachten of was te laat
Politie kwam niet
Politie deed niets of te weinig

Men had onvoldoende tijd/aandacht
Politie trad niet efficiënt op
Politie kon niets doen
Politie gaf onvoldoende informatie
Politie was onverschillig

Geen bericht over de afloop
Problemen niet opgelost
Anders (inclusief onbekend)

Vraag 6.5 ('Over welke punten was u minder tevreden?') is alleen gesteld aan respondenten die 'ja' antwoordden op vraag 6.4 ('Waren er bepaalde punten waarover u minder tevreden was?'). De antwoorden op vraag 6.5 (meer antwoorden mogelijk) worden gepercenteerd op het aantal personen dat vraag 6.4 bevestigend heeft beantwoord.

Blok 7 Oordeel functioneren politie in de buurt

Functioneren politie in de buurt

% (zeer) tevreden

Oordeel over totale functioneren van de politie in de buurt

De antwoorden 'zeer tevreden' en 'tevreden' (vraag 7a.1) worden samengenomen.

% '(helemaal) eens'

'De politie biedt de burgers in deze buurt bescherming'
'De politie heeft hier contact met de bewoners in de buurt'
'De politie reageert op de problemen hier in de buurt'
'De politie doet in deze buurt haar best'
'De politie pakt de zaken in deze buurt efficiënt aan'
'Ze bekeuren hier te weinig'
'De politie neemt je serieus'

De antwoorden 'helemaal mee eens' en 'mee eens' worden samengenomen.

Functioneren van de politie in de buurt

schaalscore (0-10)

De schaalscore is gebaseerd op de mening van de respondenten over de eerste vijf stellingen:

- de politie biedt de burgers in deze buurt bescherming
 - de politie heeft hier contact met de bewoners uit de buurt
 - de politie reageert op de problemen hier in de buurt
 - de politie doet in deze buurt haar best
 - de politie pakt de zaken in deze buurt efficiënt aan
- (helemaal eens = 4; eens = 3; niet mee eens, niet mee oneens = 2; niet eens = 1; helemaal niet mee eens = 0; weet niet/geen mening = missing). De waarden worden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 10/20.
Hoe hoger de score, hoe positiever het (totale) oordeel over het functioneren van de politie.

% '(helemaal) eens'

'Je ziet de politie in de buurt te weinig'
'De politie komt hier te weinig uit de auto'
'De politie is hier te weinig aanspreekbaar'
'De politie heeft hier te weinig tijd voor allerlei zaken'
'De politie komt niet snel als je ze roept'

De antwoorden 'helemaal mee eens' en 'mee eens' worden samengenomen.

Beschikbaarheid van de politie

schaalscore (0-10)

De schaalscore is gebaseerd op de mening van de respondenten over de bovenstaande vijf stellingen.

(helemaal eens = 0; eens = 1; niet mee eens, niet mee oneens = 2; niet eens = 3; helemaal niet mee eens = 4; weet niet/geen mening = missing). De waarden worden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 10/20.

De antwoorden op deze 'negatieve' stellingen worden omgerekend, zodat ook hier geldt: hoe hoger de waarde van de schaalscore, hoe positiever de respondenten oordelen over de beschikbaarheid van de politie.

Blok 8 Oordeel functioneren politie algemeen

Functioneren politie in het algemeen

% '(helemaal) eens'

- 'De politie weet hoe ze boeven moetvangen'
- 'De politie wil contact hebben met burgers'
- 'De politie houdt rekening met de wensen van de samenleving'
- 'De politie werkt goed samen met de bewoners'
- 'Als het er echt om gaat dan is de politie er voor je'
- 'De politie is benaderbaar'
- 'De politie informeert de burgers'
- 'De politie bestrijdt succesvol de criminaliteit'
- 'Als het er echt om gaat zal de politie het uiterste doen om je te helpen'

De antwoorden 'helemaal mee eens' en 'mee eens' worden samengenomen.

Vertrouwen in de politie

schaalscore (0-10)

Het vertrouwen in de politie wordt gemeten via de volgende stellingen:

- als het er echt om gaat zal de politie het uiterste doen om je te helpen
 - als het er echt om gaat dan is de politie er voor je
- (helemaal eens = 4; eens = 3; niet mee eens, niet mee oneens = 2; niet eens = 1; helemaal niet mee eens = 0; weet niet/geen mening = missing).

De waarden worden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 10/8.

Hoe hoger de score, hoe groter het vertrouwen.

Politie als crimefighter

schaalscore (0-10)

De mening over de politie als crimefighter wordt gepeild via de volgende stellingen:

- de politie weet hoe ze boeven moeten vangen
 - de politie bestrijdt succesvol de criminaliteit
- (helemaal eens = 4; eens = 3; niet mee eens, niet mee oneens = 2; niet eens = 1; helemaal niet mee eens = 0; weet niet/geen mening = missing).

De waarden worden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 10/8.

Hoe hoger de score, hoe meer men de politie als crimefighter beschouwt.

Wederkerigheid politie – burgers

schaalscore (0-10)

De wederkerige relatie tussen politie en burgers wordt in kaart gebracht met de volgende vier stellingen (waarvan twee stellingen uit blok 7:

- de politie houdt rekening met de wensen van de samenleving
- de politie werkt goed samen met de bewoners
- de politie heeft hier contact met de bewoners uit de buurt
- de politie neemt je serieus

(helemaal eens = 4; eens = 3; niet mee eens, niet mee oneens = 2; niet eens = 1; helemaal niet mee eens = 0; weet niet/geen mening = missing).

De waarden worden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 10/16.

Hoe hoger de score, hoe meer men de relatie tussen burger en politie als wederkerig beschouwt.

Communicatie politie – burgers

schaalscore (0-10)

Het communicatieve aspect van de politie wordt gemeten met de drie volgende stellingen:

- de politie wil contact hebben met burgers
- de politie is benaderbaar
- de politie informeert de burgers

(helemaal eens = 4; eens = 3; niet mee eens, niet mee oneens = 2; niet eens = 1; helemaal niet mee eens = 0; weet niet/geen mening = missing).

De waarden worden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 10/12.

Hoe hoger de score, hoe meer communicatief men de politie beschouwt.

Blok 9 Oordeel functioneren gemeente

Oordeel over inzet gemeente voor leefbaarheid en veiligheid woonbuurt

% '(helemaal) eens'

De gemeente...
heeft aandacht voor verbeteren leefbaarheid
en veiligheid in de buurt
informeert buurt over aanpak van
leefbaarheid en veiligheid in de buurt
betrekt de buurt bij de aanpak van
leefbaarheid en veiligheid in de buurt
is bereikbaar voor meldingen en klachten
over leefbaarheid en overlast in de buurt
reageert op meldingen en klachten over
leefbaarheid en overlast in de buurt
doet wat ze zegt bij het verbeteren van
leefbaarheid en veiligheid in de buurt

De antwoorden 'helemaal mee eens' en 'mee eens' worden samengenomen.

Blok 10 Preventie I

Aanwezigheid van technopreventieve voorzieningen

% aanwezig

Extra veiligheidssloten/grendels op buitendeuren
(Rol)luiken voor ramen/deuren
Buitenverlichting
Alarminstallatie

De 'ja'-antwoorden op de betreffende vragen 'Heeft uw woning....?' (2a, 3a, 4a, 5a) worden gepercenteerd op alle respondenten voor dit blok. Daarbij wordt gewogen met de huishoudensweging.

Gebruik van technopreventieve voorzieningen

% bijna altijd gebruikt

Extra veiligheidssloten/grendels op buitendeuren
(Rol)luiken voor ramen/deuren
Buitenverlichting
Alarminstallatie

De '(bijna) altijd'-antwoorden op de betreffende vervolgvragen 'Kunt u aangeven hoe vaak hiervan gebruik wordt gemaakt?' (2b, 3b, 4b, 5b) worden gepercenteerd op alle respondenten voor dit blok. Omdat deze maatregelen betrekking hebben op de woning en niet op de persoon, wordt hierbij gewogen met de huishoudensweging.

Sociopreventieve maatregelen

% '(bijna) altijd toegepast'

's Avonds licht laten branden bij afwezigheid
Fiets in bewaakte fietsenstalling
Waardevolle spullen meenemen uit auto
Waardevolle spullen thuis laten
om diefstal/beroving op straat te voorkomen

De '(bijna) altijd' - antwoorden op de betreffende items (1.1 t/m 1.4) van de vraag 'Kunt u voor elk van de volgende maatregelen aangeven hoe vaak u deze neemt om uw woning of uw bezittingen te beveiligen?' (10.1) worden gepercenteerd op alle respondenten voor dit blok.

Preventie totaal

somscore

De totaalscore voor preventie bestaat uit de som van het aantal genoemde aanwezige technische en (bijna) altijd toegepaste sociopreventieve maatregelen. Deze score wordt individueel bepaald en loopt van 0 tot 8.

Technopreventie

somscore

De score voor technopreventie is de som van het aantal genoemde aanwezige technopreventieve maatregelen (extra veiligheidssloten of grendels op buitendeuren, rol)luiken voor ramen en deuren, buitenverlichting, alarminstallatie) dat in huis aanwezig is. Deze score loopt van 0 tot 4. Ook hierbij wordt gewogen met de huishoudensweging

Sociopreventie

somscore

Bij sociopreventie gaat het om maatregelen die men zelf kan treffen tegen criminaliteit. Ook hier bestaat de score uit het aantal (bijna) altijd toegepaste sociopreventieve maatregelen ('s avonds licht laten branden, fiets in bewaakte fietsenstalling, waardevolle spullen meenemen uit de auto, waardevolle spullen thuis laten) dat wordt getroffen. Deze score loopt eveneens van 0 tot 4.

Blok 11 Preventie II

Onveiligheidsgevoelens 's avonds

% 'komt vaak voor'

Voelt zich 's avonds op straat in de buurt onveilig
Voelt zich 's avonds alleen thuis niet op zijn gemak

Het antwoord 'vaak' wordt gepercenteerd op alle respondenten voor dit blok.

Vermijdingsgedrag

% 'komt vaak voor'

's Avonds of 's nachts niet opendoen
vanwege onveiligheid
Omrijden of omlopen om onveilige plekken te mijden

Kinderen niet toestaan ergens naar toe te gaan
vanwege onveiligheid

Het antwoord 'vaak' wordt gepercenteerd op alle respondenten voor dit blok.

Blok 12 Onveilige plekken

Onveiligheidsgevoelens op specifieke plekken in eigen gemeente

% wel eens ('vaak'/'soms')

Voelt zich wel eens ('vaak'/'soms') onveilig...

- rondom uitgaansgelegenheden
- op plekken waar jongeren rondhangen
- in het centrum van woongemeente
- in winkelgebied/winkelcentrum in de eigen buurt
- in het openbaar vervoer
- bij het treinstation
- in eigen huis

De antwoorden 'vaak' en 'soms' worden samengenomen en gepercenteerd op alle respondenten voor dit blok.

Blok 13 Respectloos gedrag

Respectloos gedrag

% wel eens ('vaak'/'soms')

Door onbekenden op straat
Door onbekenden in openbaar vervoer
Door personeel van winkels of bedrijven
Door personeel van overheidsinstanties
Door bekenden (partner, familie, vrienden)

De antwoorden 'komt vaak voor' en 'komt soms voor' worden samengenomen en gepercen-
teerd op alle respondenten voor dit blok.

Bijlage 4:

Overzicht weegvariabelen IVM 2011

Overzicht van weegvariabelen IVM 2011

Leeftijd_11	
1	15-19,
2	20-24,
3	25-29,
4	30-34,
5	35-39,
6	40-44,
7	45-49,
8	50-54,
9	55-59,
10	60-64,
11	65+.
Geslacht_2	
1	man
2	vrouw
Herkomst_2	
1	autochtoon
2	allochtoon
Herkomst_5	
1	Nederland
2	Suriname
3	Turkije
4	Marokko
5	Overig
PolitieRegio_25	
1	Groningen
2	Friesland
3	Drenthe
4	IJsselland
5	Twente
6	Noord- en Oost-Gelderland
7	Gelderland-Midden
8	Gelderland-Zuid
9	Utrecht
10	Noord-Holland Noord
11	Zaanstreek-Waterland
12	Kennemerland
13	Amsterdam-Amstelland
14	Gooi en Vechtstreek
15	Haaglanden
16	Hollands Midden
17	Rotterdam-Rijnmond
18	Zuid-Holland-Zuid
19	Zeeland
20	Midden- en West-Brabant
21	Brabant-Noord
22	Brabant-Zuid-Oost
23	Limburg-Noord
24	Limburg-Zuid
25	Flevoland
Stedelijkheidsgraad_5	
1	zeer sterk stedelijk
2	sterk stedelijk
3	matig stedelijk
4	weinig stedelijk
5	niet stedelijk

ProvinciePlus_16

- 1 Groningen
- 2 Friesland
- 3 Drenthe
- 4 Overijssel
- 5 Gelderland
- 6 Utrecht, exclusief de stad Utrecht
- 7 Noord-Holland, exclusief Amsterdam
- 8 Zuid-Holland, exclusief Rotterdam en Den Haag
- 9 Zeeland
- 10 Noord-Brabant
- 11 Limburg
- 12 Flevoland
- 13 Amsterdam
- 14 Rotterdam
- 15 Den Haag
- 16 Utrecht

PolitieRegioOversampled_2

- 1 politieregio geheel of gedeeltelijk oversampled
- 2 politieregio niet oversampled

Huishoudgrootte_5

- 1: eenpersoonshuishouden
- 2: tweepersoonshuishouden
- 3: driepersoonshuishouden
- 4: vierpersoonshuishouden
- 5: huishouden bestaat uit vijf personen of meer

GroteSteden_5

- 1 Amsterdam
- 2 Rotterdam
- 3 Den Haag
- 4 Utrecht
- 5 Rest van Nederland

PrimaireEenheid_1014 gebieden (code en gemeente)

Specificatie via microdata of op aanvraag

GemeenteOsMin(100)_222 Gemeenten met oversampling en minimaal 100 waarnemingen

Specificatie via microdata of op aanvraag

Responsmode_2

- 1 CAPI en CAT (40%)
- 2 CAWI en PAPI (60%)

Bijlage 5

Van VMR naar IVM

Methodebreukanalyse op landelijk en politieregionaal niveau;

Bijdrage aan de onderzoeksdocumentatie

Methodebreuken

Inleiding

De in eerder rapportages van de IVM beschreven verschillen in onderzoeksopzet tussen IVM en VMR hebben tot gevolg dat er systematische effecten optreden in de uitkomsten van de IVM. Dit fenomeen wordt aangeduid met de term methodebreuken. Om de continuïteit van de VMR zo goed mogelijk te waarborgen is in 2008, 2009 en 2010 de VMR parallel aan de IVM uitgevoerd (VMR_extra). In 2011 is dit parallel onderzoek niet meer uitgevoerd. De VMR_extra had in de periode 2008-2010 een jaarlijkse steekproefomvang van circa 6000 respondenten. Voor een aantal indicatoren, welke bij het project "Veiligheid Begint bij Voorkomen" zijn aangewezen als de belangrijkste indicatoren voor beleidsmatige doeleinden, zijn de uitkomsten van IVM en VMR_extra met elkaar op landelijk niveau en politieregionaal niveau vergeleken. Vanwege de beperkte omvang van de VMR_extra is een aparte schattingsmethodiek ontwikkeld om methodebreuken op politieregionaal niveau te kunnen bepalen.

De waargenomen verschillen tussen de resultaten van de IVM en de VMR_extra worden veroorzaakt door de verschillen in de onderzoeksopzet maar niet door de veranderde waarnemingsperiode. De IVM en VMR_extra zijn namelijk in dezelfde periode uitgevoerd, zodat het effect van de veranderde waarnemingsperiode in deze vergelijking niet wordt meegenomen. Daarnaast zijn de afleidingen voor een aantal indicatoren veranderd. Dit is een gevolg van een aantal gewijzigde vraagstellingen en schaalindelingen, en een wijziging in de wijze waarop de 'weet niet/weigert' categorie is verwerkt.

De VMR en de IVM zijn gedurende drie opeenvolgende jaren parallel aan elkaar uitgevoerd. Schattingen voor de methodebreuken zijn dan ook gebaseerd op het paralleltraject van 2008, 2009 en 2010. Voor de indicatoren "Veiligheid Begint bij Voorkomen" (VBBV) worden de breuken gekwantificeerd op landelijk niveau en wordt beschreven waardoor de verschillen optreden. Vervolgens worden voor deze indicatoren op landelijk niveau correctie factoren bepaald. Tenslotte worden voor deze indicatoren de correctiefactoren uitgesplitst naar het niveau van politieregio.

Breuken op landelijk en politieregionaal niveau

Cijfers op landelijk niveau voor de VMR_extra zijn gebaseerd op de methode van lineair wegen zoals beschreven in de Landelijke rapportage van de jaren 2008, 2009 en 2010 (onderzoeksverantwoording, bijlage 1). Dit is de schattingsmethodiek die ook voor de IVM toegepast wordt op landelijk en regionaal niveau. Het blijkt dat er bij alle onderzochte indicatoren sprake is van een significant verschil in uitkomst tussen IVM en VMR_extra, behalve bij het slachtofferschap door geweld. De verschillen laten zich deels verklaren door een verschil tussen IVM en VMR wat betreft de gebruikte responsmoden en deels door een verschil in de berekening van de indicatoren uit de responsgegevens en de gehanteerde vragenlijst.

Zoals al eerder is opgemerkt worden er in de IVM en de VMR verschillende responsmoden gebruikt. Er treden verschillen op in de uitkomsten op basis van de dataverzamelmethode. Deze worden deels veroorzaakt door mode-effecten en deels door selectie-effecten. Het mode-effect ontstaat doordat respondenten bij verschillende modes, verschillende antwoorden genereren. Het selectie-effect ontstaat doordat de groep mensen die de vragen via het Internet beantwoorden een andere is dan die dat via een andere mode doen.

Naast de verschillen in gehanteerde responsmode, speelt ook een verschil in vraagstelling tussen IVM en VMR en daaruit voortvloeiende verschillende berekeningswijzen van indicatoren een rol. Zo geeft bij de indicator met betrekking tot het politiefunctioneren de afleiding van de schaalscore uit vijf geldige antwoordcategorieën (bij de IVM) in plaats van drie (bij de VMR) aanleiding tot verschillende uitkomsten. In Kraan et al. (2009)¹⁴ zijn de verschillende factoren die bijdragen aan de waargenomen methodebreuken in detail besproken.

¹⁴ Kraan, T., J.A. van den Brakel, B. Buelens en H. Huys (2010), Social desirability bias, response order effect and selection effects in the new Dutch Safety Monitor, , CBS, 8/1/2010, DMH-2010-01-08-TKRN

Bij de attitudevragen over (on)tevredenheid over het politieoptreden n.a.v. het laatste contact zien we bij de IVM een positiever oordeel over de politie dan bij de VMR_extra. Dit is anders dan bij de schaalscore over het politiefunctioneren, waar we bij de IVM een negatiever oordeel zien. Hier spelen twee zaken die vergelijking van deze schijnbaar tegenstrijdige observaties bemoeilijken. Ten eerste is de vraagstelling anders: die van de schaalscore zijn van algemene aard en de (on)tevredenheid gaat over een specifiek geval. Ten tweede wordt de schaalscore afgeleid uit antwoorden van alle respondenten, het percentage (on)tevredenheid alleen uit de antwoorden van hen die contact hebben gehad met de politie. Ook de afleiding van de delictenaantallen en slachtofferschappen uit de respons is voor de IVM anders dan voor de VMR, als noodzakelijk gevolg van de gewijzigde vraagstelling in de vragenlijst, onder meer bij het aantal delicten dat kan worden opgegeven. Dit draagt mogelijk bij aan de waargenomen verschillen voor deze indicatoren.

In de IVM rapportages van 2008, 2009 en 2010 zijn de landelijke verschillen tussen de VMR-extra en de IVM gerapporteerd. Landelijke uitkomsten van beide onderzoeken zijn verkregen via lineair wegen, zoals beschreven in de eerdere IVM-rapportages. Cijfers op het niveau van politieregio's zijn voor de IVM op diezelfde wijze berekend. De omvang van de VMR-extra is echter zo klein dat uitkomsten op politieregionaal niveau niet voldoende precies zijn. Daarom is een alternatieve, meer complexe schattingsmethodiek toegepast, namelijk kleine domeinschaters (in de literatuur bekend als *small area estimation*). Deze methode is modelgebaseerd, en maakt gebruik van externe hulpinformatie die beschikbaar is voor de politieregio's. Daardoor resulteert deze methode in schattingen met hogere nauwkeurigheid dan de klassieke steekproefschatters. De toename in nauwkeurigheid is groter naarmate de hulpinformatie sterker correleert met de doelvariabelen. De modellen die zijn gehanteerd voor de VMR-extra maken gebruik van hulpinformatie verkregen uit politieregistraties, van demografische kenmerken, en ook van informatie uit de IVM. Een volledige beschrijving van deze methode komt beschikbaar via de CBS website in Van den Brakel e.a. (2012)¹⁵. Met behulp van deze methode zijn uitkomsten van de 12 VBBV-indicatoren berekend op politieregionaal niveau voor de VMR-extra voor 2008 t/m 2010.

Correcties op landelijk en politieregionaal niveau

Met de uitkomsten van de IVM en VMR_extra in 2008, 2009 en 2010 is het mogelijk om de uitkomsten van de VMR van eerdere jaren bij benadering vergelijkbaar te maken met de IVM. Voor indicatoren die betrekking hebben op aantallen of percentages ligt het voor de hand om de verhouding tussen de schattingen voor een indicator op basis van de IVM en de VMR te gebruiken om de uitkomsten onder de VMR te corrigeren voor de waargenomen methodebreuk. Deze correctie is geschikt voor variabelen die logischerwijs geen negatieve waarden kunnen aannemen. Deze synthetische correctiemethode staat beschreven in Van den Brakel e.a.¹⁶ Ook wordt daar uitgelegd hoe steekproeffouten doorwerken in de gecorrigeerde cijfers. Een benadering voor het delictenaantal volgens de IVM in eerdere jaren wordt binnen deze methode verkregen door het aantal delicten volgens de VMR te vermenigvuldigen met dit verhoudingsgetal ($IVM = \text{factor} \times VMR$). Hierbij wordt aangenomen dat de omrekenfactor constant is in de tijd. De omrekenfactor is voor iedere variabele anders en wordt geschat door de resultaten beschreven in de vorige paragraaf (breuken). De resultaten zijn weergegeven Tabel 1.

Tabel 1: Omrekenfactoren IVM/VMR voor de indicatoren "Veiligheid Begint bij Voorkomen" op landelijk niveau.

Indicator	Factor IVM/VMR
aantal delicten	1.37
aantal fietsdiefstallen	1.45
aantal vermogensdelicten	1.53
aantal geweldsdelicten	1.23
slachtofferschap totaal	1.17

¹⁵ Van den Brakel, J.A., B. Buelens en H.J. Boonstra (2012). Small area estimation to quantify discontinuities in sample surveys. Discussion paper, CBS, Heerlen.

¹⁶ Van den Brakel, J.A., P.A. Smith, and S. Compton. Survey Research Methods Vol. 2., No. 3, p. 123-141 (2008).

slachtofferschap vermogen	1.31
slachtofferschap geweld	1.16
overlast	1.27
oordeel politiefunctioneren	0.89
verloedering	1.22
tevredenheid politiefunctioneren laatste contact	1.08
voelt zich wel eens onveilig	1.21

Om te verduidelijken hoe de gegevens in bovenstaande tabel gebruikt kunnen worden, geven we een voorbeeld. Stel dat in een eerder jaar volgens de VMR in totaal 4 miljoen delicten waargenomen worden. Het is dan te verwachten dat met de IVM, wanneer die in dat jaar uitgevoerd zou worden, $1,32 \times 4 \text{ miljoen} = 5,28 \text{ miljoen}$ delicten waargenomen zouden worden.

Voor de schaalscores (attitudevragen) en percentages (vb. tevredenheid over politiefunctioneren) zijn betere correctiemethoden beschikbaar. Correctie via de hierboven beschreven omrekenfactor zou theoretisch kunnen leiden tot gecorrigeerde percentages groter dan 100% (indien de omrekenfactor een waarde groter dan 1 heeft). Dit kan worden voorkomen met alternatieve, meer complexe, correctiemethoden. Zie Van den Brakel e.a. (2008).¹⁷ Deze worden hier verder niet toegelicht.

In verband met de beperkte omvang van de VMR_extra is het niet mogelijk om aan de hand van lineair wegen, betrouwbare schattingen te maken op het niveau van politieregio's. Deze schattingsmethodiek maakt uitsluitend gebruik van de waarnemingen verkregen binnen een politieregio. Het gevolg hiervan is dat bij geringe steekproefomvang de schattingen onacceptabel grote marges krijgen. Om deze reden is, zoals hierboven beschreven, voor de VMR_extra een alternatieve schattingsmethodiek ontwikkeld.

Bij deze methode worden de steekproefschatters, verkregen via lineair wegen, op regionaal niveau gemodelleerd met een gemengd lineair model (*small area estimation*). Aan de hand van hulpinformatie die beschikbaar is op het niveau van politieregio's, wordt vervolgens een schatter afgeleid die naast de steekproefinformatie uit de afzonderlijke regio, ook indirect gebruik maakt van de steekproefinformatie uit andere regio's. Omdat de steekproefschatters uitsluitend zijn gebaseerd op steekproefinformatie uit een betreffende regio, kan met deze methode de nauwkeurigheid van de regionale steekproefschatters aanzienlijk worden verbeterd. De variantiereductie is groter naarmate de beschikbare hulpinformatie sterker correleert met de doelvariabelen. In het geval van de VMR wordt deze hulpinformatie vooral verkregen via de politieregistratie en schattingen op basis van de IVM.

Voor iedere afzonderlijke indicator van "Veiligheid Begint bij Voorkomen", zijn voor 2008 dergelijke gemengde modellen opgesteld en zijn vervolgens voor de VMR_extra modelgebaseerde schattingen gemaakt op het niveau van politieregio. Vervolgens zijn de schattingen gecallibreerd zodat ze consistent zijn met de steekproefschatters op landelijk niveau. De steekproefomvang van de IVM is uiteraard groot genoeg om aan de hand van lineair wegen betrouwbare schattingen op het niveau van politieregio's te maken.

De modelgebaseerde schattingen voor de VMR_extra en de steekproefschatters van de IVM zijn gebruikt om correctiefactoren te berekenen ten opzichte van de IVM en dit per politieregio. Daarbij worden de drie jaren gebruikt waarin de VMR-extra is uitgevoerd.

Voor een variabele is de bijhorende correctiefactor voor een politieregio gegeven door:

$$\text{factor} = \frac{(\text{waarde_IVM_2008} + \text{waarde_IVM_2009} + \text{waarde_IVM_2010})}{(\text{waarde_VMRextra_2008} + \text{waarde_VMRextra_2009} + \text{waarde_VMRextra_2010})}$$

De waarden zijn daarbij de populatietotalen voor de betreffende variabele in de betreffende regio. De VMR uitkomsten van eerdere jaren (2006 t/m 2008) kunnen dan naar de IVM wor-

¹⁷ Van den Brakel, J.A., P.A. Smith, and S. Compton. Survey Research Methods Vol. 2., No. 3, p. 123-141 (2008).

den omgerekend door de VMR uitkomsten uit de periode 2006-2008 te vermenigvuldigen met deze factor en alzo de uitkomsten van de VMR van eerdere jaren bij benadering vergelijkbaar te maken met de IVM op het niveau van politieregio's. Deze factoren zijn voor de indicatoren "Veiligheid Begint bij Voorkomen" opgenomen in Tabel 2.

Tabel 2: Omrekenfactoren IVM/VMR (parallel traject 2008-2010) voor de indicatoren "Veiligheid Begint bij Voorkomen" uitgesplitst naar politieregio

	Buurtproblemen		Onveiligheids-gevoelens	Slachtofferschap		Ondervonden delicten				Politie en burgers		
	fysieke verloedering	sociale overlast	voelt zich wel eens onveilig	totaal	gewelds- delicten	vermogens- delicten	totaal	gewelds- delicten	vermogens- delicten	fiets- diefstallen	tevreden- heid over laatste politiecontact	oordeel functioneren politie in de buurt
Nederland	1,219	1,272	1,207	1,170	1,160	1,309	1,368	1,229	1,530	1,450	1,082	0,889
1 Groningen	1,232	1,334	1,274	1,159	1,741	1,142	1,484	2,154	1,280	1,194	1,052	0,904
2 Fryslân	1,328	1,319	1,307	1,078	0,809	1,267	1,261	0,952	1,392	1,226	1,065	0,865
3 Drenthe	1,321	1,294	1,147	1,066	0,923	1,105	1,150	0,938	1,469	1,246	1,094	0,895
4 IJsselland	1,249	1,229	1,268	1,220	1,347	1,246	1,345	1,400	1,184	0,910	1,170	0,871
5 Twente	1,245	1,266	1,200	0,988	0,900	1,228	1,159	0,831	1,369	1,778	1,031	0,884
6 Noord- en Oost-Gelderland	1,233	1,263	1,048	1,072	1,071	1,153	1,190	0,874	1,274	1,430	1,013	0,874
7 Gelderland-Midden	1,202	1,190	1,371	1,174	0,936	1,205	1,260	1,141	1,316	1,222	1,061	0,893
8 Gelderland-Zuid	1,249	1,170	1,149	1,146	1,131	1,375	1,502	1,159	1,726	1,971	1,172	0,884
9 Utrecht	1,142	1,144	1,131	1,178	1,127	1,256	1,316	1,236	1,396	1,330	1,101	0,885
10 Noord-Holland Noord	1,233	1,211	1,128	1,154	1,360	1,415	1,374	1,161	1,809	1,639	1,095	0,903
11 Zaanstreek-Waterland	1,229	1,257	1,075	1,235	1,109	1,641	1,356	1,046	1,620	1,341	1,019	0,884
12 Kennemerland	1,229	1,267	1,169	1,283	1,297	1,416	1,401	1,553	1,756	1,637	1,138	0,908
13 Amsterdam-Amstelland	1,149	1,345	1,210	1,246	1,323	1,423	1,629	1,695	1,804	1,730	1,080	0,899
14 Gooi en Vechtstreek	1,221	1,185	1,195	1,179	1,615	1,296	1,357	1,840	1,742	1,733	1,068	0,912
15 Haaglanden	1,212	1,277	1,209	1,187	0,983	1,224	1,352	1,026	1,524	1,191	1,140	0,899
16 Hollands Midden	1,216	1,267	1,225	1,136	1,335	1,409	1,310	1,362	1,399	1,081	1,084	0,887
17 Rotterdam-Rijnmond	1,186	1,368	1,288	1,308	1,531	1,518	1,614	1,671	1,661	1,604	0,961	0,874
18 Zuid-Holland-Zuid	1,231	1,352	1,289	1,263	1,154	1,455	1,444	1,083	1,652	1,828	1,229	0,894
19 Zeeland	1,258	1,240	1,247	1,095	1,004	1,214	1,217	1,118	1,547	1,199	0,950	0,900
20 Midden- en West-Brabant	1,209	1,312	1,218	1,201	1,219	1,257	1,313	0,987	1,575	1,727	1,095	0,887
21 Brabant-Noord	1,271	1,246	1,210	1,111	1,066	1,348	1,283	1,111	1,648	1,511	1,218	0,886
22 Brabant-Zuid-Oost	1,262	1,289	1,184	1,140	1,119	1,212	1,340	1,139	1,363	1,485	1,180	0,883
23 Limburg-Noord	1,203	1,300	1,126	1,027	1,071	1,255	1,197	1,079	1,454	1,517	1,035	0,882
24 Limburg-Zuid	1,255	1,286	1,245	1,157	1,188	1,345	1,361	1,557	1,569	1,545	0,981	0,907
25 Flevoland	1,216	1,159	1,257	1,214	0,941	1,337	1,425	0,979	1,756	1,745	1,134	0,913

¹⁾ Omrekenfactoren zijn gebaseerd op de vergelijking van IVM-gegevens met gegevens op basis van de parallel uitgevoerde VMR in de jaren 2008-2010.

Correctie met deze factoren zou theoretisch kunnen leiden tot uitkomsten die groter zijn dan de grootst mogelijke waarde, bijvoorbeeld schaalscores groter dan hun maximum, of percentages groter dan 100%. Dit kan worden voorkomen met meer complexe correctiemethoden¹⁸, maar die zijn hier niet toegepast omdat de gecorrigeerde reeksen ver genoeg van de bovengrens verwijderd zijn.

De nauwkeurigheid van de gecorrigeerde cijfers is kleiner dan de nauwkeurigheid van de originele, ongecorrigeerde, VMR uitkomsten, omdat de correctiefactoren zelf ook slechts schattingen zijn en dus niet exact. Bepaling van de variantie van de correctiefactoren is echter niet triviaal, omdat het gaat om een ratio van sommen van schattingen, waarbij de schatters in de noemer (de modelmatige VMR-extra schattingen) niet onafhankelijk zijn van de schatters in de teller (de IVM schattingen). Deze varianties zijn niet berekend, en zijn in deze publicatie ook niet in rekening gebracht.

¹⁸ Van den Brakel, J.A., P.A. Smith and S. Compton (2008). Quality procedures for survey transitions - experiments, time series and discontinuities. Survey Research Methods Vol.2, No. 3, pp. 123-141.

